

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FRA

FASTERGAARD

SLÆGTREGISTER MED OPLYSNINGER
OM
GAARDEN OG DENS BEBOERE
1534—1843

VED
VIGGO BENDTSEN OG VILHELM MILTHERS

ODENSE
ANDELSBOGTRYKKERIET I ODENSE
1906

Indhold.

Forord.

I. Historiske Oplysninger.	Side
Fastergaard før 1725.....	1
Beboerne af Ildskov i Sunds i Tiden mellem 1670 og 1710.....	8
Milter Christensen og hans Børn	10
Niels Thomasen og hans Slægt.....	11
Beboerne af Fastergaard 1725—75.....	15
Mads Pedersens Forfædre og Slægt.....	28
Fastergaard og dens Beboere 1775—1807.....	33
Om Mads Pedersen og Maren Miltersdatters Børn	46
Fastergaards sidste Beboer før dens Deling 1843.....	52
II. Slægtregistre.	
A. Efterkommere af Milter Christensen og Johanne »Milters« i Ildskov, Sunds	59
B. Efterkommere af Peder Fruergaard i Videbæk	62
C. Efterkommerne af Mads Pedersen og Maren Miltersdatter paa Fastergaard	66
D. Efterkommere af Jens Povelsen i Vium Kirkegaard	135
E. Efterkommere af Niels Thomasen og Edel Christensdatter ..	138
Tilføjelser og Rettelser	141

Forord.

I DET nærværende Bog begiver sig ud til den store Slægtskreds, for hvilken den er samlet og skreven, vil det næppe blive anset for urigtigt, at den meddeler sin egen Historie. Den har sit Udspring fra to Spirer, der kom for Dagens Lys omtrent paa samme Tid og i et og samme Hjem, nemlig Ny Fastergaard i Faster Sogn. Skønt de to Spirer er groede frem ganske uafhængig af hinanden, har de i det mindste haft det fælles, at de er voksede ud af den samme Jordbund, nemlig den trofaste Kærlighed, hvormed Moderen i dette Hjem, *Kjersten Madsdatter*, omfattede Slægten og bevarede dens Minder. Naar hendes Fætter og dobbelte Svoger, *Peder Millersen* i Handerup og hun kom sammen, da føltes det, hvorledes Slægtsmindet for de to var et levende Baand, der knyttede dem nær sammen med Fortiden. Der er ingen, denne Slægtsbog staar i saa stor Taknemlighedsgæld til, som disse to.

Ud fra denne Baggrund nedskrev hendes ældste Søn, Milter, i Slutningen af Halvfjerdserne nogle »Erindringer«, som gengav en Del af Slægtens Traditioner. Kort efter fæstede jeg, med min Moder som Kilde, den første Begyndelse til et Slægtsregister til Papiret. Denne første Opskrift bærer Aarstallet 1880. Den indeholder Slægtens Navne fra Niels Nielsen og Kirsten Miltersdatter op til hendes eget Slægtled og tildels videre.

Faa Aar efter døde hun. Opskriften til Slægtregistret laa i mange Aar hen og fik kun lejlighedsvis nu og da en lille Tilvækst. Da blev der i Efteraaret 1901 sat et vandrende Brev i Gang imel-

lem hendes nu vidt adskilte Børn. I denne »Brevdue«s første Numer begyndte *Milner M. Milthers* at nedskrive de Erindringer om Slægten, som han havde Udkastet liggende til, og hvoraf et --- kun lidet ændret — Afsnit er optaget i Slutningen af nærværende Bogs fortællende Del. Disse Erindringer gav Stødet til, at den samme Kreds ved Henvendelse til Arkivassistent i Viborg, Hr. cand. mag. *S. Nygaard*, i Vinteren 1903—04 fik en Undersøgelse af de gamle Kirkebøger sat i Gang paa Grundlag af Slægtsoptegnelserne fra 1880. Det Materiale, som derved blev tilvejebragt, i Forbindelse med det, der efterhaanden var samlet om den nulevende Del af Slægten, kom derpaa til at danne Udgangspunktet for Arbejdet med Indsamling af hele det øvrige Materiale til Slægtregister; dette Arbejde blev fuldført i Løbet af det følgende Aar at *Viggo Bendtsen*.

Vi stod dermed ved et Punkt, hvor vi maatte forsøge, om der kunde være Udsigt til at faa alt det, der var indsamlet, gjort tilgængeligt for hele Slægten, og henvendte os derfor i Foraaret 1905 til en Kreds af Slægtens Medlemmer med Anmodning om ved Tegning af Pengebidrag at muliggøre Fremkomsten af en Slægtsbog som den, der her foreligger. Da denne Anmodning blev villig efterkommet, foretog vi personlig en Undersøgelse i Viborg Provinsarkiv og fik indledet et videre fortsat Samarbejde med Hr. cand. mag. *Nygaard*, der til Brug for Fremstillingen af Slægtens og Fastergaards Historie har skaffet Arkivmateriale til Veje og udarbejdet værdifulde Tidsoversigter, uden hvilke Skildringen ikke kunde have faaet den historiske Baggrund, den nu har. For dette Samarbejde er der Grund til at bringe Hr. *Nygaard* vor Tak.

Ved Indsamlingen af Materialet til Slægtregister saa vel som senere ved Læsning af Korrektur og paa anden Maade har Hr. Student *Frederik M. Bendtsen* ydet en værdifuld Hjælp.

Ansvaret for Bogens Indhold og Form paahviler iøvrigt Under tegnede. At den skulde være fri for Mangler og Fejl, tør jeg ikke nære Tro til. Jeg har bestræbt mig efter at gøre dem saa smaa som mulig, bl. a. ved at udsende Korrekturafttryk til Slægtens Medlemmer. Dog nærer jeg Haab om, at den maa blive til Glæde

mere end til Mishag. — Dermed overgives da vort Samlerarbejde til Slægten med Tak til alle, der paa den ene eller anden Maade har ydet Bidrag til Bogen, og med Tak til enhver, der vil og kan tage imod den med den samme Følelse, ud af hvilken den er bleven til: Ærbødighed for Blodets Baand og Kærlighed til de fælles Minder.

Frederiksberg, Maj 1906.

V. Milthers.

I. Historiske Oplysninger.

Fastergaard før 1725.

DE ældste historiske Efterretninger, man har om Fastergaard, stammer fra 1552, da Gaarden var Genstand for en Retstrætte, der i dette Aar blev afgjort ved Herredagen i Viborg. Det oplyses her, at Fastergaard 1534 bortforpagtedes af Niels Mikkelsen og hans Fæstemø Kirsten Lauridsdatter, til »vor Mand og Tjener« — d. v. s. Adelsmand — Markvard Eriksen, som endnu i 1552 beboede Gaarden.¹⁾

Der er al Grund til at antage, at den Fastergaard, der her er omtalt, var ganske den samme i Henseende til Størrelse og Jordtilliggende som den, vi kender fra nyere Tid, indtil den i Aaret 1843 blev delt; det vil sige en Gaard paa omtrent 350 Tdr. Land. Forud for den Tid, da Fastergaard fik denne Størrelse — som den altsaa rimeligvis havde gennem et Tidsrum af mindst 300 Aar — har der dog sikkert været en Tid, da det samme Jordomraade ikke var samlet til een Gaard, men var delt i flere mindre Gaarde. Som Vidnesbyrd herom kan det nævnes, at der to eller tre Steder i de Strækninger, som i Midten og endnu henimod Slutningen af det 19de Aarhundrede henlaa udyrkede og i lyngbevokset Tilstand, fandtes nogle voldformige Ruiner af Gaarde, som i fordums Tid havde ligget her. Ved en af disse Ruiner kunde man paavise Brøndens Plads. Ligeledes vidnede Lyngheden selv, gennemstribet som den var af Agerfurer, om, at den ikke fra Arilds Tid havde henligget i udyrket Tilstand. Det kan næppe være tvivlsomt, at vi her har et blandt de mange Eksempler fra vort Lands Historie paa, at Gaarde blev »øde«. Grundene hertil var forskellige: Krig, Hungersnød og andre Ulykker, som Landet maatte

¹⁾ Herredagsdombog (se næste Side).

gennemgaa. Blandt de frygteligste af disse var Pesten, »den sorte Død«, som 1349 hærgede Danmark. I skarevis lagde den Befolkningen i Graven; mange Egne blev næsten ganske affolkede, og en stor Mængde dyrket Jord blev øde og sprang i Lyng. Saaledes er det muligt, at det ogsaa paa den Tid er gaaet med de Gaarde, hvis Levninger af Bygninger og dyrkede Marker kendes fra Fastergaards Hede.

I 1534 var disse Ejendommens Jorder imidlertid bleven samlede til en eneste Gaard, Fastergaard. Den ejedes, som sagt, af »Niels Mikkelsen i Birch«, der havde faaet den med sin Fæstemø Kirsten Lauridsdatter. De bortforpagtede eller bortfæstede den paa Livstid til Markvard Eriksen, der dengang ikke har været nogen helt ung Mand, thi han nævnes allerede 1512. Som det før blev nævnt, var han adelig; at han ogsaa har ønsket at staa sig godt med dem, der da stod for Styret i Landet, kan vi se deraf, at han den 28. November 1542 fik Brev paa, at han maatte nyde sit Gods i Bølling Herred lige saa frit og for samme Landgilde som før Fejden, da han havde bevist, at han ikke i sidste Fejde havde været i Ledtog med de oprørske Bønder.¹⁾

Det var i Grevefejdens Tid, hvor Bønderne i 49 Herreder i Jylland rejste sig mod Kongen under Skipper Klement. Da Christian den Tredie havde overvundet dem, blev de dømt til at have forbrudt Hals og Gods, men bagefter »benaadede« paa kostbare Vilkaar. Men Kongens »Mand og Tjener« paa Fastergaard hørte altsaa ikke til Oprørerne.

Han har derimod ikke staaet sig saa godt med sit eget Herskab, den u-adelige Niels Mikkelsen. Da dennes Hustru døde, skiftede han med sine Børn. Fastergaard tilfaldt derved en Datter og hendes Mand Søren Jørgensen Skovgaard i Svendlund. Denne Søren Skovgaard vilde nu selv overtage Fastergaard, og da Markvard Eriksen ikke vilde give Afkald paa den, stævnedes Søren Skovgaard ham i Marts 1552 »for samme Gaard, som han, efter hans Formening med Urette, forholder ham, at møde i Viiborg, naar Kongen kommer did«. ²⁾ Sagen kom for Herredagen i Viborg samme Aar. Her fremhævede Markvard Eriksen, at han var »forlenet« med Gaarden paa Livstid; desuden paastod han, at Niels Mikkelsen for »Hads Skyld« havde ladet Søren Skovgaard arve Gaarden for ad den Vej at faa Markvard Eriksen bort, men at han havde andet Gods, som han kunde have givet sin Datter i Stedet for Fastergaard.

¹⁾ Kronens Skøder. I. Side 16.

²⁾ Kancelliets Brevbøger [ved Bricka] 1551--1555. Side 140.

Dommen, der faldt den 5. Maj, gav Markvard Eriksen Medhold, og han blev saaledes boende paa Gaarden.¹⁾

I 1579 finder vi atter Fastergaard omtalt; den var dengang en »jordegen Bondegaard«²⁾, d. v. s. en Selvejergaard, hvis saakaldte »Herlighed« ejedes af Kronen. Denne »Rettighed« i Fastergaard, Herlighedsretten, mageskiftede Kronen i sit Skøde af 16. Juli 1579 til Iver Lunge til Tirsbæk og hans Hustru Karen Bryske (de ejede samtidig Slumstrup i Sædding) »med Ret for Køberen til at tilforhandle sig Ejendomsretten«.³⁾ I Bytte med Kronens Rettighed i Fastergaard og flere Gaarde afstod Iver Lunge bl. a. en Gaard i Sunds, Ildthorn [d. v. s. Ildskov] kaldet, der hørte til »hans og hans Hustrus Arvegods«.

Mageskiftet traadte dog ikke i Kraft straks. I 1564 havde Rigsraad Niels Lange til Kjærgaard ved Bramminge faaet Lundenæs i Pant af Kronen. Han døde 1565, men hans Enke, Fru Abel Skeel, beholdt i sin Enkestand bl. a. Lundenæs. Samme Dag, som Mageskiftet fandt Sted, udstedtes derfor tillige Brev om, »at Mageskiftet først skulde træde i Kraft efter Fru Abel Skeels Død, da hun havde Livsbrev paa alt det Gods i Lundenæs Lehn, som Kongen afstod.«⁴⁾ Hun døde 1585. Da først traadte Mageskiftet i Kraft.⁵⁾

Hvor længe efter den Tid Fastergaard vedblev at være jordegen Bondegaard, er der intet oplyst om. Den »Rettighed« i Fastergaard, som Kronen 1579 overdrog til Iver Lunge, betegnede vel ingen Ejendomsret til selve Gaarden, men kun »Herlighedsretten«. Denne Ret, der bl. a. kunde omfatte Jagtret paa Selvejergaarden, Skifteret, Ret til en Afgift ved Ejerskifte, Ret til Gæsteri, Ægt m. m., havde Kongen allerede fra Middelalderen kunnet overdrage til sin Foged eller Lensmand, som derved kom til at staa i et overordnet Forhold, ikke alene til Kronens Fæstere, men ogsaa til Selvejerbønderne. Derimod var det først i det 16. Aarhundrede, at Kronen ved sine mange Mageskifter med Adelen ogsaa borthyttede Selvejergods, d. v. s. Kronens Rettigheder overfor dette, men saaledes, at Adelsmanden fik Ret til »aldeles frit og uhindret at købe og tilforhandle sig« Selvejergaardene. Den Ret, som Herreremændene saaledes fik ved disse Mageskifter, blev i Almindelighed flittig benyttet. Selvejerne gik i Løbet af det 16. og 17. Aarhundrede i

¹⁾ Herredagsdombog fra Aar 1549—1557. Nr. 6. Fol. 82. (Rigsarkivet).

²⁾ Kancelliets Brevbøger 1576—1579, Side 536 og 621.

³⁾ Kronens Skøder I, Side 210.

⁴⁾ Kronens Skøder, anf. St.

⁵⁾ Straks efter afstod Kronen af det Gods, den havde modtaget i Magelæg, ved Skøde af 12. August 1585 til Peder Gyldenstjerne til Thim bl. a. »En Enstedgaard i Sunds. Ildthorn«. (Kronens Skøder. I. Side 296.)

stort Antal over til at blive Fæstere, enten med det gode eller ved Tvangsmidler, som Herremanden besad i rigt Maal overfor de Selvejere, hvis Herlighedsret han havde handlet sig til.¹⁾

De Oplysninger, der fra det følgende Hundredaar foreligger om Fastergaard, er meget spredte. I 1638 skrev en adelig Dame, Jomfru Margrethe Sandberg, sig »til Fastergaard«. Hendes Fader, Ulrich Sandberg til Kvelstrup, havde været Lensmand paa Lundenæs fra 1603 til 1636, da han døde i Viborg. Han havde 21 Børn, saa hver enkelt kunde næppe faa nogen stor Mængde Jordegods i Eje. Margrethe Sandberg »takseredes« dog til 113 Tdr. Hartkorn, hvoraf Fastergaard udgjorde de 24. En Søster til hende, Jomfru Elsebe Sandberg, blev 14 Aar senere Ejer af Slumstrup, som hun 1652 købte af Henrik Bille, en Svigersøn af Iver Lunges Svigersøn Ejler Bryske. Om de to Søstre boede paa disse Gaarde, er dog ikke sikkert, i hvert Fald boede de der ikke ved deres Død.²⁾ Jomfru Margrethe Sandberg døde 1647 i Viborg og blev begravet i Sindal Kirke i Vendsyssel. Efter hendes Død gik Fastergaard over til hendes yngste Søsters Mand Sivert Brockenhuus til Sebber Kloster ved Nibe, der atter 1660 skødede den til Erik Krag til Bramminge.

Ved Matrikelsforandringen 1688 tilhørte Fastergaard den betydelige Jordegodsejer Christen Linde til Volstrup i Hjerm. Den var da beboet af en enkelt Fæster, Christen Sørensen. To Aar senere, nemlig i 1690, mageskiftede Christen Linde Fastergaard tilligemed en Del andet Jordegods til Kronen imod en stor Del »øde« Jordegods. Den beboedes da af to Fæstere »Peder Olesen og Kirsten Justis«. Den Landgilde, som aarlig skulde svares af Gaarden, var: 6 Tdr. Rug, 1 Td. Smør, 2 Svin, 2 Staldøxne, 2 Skovvogne, 2 Gæs, 2 Lam, 4 Høns, 4 Skpr. Kongstød Havre, 2 Snese Æg, 2 Rdl. og 24 Skpr. Havre Gæsteri.³⁾

Det Hartkorn, som denne Landgilde efter Frederik den Tredies Matrikel svarede til, var 24 Tdr. 2 Skpr. 1 Fjk. $\frac{1}{5}$ Alb.⁴⁾ Dette Hartkorn fremkom ved en simpel Beregning af Gaardens Landgilde, idet alle Gaardens Ydelser omsattes i Værdi, svarende til *haardt Korn*, d. v. s. Rug og Byg.⁵⁾ Ved Christian den Femtes ny Matrikel

¹⁾ C. Christensen (Hørsholm): Agrarhistoriske Studier. I. Danske Landboforhold før end Enevælden. Kbh. 1886.

²⁾ At Gaarden har haft adelige Beboere, antydes dog maaske deraf, at Dørene til de gamle Kirkestole i Fæster Kirke, som benyttedes af Folkene fra Fastergaard, var prydede med adeligt Vaabenmærke. De blev ombyttede ca. 1875 og blev — saa vidt vides — tagne i Brug i en Gaard i Nærheden som *Dør til en Svinesti!*

³⁾ Viborg Landstings Skøde- og Pantebog XXVI. 61. (Provinsarkivet i Viborg.)

⁴⁾ Lundenæs Amts ny Matrikuls Ekstrakt fra 1688. (Provinsarkivet.)

⁵⁾ Hvorledes Hartkornsberegningen har været i dette Tilfælde, vides ikke med Bestemt-

af 1688 afløstes denne Hartkornsansættelse af en Ansættelse efter Jordens Areal og Bonitet. Landgildematriklen afløstes af en Landmaalingsmatrikel. De allerfleste Jordbrug fik ved den ny Matrikels Indførelse et betydeligt Afslag i Hartkornet, der dog for de enkelte Jordbrugs Vedkommende var meget varierende. Gennemsnitlig blev det ny Hartkorn omtrent to Trediedele af det gamle. For Fastergaards Vedkommende var dette netop Tilfældet. Dens ny Hartkorn blev ansat til 16 Tdr. 7 Skpr.

Vi maa nu gaa nogle Aar frem i Tiden, før vi atter faar noget at vide om Fastergaard, og kan for første Gang ty til Faster Sogns Kirkebog som Kilde for Oplysninger. Denne fortæller os under 28. November 1703, at »Søren Klockmoes« blev »trolovet til Else Amme paa Fastergaard«. Den 27. December samme Aar »kopuleredes Søren Sørensen af Klockmoes til Knuds Amme Else Christensdatter«. Det er imidlertid hverken Søren Klockmoes eller Else, vor Interesse i denne Forbindelse særlig er knyttet til, men derimod til *Knud*, hvis Amme Else havde været. Denne Knud træffer vi nemlig noget længere fremme i Kirkebogen, da det under 11. September 1719 meddeles, at »Knud, Jacob Knutzøns Søn paa Fastergaard« var Fadder til Lieutenant Christian Højers Datter i Borris.

For at faa nogen nøjere Oplysning om denne Jakob Knudsen, der 1719 boede paa Fastergaard, og som altsaa sikkert ogsaa beboede den i 1703, maa vi ty andensteds hen. Der kan nemlig næppe være Tvivl om, at det var den samme Jakob Knudsen, der 1690 blev Foged i Lønborg Birk og 1700 tillige Foged i Nørre- og Øster-Horne Herred. Denne Herredsfoged solgte 1702 sin Halvpart af den daværende Østergaard i Lyne Sogn, men blev senere Ejer af hele denne Hovedgaard og døde dér 1729. (Han blev begravet den 2. Maj, men Alderen er ikke anført i Kirkebogen).

hed. Efter en Beregningsmaade, der brugtes meget, vilde den anførte Landgilde svare til følgende Hartkorn:

6 Tdr. Rug.....	=	6 Tdr.	0 Skp.	0 Fjk.	0 Alb.
1 Td. Smør.....	=	12	— 0	— 0	— 0
2 Svin.....	=	1	— 0	— 0	— 0
2 Staldøxne.....	=	2	— 0	— 0	— 0
2 Skovvogne.....	=	?			
2 Gæs.....	=	0	— 1	— 1	— 1
2 Lam.....	=	0	— 2	— 2	— 2
4 Høns.....	=	0	— 1	— 1	— 1
4 Skpr. Kongstød.....	=	?			
2 Snese Æg.....	=	0	— 0	— 2	— 2
2 Rdl.....	=	3	— 0	— 0	— 0

Ialt Hartkorn... 24 Tdr. 6 Skp. 0 Fjk. 0 Alb.

Gæsterihavren havde intet med Landgilden at gøre og paavirkede derfor ikke Hartkornet. *Kongstød* var en Afgift til Kongen.

Han havde ogsaa ejet en Part i Skrumsager Hovedgaard indtil 1708. Utvivlsomt var det den samme Jakob Knudsen, som i Aarene 1692—94 fik tre Døtre døbte i S. Vium Sogn; i 1702 boede han imidlertid i Tarm Bisgaard. Han var to Gange gift, først med en Præstedatter fra Lønborg ved Navn Magdalene Marie Sørensdatter Borman; hans anden Hustru, der hed Birgitte Katrine, overlevede ham til 1750.

Sønnen Knud, der i 1703 var vokset fra sin Amme — eller maaske Goldamme — og som 1719 optraadte i Egenskab af Fadder i Borris Kirke, blev 1724 Herredsfoged (rimeligvis dog først som Medhjælper for Faderen) i de ovennævnte to Herreder. I 1730 blev han i Skjern viet til Johanne Kirstine Rasch, en Datter af den daværende Forvalter ved Lundenæs Daniel Philip Rasch. — En anden Søn af Jakob Knudsen var maaske »Anders Jacobsen paa Fastergaard«, der den 22. Oktober 1713 nævnes i Faste Kirkebog som Fadder.

Fra de Aar, mellem 1703 og 1719, da Herredsfoged Jakob Knudsen kan antages at have beboet Fastergaard, omtaler Kirkebogen adskillige Gange Tjenestefolk fra Gaarden. Blandt disse er der imidlertid ikke Grund til at fremhæve nogen; kun skal det anføres, at to af dem benævnes som »Avlskarl paa Fastergaard«, nemlig i 1714 og 1717. Foruden Ammen fra 1703 staar nemlig disse to Avlskarle som et sikkert Bevis for, at Fastergaard paa den Tid ikke kan have været en ganske almindelig Fæstebondegaard; paa en saadan holdt man ikke Avlskarl. Det har utvivlsomt været fornemmere Folk, der besad den — saaledes som det ogsaa ovenfor er vist — Folk, som man med den Tids Sprogbrug plejede at kalde Monseigneur eller Seigneur.

Nogen lang Tid efter 1719 blev Jakob Knudsen imidlertid ikke boende paa Fastergaard, thi 1721 og 1723 træffer vi her »velædle Hr. Forvalter Seigneur Rasch«, hvis Datter 1730 blev gift med Jakob Knudsens Søn, Knud Jakobsen. Daniel Philip Rasch, der var født ca. 1677, var allerede 1710 Forvalter paa Lundenæs. I 1711 nævnes han tillige som Regimentsskriver. Han havde tidligere boet i Varde, hvor en Søn, Lambert, var født 1708. Derefter er han kommen til Lundenæs og boede i Skjern indtil 1720 (eller 1721), da han flyttede til Fastergaard, hvor han dog kun blev boende 3—5 Aar. Nogle Aar forinden (1718) havde han købt Faste Kirke med Korn- og Kvægtiende af Stefan Nielsen til Endrupholm.¹⁾ I den Tid Forvalter Rasch ved Lundenæs boede

¹⁾ Viborg Landstings Skøde- og Pantebog. XXXVI. 306.

paa Fastergaard, har denne rimeligvis været ham overladt som »Embedsbolig«. Forvalteren har muligvis haft Indtægten af Fastergaard som Lønning, ligesom mangen Herredsfogeds eneste Løn bestod i, at en af Kronens Gaarde var ham overladt til Brug. Der har da næppe i den Tid været svaret Landgilde af Gaarden, hvorvel den var at betragte som en Fæstegaard.¹⁾

Da Daniel Philip Rasch i Tiden mellem 1723 og 1725 atter forlod Fastergaard, flyttede han tilbage til Skjern (Lundenæs), hvor han forblev til sin Død 1735. Hans Søn Lambert Rasch — som vi senere faar Lejlighed til at nævne — flyttede 1737 fra Lundenæs til Holmgaard i Lem, hvor han giftede sig. Han blev begravet i Borris Kirke 1754.

Medens Fastergaard altsaa 1723 var beboet af Ridefogden ved Lundenæs, behøver vi kun at gaa to Aar længere frem i Tiden for første Gang at træffe den Familie paa Fastergaard, hvis Efterkommere nærværende Bog henvender sig til og giver Oplysning om.

Vi har nu fulgt Gaardens Historie saa langt tilbage i Tiden, som Kilderne tillod. Vi har set, at der forud for de historiske Efterretninger om den var flere mindre Gaarde, men at disse i det 16. Aarhundrede var samlede til en Selvejergaard, hvis Herlighedsret tilhørte Kronen. Den kom derefter i Adelen Besiddelse og hørte i det meste af det følgende Hundredeaar med iblandt den store Mængde Bøndergods, som den mægtige Adel besad, ofte i vidt adskilte Egne af Landet. Efter at have tilhørt mange Ejere af forskellige Adelslægter kom den i Slutningen af det 17. Aarhundrede atter i Kronens Eje. En Menneskealder senere finder vi, at den hører ind under den nærliggende Hovedgaard Lundenæs. — Fastergaards Beboere i disse to Hundrede Aar har vi kun glimtvis stiftet Bekendtskab med, fra »vor Mand og Tjener« Markvard Eriksen til Ridefogden paa Lundenæs, »velædle Hr. Forvalter« Rasch. I det Spand af Tid, der ligger imellem disse to, har Fastergaard rimeligvis haft Beboere af meget forskellig Stand og Kaar. I de næsten to Hundrede Aar, der er forløbne siden da, har Gaardens Beboere derimod tilhørt en og samme Slægt.

¹⁾ Forvalteren — eller som han ogsaa kaldtes: *Ridefogden* — havde intet med Driften af den Gaard at gøre, for hvilken han var Forvalter. Hvor der paa større Hovedgaarde var baade Forpagter og Forvalter, stod denne aldeles ikke under hin, snarere omvendt. Forvalterens Forretninger faldt for en overvejende Del udenfor Hovedgaardens specielle Omraade. Han tilsagde Bønderne til Hoveri og paasaa, at de forrettede dette ordentligt; han indsamlede og inddrev Skatter og Landgilde fra dem; han forstrakte dem paa Husbondens Vegne med Sædekorn o. lign.; han forrettede Skifterne efter dem; han førte for en stor Del Godsregnskaberne o. s. v.

Inden vi gaar over til at meddele noget om, hvorledes denne Slægts ældste Medlemmer paa Fastergaard levede, maa vi først se, hvorfra de kom, og hvad der førte dem did. Vi maa derfor henlægge Skuepladsen for vor Skildring til en anden Egn af Jylland, nemlig til Sunds Sogn, Nordøst for Herning.

Beboerne af Ildskov i Sunds i Tiden mellem 1670 og 1710.

I det foregaaende Afsnit saa vi, at dengang Kongen 1579 afstod sin Herlighedsret i Fastergaard til Iver Lunge, modtog han i Bytte bl. a. en Gaard i Sunds, *Ildzhorn* kaldet, der hørte til Iver Lunge og hans Hustrus Arvegods. Da Mageskiftet efter Fru Abel Skeels Død 1585 kunde træde i Kraft, afstod Kongen igen denne Gaard, »en Enstedgaard i Sunds, Ildtshorn«, til Peder Gyldestjerne paa Thimgaard. Hvor længe han har beholdt Gaarden, er ikke oplyst, men i »Kronens Skøder« finder vi atter Gaarden nævnt, da der den 27. Marts 1618 udstedtes Skøde til Kongen fra Christen Hansen Baden til Nørgaard paa en Mængde Gods, hvoriblandt »Ildtshorne« i Sunds. Den 18. Juni 1632 udstedte Kongen et »Gavebrev til Sognepræsteembedet i Sunds paa $\frac{1}{2}$ Gaard i Ildtshøf i Sunds, naar Bonden, som nu bor paa den, dør, mod at svare sædvanlig Landgilde«. Nogle Aar senere gik Gaarden imidlertid ud af Kronens Eje, idet denne den 27. Marts 1646 samtidig med en Mængde andet Gods overdrog »Ilshofvet i Sunds« til Grev Valdemar Christian (Saltø ved Næstved). — Denne Gaard, som vi her træffer under mange forskellige Navne, og som i Matrikelsprotokollen fra 1688 benævnes »Ildshofuid«, er det samme som *Ildskov*, der nu ikke længere er en enkelt Gaard, men en By med spredt Bebyggelse.

Ved Matrikelsforandringen 1688 hørte Gaarden under Lunde-næs. Dens Landgildehartkorn havde hidtil været 9 Tdr. Ved den ny indførte Landmaalingsmatrikel blev den i Hartkorn ansat til 10 Tdr. 5 Skpr. 3 Fjk. 2 Alb. Der har saaledes sikkert af denne Gaard været svaret en meget læmpelig Landgilde, eftersom Hartkornet ved Ommatrikuleringen blev sat op.

Skønt Ildskov kun var en enkelt Gaard, havde den dog flere Beboere; i 1688 var der fire Familier, der samtidig boede paa Gaarden. Dette var paa den Tid ikke noget usædvanligt. Naar der saaledes var flere Fæstere paa en Ejendom, var deres Forhold, hvad Gaardens Drift angik, utvivlsomt paa det nærmeste af samme Art som i den Tids Landsbyer. Gaarden blev dreven af dem alle i Forening, dog sikkert saaledes, at hver enkelt Fæster hæftede for sin Del af Landgilde og Skatter, ligesom i Byer. Det almindelige var, at alle Fæsterne havde lige Andel i Ejendommen, saaledes, at hvis der var 3 Fæstere, skulde hver have $\frac{1}{3}$ af Udbyttet, hver svare $\frac{1}{3}$ af den samlede Landgilde og Skatter.

Med Hensyn til Boligforholdene antages det, at der sædvanlig kun var een Bebyggelse, hvori alle Fæsterne husedes og havde deres Bedrift; at Forholdene dog mulig undertiden kan have udviklet sig paa anden Maade, er ikke usandsynligt. Der haves talrige Eksempler paa, at ogsaa Hovedgaarde, navnlig i noget tidligere Tid, ved Skifte deltes mellem alle Arvinger, som altsaa ejede dem i Fællesskab.¹⁾ Ved saadanne Skifter fik ikke blot alle en vis Andel i den egentlige Ejendom, men man har flere Eksempler paa, at ogsaa Bygningen blev delt. Der haves saaledes en meget detailleret Skiftetforretning, hvorved Store Restrups Bygning (ved Aalborg) deltes mellem to Personer, Værelse for Værelse, Kammer for Kammer, baade for Hoved- og Udbygningers Vedkommende. Naar en Bondegaard fæstedes til flere, er Bygningerne vel ogsaa, saa godt som Forholdene tillod det, bleven delte imellem disse; dog maa man antage, at Delingen, paa Grund af de smaa Forhold, kun har kunnet gennemføres i store Træk, og at flere af Gaardens Rum har maattet blive Fællesrum for alle Familier.

De fire Mænd, som i 1688 boede i Ildskov som Fæstere, hed: Niels Thomasen, Christen Pedersen, Milter Christensen²⁾ og Jens Jensen.

Af disse er der to, som vi har Grund til at beskæftige os med. Den ene er *Milte Christensen*. Fra ham nedstammer nemlig Slægten paa Fastergaard. Den anden er *Niels Thomasen*, af hvis Efterkommere adskillige i nyere Tid er traadte i Slægtskabsforbindelse med Fastergaards-Slægten.

¹⁾ Saaledes blev Tidemandsholm, ca. $\frac{1}{2}$ Mil Sydøst for Hjørring, 1690 delt mellem en Snes Arvinger. Gaarden var et Halvhundrede Tdr. Hartkorn, men nogle af Lodderne ca. $\frac{1}{2}$ Td. Samme Gaard deltes en halv Snes Aar senere, da den en kort Tid havde været samlet paa een Haand, mellem 6 Arvinger.

²⁾ I Matrikelsekstrakten, der findes i Viborg Proviusarkiv, er hans Navn fejlagtig anført som *Melchior Christensen*.

Milner Christensen og hans Børn.

Første Gang, vi finder Milners Navn nævnt, er i 1671, da han og hans Hustru Johanne fik en lille Søn Niels døbt. Fire Aar senere, 1. August 1675, førte de den Datter Kirsten til Daaben, der senere som gift blev bosat paa Fastergaard. Af deres ældre Børn kendes kun en, der hed Jens Milnersen, og som senere blev bosiddende i Gaarden Ildskov. Milner Christensen døde 1702 og begravedes den 9. Juni »i sin Alders 63de Aar«.

Milners Hustru Johanne finder vi temmelig ofte nævnt i Sunds Kirkebog som Fadder og som Bæremoder. Hvornaar hun er født eller død, vides ikke. Sidste Gang hun nævnes i Kirkebogen, er Aar 1700, da hun holdt et af Niels Thomasens Børn over Daaben.¹⁾

Det kan anføres som noget betegnende for Sjældenheden af Navnet *Milner*, at Milner Christensen nævnes i Kirkebogen med Fornavn alene, samt at hans Hustru aldrig som andre Koner benævnes i Kirkebogen med sit Pigenavn, men overalt kaldes Johanne *Milners*. Vi véd derfor heller ikke, hvad hendes Fader hed.

Milner Christensen og hans Hustru Johannes Datter Kirsten blev den 1. April 1701 trolovet med og den 12. Juni s. A. viet til *Niels Nielsen Søhale* fra Søhalegaard i Nørre Snede. I Sunds Kirkebog hedder det ved denne Lejlighed: »Hr. Jens i Nørre Snede førte Brudgommen, min Kone smykkede *hende*«. En Bemærkning af lignende Art findes een Gang til i Sunds Kirkebog for de nævnte 40 Aar. Forlovere nævner denne Kirkebog ellers aldrig, saa det maa have været noget enestaaende, at Præsten i N. Snede, Jens Pedersen, her var Brudgomsfører, lige saa vel som at Præstens Kone i Sunds smykkede Bruden. Bemærkningens Sjældenhed synes at tyde paa, at Brudeparret har staaet i en særlig Forbindelse med de to Præstefamilier, men af hvilken Art denne Forbindelse har været, kan der ikke siges noget bestemt om. Muligvis har de blot tjent i Præstegaardene.

Paa Fastergaard fandtes der i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede et Drikkekrus med Søvlraag, paa hvilket der var en Indskrift med Navnene Niels Nielsen (Søhale og Kirsten Milnersdatter. Det er rimeligst at antage, at dette Krus har været en Gave, muligvis fra Brylluppet eller i hvert Fald vistnok fra Tiden, førend Parret flyttede til Fastergaard. Her finder vi ingensinde Tilnavnet »Søhale« i de skrevne Kilder; for den mundtlige Over-

¹⁾ Sunds Kirkebog begynder 1670, men fra 1710 og indtil 1758 mangler den.

levering derimod er Navnet »Niels Nielsen Haahl« velkendt. Det er dog først Bemærkningen i Sunds Kirkebog, der har bragt Klarhed over, hvorfra Manden og Navnet stammede.

Det ganske jævnaldrende Par tog efter Brylluppet Bolig i Brudens Fødegaard Ildskov, hvor ogsaa hendes Broder omtrent samtidig satte Bo. Her kom deres Børn til Verden; det ældste, en Søn, der blev kaldt Niels, blev født Aaret efter og blev døbt Maanedsdagen efter Morfaderens Begravelsesdag. Blandt Fadderne træffer vi Jens Miltersen, men derimod ikke Mormoderen, der heller ikke senere findes blandt Fadderne til sine Børnebørn. Her blev ogsaa, i Tiden omkring 1712, den Søn *Milte* født til Verden, der senere hen kom til at bebo Fastergaard. Det nøjagtige Tidspunkt for hans Fødsel eller Daab kan imidlertid ikke angives, da — som bemærket — Kirkebogen for den Tid mangler.

Fra den Tid, da Niels Nielsen og Kirsten Miltersdatter boede i Ildskov, nemlig fra deres Bryllup og vistnok, indtil de i Tiden mellem 1723 og 1725 flyttede til Fastergaard, ved vi i Grunden intet om dem udover det, her er nævnt. Om end Kaarene ikke har været store her, hvor der var saa mange Fæstere fælles om een Ejendom, saa har Niels Nielsen dog maaske nok været en efter Omstændighederne holden Mand. I de lange Restancelister over Skatter og Landgilde til Lundenæs, der er bleven fremlagte paa Hammerum og Bølling Herredsting, er Niels Nielsen i Ildskov — eller senere paa Fastergaard — ikke funden nævnt. Dette tyder paa, at han iblandt Bønderne har været en af de mere solide.

Førend vi gaar over til at fremstille Omflytningen til Fastergaard og Forholdene der, maa vi omtale den ene af de tre andre Fæstebønder, der samtidig med Milte Christensen og senere Niels Nielsen boede i Gaarden Ildskov, nemlig Niels Thomasen. Mellem disses Familier og deres Efterkommere har der nemlig baade dengang og nu været mange Tilknytningspunkter, saaledes som den efterfølgende Fremstilling vil vise.

Niels Thomasen og hans Slægt.

Ligesom Niels Nielsen var Niels Thomasen kommen til Ildskov udensojns fra, nemlig fra Bøgild i Ikast. Hans Fader hed Thomas Nielsen (fra Bøgild), og det var rimeligvis ham, der i 1688 boede i Overgaard tæt ved Bøgild.

»Niels Tomasen fra Bøgild« trolovedes den 11. November 1682 med og viedes den 3. Juni 1683 til »Eddel Christensdatter fra Ild-

skov«. Der er meget, der taler for, at denne Eddel var Søster til Milter Christensen. Nogen Aldersforskel har der vel nok været imellem dem, men dog ikke større, end at de kunde være Søkende. Man bestyrkes især deri ved at se, hvilke Faddere Niels Thomasen og Eddel har haft til deres Børn. Blandt disse finder vi især »Johanne Milters« usædvanlig ofte; og navnlig een Gang, nemlig Pinsedag 1700, sidste Gang Johanne Milters overhovedet er nævnt i Sunds Kirkebog, ser Fadderlisten paafaldende ud: »Johanne Milters bar Barnet. Faddere var Thomas Nielsen, Milter, Kirsten Miltersdatter, Jens Miltersen, Maths Sønderholm«. Milters Familie har saaledes aabenbart overfor Niels Thomasen og Eddel indtaget en særlig Stilling, der vel nok kan have været foraarsaget af andre Forhold, men som det dog heller ikke er urimeligt at søge Aarsagen til i et nært Familieskab. Umuligt er det vel ikke, at Fæstebonden Christen Pedersen i Ildskov har været Fader til Milter og Eddel, men dette er dog aldeles usikkert.

Ved Niels Thomasen og Eddels Trolovelse, fortæller Sunds Kirkebog, var »Hr. Jørgen og hans Kone« tilstede. »Hr. Jørgen« var Sognepræsten i Ikast, Jørgen Poulsen Grum.

Det nygifte Par satte efter Brylluppet Bo i Eddels Hjem, og der opvoksede nu hos dem en stor Børneflokk. Ikke mindre end tolv Gange førte de i Tiden mellem 1686 og 1710 Børn til Daaben. Af Børnene har vi her kun Anledning til at beskæftige os med to, ved Navn Thomas og Niels. Disse to dukker nemlig i Begyndelsen af det 18. Aarhundrede op i Aanum i Skjern, hvor de begge blev Fæstebønder. For at forstaa dette, maa vi erindre, at Ildskov paa den Tid ligesom Aanum hørte under Lundenæs. — Ligesom man nu køber sig en Gaard, tilfæstede man sig dengang en Gaard, idet man betalte en Indfæstningssum, der selvfølgelig rettede sig efter Gaardens Godhed og Tiderne m. m. (Et Halvhundrede Rdl. var kanske omtrent det normale). Var der ingen fæsteledig Gaard i Nærheden af Hjemmet, man brød sig om, blev man af Forholdene ført bort fra Hjemstavn. Man fæstede maaske nok fortrinsvis paa det Gods, hvor man var født, men i sig selv var der intet til Hinder for, at Bondesønnen paa denne Tid drog, hvorhen han selv vilde, til Søs, til Købstaden eller over paa en anden Godsejers Grund. Var man under et naadigt Herskab, der havde fæsteledigt Gods, som ikke var af for ringe Kvalitet, var det naturligt, at Bondesønnen blev paa Fødegodsets Stavn; men tvinges dertil kunde han, som sagt, ingenlunde paa den Tid, her er Tale om; Stavnsbaandet blev først indført 1733. Vestjyderne har altid haft Ord

for at have omflakkende Tilbøjeligheder, og ved et saa stort Gods-kompleks som Lundenæs med henved 2000 Tdr. Hartkorn Fæstegods, der tilmed laa meget spredt, var der rig Anledning til at flytte fra Øst til Vest og fra Syd til Nord. Godset var spredt i ca. 50 Sogne (i omtrent en halv Snes Herreder) og strakte sig lige fra Limfjorden til Varde. En Følge heraf var bl. a., at en stor Mængde af Fæsterne til Lundenæs var og sikkert altid havde været fri for Hoveri. Ildskovs Beboere har saaledes sikkert aldrig gjort Hoveriarbejde til Lundenæs.

Det var i Tiden omkring 1715, at Niels Thomasens da 24aarige Søn, Niels Nielsen, tog en Gaard i Fæste i Aanum i den umiddelbare Nærhed af Lundenæs. Han var allerede dengang gift, nemlig med Maren Svendsdatter, Datter af Svend Christensen og Hustru Lene i Linaa i Sunds. Hun var født 1685 og var saaledes 4 Aar ældre end sin Husbond. Den 3. November 1715 førte »Niels Ildsgaard«¹⁾ i Aanum og hans Hustru »Maren N. Ildsgaards« deres første Barn, Lene til Daaben i Skjern Kirke. I de følgende 9 Aar fik de nok en Pige og to Drengene og naaede derved at faa alle fire Bedsteforældre opkaldte.

Da dette Par i en Del Aar havde boet i Aanum, kom Niels Nielsens to Aar ældre Broder Thomas ogsaa dertil, rimeligvis i 1722 (1721 var han ikke Fadder ved Niels's Datter Edels Daab, men i April 1723 havde han selv Barn i Kirke i Skjern). At ogsaa han flyttede fra Ildskov til Aanum synes at tyde paa, at Broderen Niels har befundet sig vel her i Byen Side om Side med Herregaarden. Man kunde fristes til at sige: Mærkelig nok! for Aanums Beboere har sikkert haft nok at gøre paa Hovmarken. Imidlertid, selv om vi fra vor Barndom har det Indtryk, at Hovmarken var det skrækkeligste Sted paa Jorden, et Sted, hvor Ridefogden gik og svang Pisken, mens Bønderne trælledede med krum Ryg, var det kanske, vi kan sige vistnok, ikke saa slemt, som vi tror. Ikke alle Ridefogder var Djævlene, og Bonden følte næppe dette Tryk saa haardt, naar han først var vant til det. Livsmodet havde han i hvert Fald i Jylland aldrig tabt. Saasomt der var Lejlighed til det ved Bryllup, Barsel eller Begravelse, soldede han baade med Mad og Drikke og glemte Livets Sorger. En Fæster havde det ogsaa i visse Retninger godt; kunde han ikke betale Landgilde og Skatter, maatte Husbonden bære Tabet, for det kunde i Reglen

¹⁾ En Fejlskrivning for »Ildskov«, der stadig gaar igen i Skjern Kirkebog. Den Niels Nielsen, der kom fra Ildskov til Fæstegaard, benævnes ofte i Fæster Kirkebog paa samme Maade.

ikke betale sig at drive ham ud; havde han ikke Udsæd, maatte Husbonden forstrække ham dermed osv. osv. Restancelisterne for Lundenæs viser, at mange Bønder paa Godset levede af Herskabet, dette derimod ikke af dem. Sikkert er det ogsaa, at manges Husbond var saa beskeden i sine Fordringer, at han temmelig villig fandt sig i at give Afkald baade paa Landgilde og Skatter, naar han blot maatte faa alt det Hoveri af Bonden, han havde Brug for. Naar Hovedgaardsmarkerne blev godt drevne, kunde ofte de alene forrente hele Godsets Værdi.

Thomas Nielsen blev ikke gammel i Aanum; han døde allerede 1730, 43 Aar gammel. En Søn af ham, Niels Thomasen, der var døbt den 16. December 1725, døde 1781 som »Skoleholder i Aanum«. — Niels Nielsen og Maren levede derimod i en lang Aarrække i denne By; de døde begge 1773.

Dengang Niels Nielsen og Kirsten Miltersdatter var flyttede til Fastergaard, er der al Grund til at antage, at der er blevet noget Samkvem imellem de beslægtede Familier i Aanum og paa Fastergaard. Der er dog ingen Lejlighed til at finde sikre Vidnesbyrd om et saadant Samkvem inden langt hen i Tiden, da Niels og Kirsten havde afstaaet Fastergaard til deres Søn Milter. I 1746 finder vi saaledes »Niels Onum« blandt Fadderne til et af Milters Børn, som dette Aar blev døbt i Faster Kirke. Der er ingen Tvivl om, hvem denne »Niels Onum« var, og at hans Fadderskab paa Fastergaard er et Tegn paa, at Forbindelsen mellem de to Ildskov-Familier var holdt i Live.

En Søn af Niels Nielsen i Aanum, Svend Nielsen, overtog Fødegården. Han og hans Hustru, Else Bendtsdatter, der var Datter af Bendt Ejstrup fra Ejstrup i Faster, havde en stor Flok Børn, hvoraf 6 blev voksne. Den yngste af disse, Bendt Svendsen, kom til at bo i Faster Anneks-Præstegaard; af hans Børn er to bleven gifte med Børnebørns Børnebørns Børn af Niels Nielsen og Kirsten Miltersdatter paa Fastergaard; og af Bendt Svendsens Børnebørn er 5 bleven gifte ind i Fastergaards-Slægten. Af hans Tvillingbroder Mortens Efterkommere er een gift ind i Slægten fra Fastergaard. (Derom henvises til Oversigten over denne Slægt sidst i Bogen.)

Beboerne af Fastergaard 1725—75.

I Aaret 1725, den 1. Juli, træffer vi for første Gang Niels Nielsen og hans Hustru Kirsten Miltersdatter som Beboere i Faster Sogn. Den Dag var »Niels Fastergaards Hustru« Fadder til Christen Kjærs Datter Bodil i Faster Kirke. Det er saaledes ogsaa første Gang, Kirkebogen fortæller om, at dette Kirkehus gav Rum for den ældste Moder paa Fastergaard i den Slægt, hvis Medlemmer senere i en saa overvejende Grad har været knyttede til det samme Sogn og den .samme Kirke.

Det er tidligere blevet omtalt, at Forvalteren paa Lundenæs, Daniel Philip Rasch, boede paa Fastergaard i Januar 1723. Imellem disse to Tidspunkter — Januar 1723 og 1. Juli 1725 — har vi ingen nærmere Holdepunkter for Bestemmelsen af, hvornaar Forvalter Rasch fraflyttede og Niels Nielsen tilflyttede Fastergaard.

Nu er der et Spørgsmaal, der melder sig: hvad var Aarsagen til, at Niels Nielsen flyttede til Fastergaard fra Ildskov, hvor han havde været bosat fra sit Bryllup i 1701? Selv om det altid vil være vanskeligt at besvare dette Spørgsmaal med fuld Sikkerhed, foreligger der dog tilstrækkeligt til, at det kan besvares paa en ret tilfredsstillende Maade.

Om dette Spørgsmaal har den mundtlige Overlevering vidst at fortælle, at det skyldtes en Forvalter, at Niels Nielsen kom til Fastergaard. Han havde til Forvalteren udtalt, at Forholdene i Ildskov var ham for smaa, og at han ønskede at faa noget mere at arbejde med. Men hvem Forvalteren var, og hvorledes han kunde komme i Forbindelse med Niels Nielsen, derom har Traditionen i vor Tid intet vidst. Det er Biomstændighederne, som er gaaede tabt for Traditionen under dens Gang igennem Aarene; men selve Hovedpersonen, Forvalteren, har den holdt fast.

Den mundtlige Overlevering højt i Ære! Baaren af Trangen til at se tilbage og derved givende Midler til at se fremad er den som Dampen, der holder Maskinen i Gang. Den har ogsaa været den Kraft, som har baaret nærværende lille Arbejde frem. Ogsaa her vilde vi uden den mundtlige Overlevering have staaet ganske tomhændede. Men paa hvor mange andre Punkter er ikke overleverede Meddelelser gaaede tabt? Maatte den mundtlige, *levende* Fortælling

om vore Forfædres Liv og Færden altid have Kraft til at bryde sig Vej i os! — Men den mundtlige Overlevering er ikke nok, lige saa lidt som Dampen alene kan udgøre Maskinen. — En fyldestgørende Forklaring paa det stillede Spørgsmaal faar vi først, naar vi til den mundtlige Overleverings Beretning føjer det, der ad Undersøgelsens Vej har kunnet skaffes til Veje. Den Læser, som med nogen Opmærksomhed har fulgt nærværende Fremstilling, vil finde, at Svaret paa Spørgsmaalet ligger i det, der allerede i de foregaaende Afsnit er meddelt.

Vi har i det foregaaende haft Lejlighed til at se de Forhold, hvorunder Niels Nielsen virkede i Ildskov, hvor han sammen med tre andre Fæstebønder under Fællesdrift og i Fællesbolig maatte søge det sparsomme Udkomme for sig og sine. Har der hos ham været en Stræben efter at naa noget større Forhold, hvad vi ikke kan nære Tvivl om, behøver vi ikke at forbauses over, at han greb en Lejlighed, naar den bød sig.

Vi har hørt, at Ildskov paa den Tid hørte ind under Lundenæs Gods. Forvalteren paa dette Gods, hvem Godsadministrationen, Optrækning af Skatter og Landgilde o. l. paahvilede, har ogsaa haft Ærinde til Ildskov.

Niels Nielsen har paa sin Side, som Fæster under Lundenæs Gods, rimeligvis ogsaa for Afleveringen af sine Ydelser haft Ærinde hos Godsets Forvalter, der en Tid boede paa Fastergaard. Vi har dermed i Grunden faaet Kendskab til de Enkeltheder, der udkræves for at forklare, hvorledes Niels Nielsen kunde faa Opmærksomheden henledet paa Fastergaard. Muligvis har det ikke været belejligt for Lundenæs Forvalter at have Bolig paa en Gaard i saa lang Afstand fra Hovedgaarden. Da han fraflyttede Fastergaard, tog han uden Tvivl Bolig i Nærheden af Lundenæs. [Som det kan ses Side 27, havde Lundenæs Forvalter dog i Aaret 1778 Bolig paa Dalagergaard i Borris].

Vi kan da tænke os Forholdet saaledes, at Niels Nielsen en eller anden Gang til Forvalter Rasch har udtalt Ønsket om at have en større Bedrift end den i Ildskov. Det kom altsaa an paa at finde en ledig Fæstegaard, og denne tilbød sig just i den af Forvalteren selv beboede, der blev fæsteledig ved Forvalterens Flytning til Skjern. At Slægtingene af Niels Nielsens Hustru tidligere var flyttede fra Ildskov til Aanum, ikke langt fra Fæster, har muligvis gjort sit til, at denne Egn ikke savnede Tiltrækning.

Det var paa en for den danske Jordbruger, Herremand saavel som Bonde, vanskelig Tid, at Niels Nielsen ombyttede den lille

Bedrift i Ildskov med den store paa Fastergaard. De forholdsvis gode Tider for Landbruget, der havde været et Særkende for Tiden omkring 1700, var bleven afløste af meget trange Tider, takket være blandt andet den store nordiske Krig, der havde været fra 1700 til 1720, og som slugte meget Mandskab og mange Penge. Skatterne var i Krigens Tid ofte næsten ikke til at bære, og det kneb med at faa Gaardene bortfæstede, dels fordi der manglede Arbejdskraft, dels fordi den Arbejdskraft, der var, ingen Lyst havde til under disse Forhold at overtage Gaardene. Landgilden kunde man nok overkomme at udrede, men naar ~~Skatterne~~ Skatterne kom til, svigtede Evnen. Det er bekendt nok, at Følgen af disse Forhold blev, at de øde Gaardes Antal voksede, at Kronen maatte overtage mange øde og næsten værdiløse Gaarde for Skatterestancer, og at den tilsidst maatte sætte en Stopper derfor ved en Forordning af 4. August 1728, der paabød Strøgodssets Ejere at svare Skatter af saadant Gods, naar Besidderen (d. v. s. Fæsteren) ikke formaaede det eller havde forladt Gaarden, saa at den var bleven »øde«.

Ved den nævnte Forordning søgte Staten at værne om sine Interesser, men raade Bod paa Ondet formaaede den ikke. Hele den følgende Tid, hvori Niels Nielsen sad paa Fastergaard, var en Nedgangens Tid; Bonden blev forarmet og stavnsbundet, Godejherens Lod var ofte ingenlunde misundelsesværdig. Kornpriserne var omkring 1730 lavere, end de længe havde været, og saa kom den skrækelige Kvægpest, der i Aarene 1745—51 menes i Danmark at have bortrevet ca. 2 Millioner Stykker Kvæg, og det paa en Tid, da der paa en almindelig Bondegaard var saa useligt smaa Besætninger i Forhold til, hvad vi nu kender.

Forholdene i Danmarks, eller endog i Jyllands forskellige Egne var dog ingenlunde lige sørgelige, og ihvorvel det af den omtalte Forordning af 1728 synes at fremgaa, at de har været særlig triste oppe i Thisted Amt, er der dog ingen Tvivl om, at de i det hele taget i det vestlige Jylland var taalelig gode. De specielle Forhold paa Lundenæs Gods kender vi ikke. Men tager vi f. Eks. Skifteprotokollen for Slumstrup Gods — af hvilket en Del laa i Borris og Faster Sogne — for os, giver den os et efter Omstændighederne lyst Billede af Bondens økonomiske Forfatning. Af de henved 30 Skifter, der forefaldt her i Tiden fra 1727 til 1783 — for hvilken Tid Skifteprotokollen er bevaret — finder vi, at omtrent to Femtedele af Boerne havde Underbalance, i Reglen ret ubetydelig; de øvrige tre Femtedele gav Overskud, nogle endog et ret betydeligt Overskud, saaledes i 1753 et paa 431 Rdl., i 1780 et paa 141 Rdlr.

Naar det betænkes, at en Rigsdaler i Metalværdi var noget over 3 Kroner, og at Pengenes Værdi dengang var 2—3 Gange saa stor som nu, kan ovennævnte Overskud altsaa efter Nutidsforhold omtrent svare til 3000 Kr. og 1000 Kr. I adskillige Boer fandtes der ogsaa lidt Sølvtoj — meget var det ikke — og der er i Skifteprotokollen ingen Antydning af, at Bøndernes Kaar har været i Tilbagegang i det Tidsrum, den omfatter.¹⁾

Dengang Niels Nielsen og hans Hustru Kirsten Miltersdatter i 1725 (eller kort forinden) var tilflyttet Fastergaard, var de begge i en Alder af 50 Aar. Af Børn havde de kun to, nemlig to Sønner, hvoraf den ældste, Niels, da var 23 Aar, den yngste, Milter, 13 Aar gammel.

Hvorledes denne Familie i den følgende Tid har levet og virket under de ny Forhold, kan der ikke i det enkelte oplyses noget om. En af de faa Veje, vi har til at stifte Bekendtskab med dens Medlemmer, er den Tids Kirkebog for Faster Sogn. Det, den fortæller, angaar imidlertid kun Daab, Bryllup og Begravelse. Men ligesom Nutidens Kirkebøger nævner den de døbte Børns Faddere. Dette er med Hensyn til de *senere* Beboere af Fastergaard en vigtig Kilde for Kendskabet til disses Levekaar og Omgangskreds. Men Niels Nielsen og hans Hustru var komne ud over den Alder, hvor de selv førte Børn til Daaben. Vi træffer dem derfor i Kirkebogen kun som Faddere, men i den Egenskab har de ogsaa mødt ret jævnlig i Faster Kirke; der gik næppe et Aar, hvor ikke et eller flere af Familiens fire Medlemmer var Faddere. I de første 15 Aar efter, at »Niels Ildsgaard« og hans Familie var rykket ind paa Fastergaard, var det især for følgende fire Familier, de var Faddere: Christen Kjær og Niels Kjær, Morten Astrup og Morten

¹⁾ Kaster vi for Sammenligningens Skyld Blikket paa en anden Kant af Landet, nemlig Vendsyssæl, ser Forholdene her ganske anderledes sorte ud. Her spores fra ca. 1720 en enorm Nedgang. Paa Børglum Gods f. Eks. gav

45 Skifter	1721—30	gennemsnitligt Overskud af	5 Rdlr.
26	— 1731—40	—	Underskud - 18 —
57	— 1741—50	—	- 35 —
50	— 1751—60	—	- 4 —
66	— 1761—70	—	- 44 —
68	— 1771—80	—	- 17 —
54	— 1781—90	—	- 3 —

Her mærkes det altsaa tydeligt, at Tiden lidt efter lidt bedrer sig, og nu gaar det frem med Kæmpeskridt.

65 Skifter	gav 1791—1800	et gennemsnitligt Overskud af	69 Rdlr.
36	— 1801—1810	-	- 130 —

Her har vi de gode Tider, som desværre varede saa kort.

Og Børglum er ingenlunde noget enestaaende Tilfælde; paa andre Godser i samme Egn finder der akkurat den samme Svingning Sted, f. Eks. paa Knivholt ved Frederikshavn og N. Elkjær, Nord for Hjerring.

Præstegaard. Disse Fadderskaber skyldes dog øjensynlig kun Naboskabet og er saaledes uden særlig stor Interesse.

For de efterfølgende Slægtsleds Bevidsthed har Niels Nielsen imidlertid staaet som en Mand, der ragede op over det almindelige Standpunkt for hans Tids Bønder. Dette synes ogsaa godt at kunne forenes med det lidet, der ad anden Vej er bragt frem til Oplysning om ham. Af Enkeltheder har den mundtlige Overlevering dog ikke nu meget at støtte sig til. Af saadanne Enkeltheder kan anføres en Ytring af ham, der viser, at han havde naaet en anerkendt Stilling i sin Egn — og selv vidste det — idet han nemlig skulde have sagt: Jeg er Præses i Borris og Faster, og min Søn Milter skal være det efter mig!

At Traditionen har lagt Niels Nielsen disse Ord i Munden, viser, hvorledes den har set paa ham.¹⁾

De sidste Aar af deres Liv henlevede Niels Nielsen og hans Hustru som Aftægtsfolk paa Fastergaard hos Sønnen Milter, der overtog Gaarden efter Faderen. Hvis denne Overtagelse fandt Sted omtrent samtidig med, at Milter blev gift i Aaret 1736, var de to Forældre dengang 61 Aar gamle. Fra denne Tid indtil deres Død boede de i et Værelse paa Gaarden. For Kirsten Miltersdatter varede Aftægtstiden indtil 1753, da hun døde 77¹/₂ Aar gammel. Niels Nielsen overlevede hende i 11 Aar og begravedes den 12. Januar 1764 som en 89aarig Olding [Kirkebogen lader ham være 79 Aar gammel; denne Alder kan ikke passe, det skal sikkert være 89].

Ifølge den mundtlige Overlevering blev han ikke begravet paa Kirkegaarden, men i den aabne Begravelse, som dengang fandtes under Gulvet i Koret. I Tiden omkring 1820 lod Niels Nielsens Sønnedattersøn, Milter Madsen, Kisten aabne. Til Stede var blandt andre Milters ældste Søn, den da ca. 11-aarige Peder, der som gammel Mand fortalte om denne Tildragelse. Man kunde med Tydelighed skælne den afdødes Ansigtstræk, og det fremgik, at han havde baaret Paryk. Ligesaa kunde man af Skelettet se, at han havde været meget høj. Et Par Aar senere blev Kisten atter aabnet; da var tillige Milter Madsens næstældste Søn Mads til Stede, men da var den afdødes Levninger i stærk Grad hensmuldrede.

Hvis denne Beretning om Niels Nielsens Gravlæggelse er fuldt

¹⁾ Der er dog maaske Grund til at tro, at Traditionen fejler, naar der lægges Niels Nielsen det nævnte Ord i Munden. »Præses» er et Ord, det paa den Tid ikke let faldt en Fæstebonde ind at bruge; og hvad skulde han i Grunden mene dermed? Rimeligere er det, at det er den Mand, der 50 Aar efter Niels Nielsen kom til Fastergaard at bo, som har brugt dette Udtryk om sig og sin Søn Milter.

rigtig, kan dette ogsaa tyde paa, at hans Stilling har været noget anderledes end hans Omgivelsers. Brugen af Paryk var i Danmark paa sit højeste i den første Halvdel af det 18. Aarhundrede. Det ansaas som et Tegn paa at høre til den jævreste Almue, at man mødte »i eget Haar«. Om Skikken at bære Paryk var trængt igennem i den nøgterne vestjydske Bondestand, kan maaske nok anses som tvivlsomt. Hvad enten Niels Nielsens Paryk har haft sin Aarsag i naturlig Haarfattigdom eller ej, er vi dog vistnok berettigede til at betragte den som et Udtryk for, at han i en noget højere Grad end sine Standsfæller havde stiftet Bekendtskab med den Tids Mode i de højere Samfundslag.

Om Begravelsespladsen under Alteret i Faster Kirke, hvor Niels Nielsens dødelige Levninger efter Traditionen blev henlagte, oprindelig var knyttet til nogen Gaard i Sognet, og da snarest Fastergaard, vides ikke. Næsten lige saa lidt vides der om, hvem der iøvrigt er bleven henlagt i denne Begravelsesplads. De eneste, som man ved, dette var Tilfældet med, var Sognepræst i Borris og Faster Jørgen Hansen Hauch og nogle af hans Families Medlemmer. Hauch, der var Provst og havde været Sognepræst i Borris og Faster fra 1722, døde her 1779 i sit 82. Aar og blev begravet i Faster Kirke og »lagt i Altergulvet hos sin Hustru og Moster«. Endnu senere blev den samme Begravelsesplads benyttet, nemlig til Provst Hauchs Søn, Johannes Hauch, der 1788 døde i Borris Præstegaard, 63 Aar gammel, efter at have været »kontrakt og sengeliggende i 34 Aar«. Det, der gav Anledning til, at disse blev begravede i Faster Kirke, var, at denne i en Aarrække ejedes af Provst Hauch og senere af hans Efterfølger og Svigersøn Provst Stefansen i Borris.¹⁾ At Niels Nielsen derimod blev begravet der, tyder stærkt paa en Særstilling for ham inden for Sognets Bønder.

¹⁾ Ejere af Faster Kirke:

—1699: Kronen.

1699— ? : Steffen Pedersen, Raadmand i Varde.

? —1707: Dennes Søster, Hustru til Kammeradvokat, Søfiskal Nikolaj Freise (Frits).

1707— ? : En anden Søster, Vibeke Pedersdatter, gift med Chr. Ulrik Schultz paa Brejninggaard, død som Forvalter paa Lundenæs.

? —1718: Disses Datter, gift med Stefan Nielsen (Ehrenfeld) til Endrupholm.

1718—1727: Daniel Philip Rasch, Forvalter paa Lundenæs.

1727—1741: Kammerraad Lars Hauch, Amtsforvalter udi Aalborghus. Børglum. Sejlstrup og Aastrup Amter.

1741—1755: Krigsraad og Regimentskvartermester Svenning Andersen, Søndervang.

1755—1762: Dennes Svoger, Kaptajn Jørgen Hauch til Klarupgaard.

1762—1779: Dennes Broder, Provst Hauch i Borris-Faster.

1779—1795: Dennes Datter, Else Marie, gift med Sognepræst Stefan Pedersen Stefansen i Borris-Faster.

1795— ? : Hans Peter Nyeland i København og By- og Herredsfoged i Ringkøbing Søren Bork.

? —1819: Grosserer Carøe i København og By- og Herredsfoged Bork.

1819—1819: Kaptajn Peter v. Schultz i Varde og Gaardmand Niels Boel i Bølling.

1819, 22. Juni skødet til Faster Sogns Beboere efter Købekontrakt af 11. Marts 1817.

Niels Nielsen, der havde oplevet de tunge Skatteaar under den store nordiske Krig, de lave Kornpriser, der fulgte kort efter, den frygtelige Kvægpest, der hjemsøgte Damnark ved det 18. Aarhundredes Midte, saa ogsaa, inden han gik bort, Begyndelsen til Bondestandens Opvaagnen i Vestjylland. Opvaagnen kan man knap kalde det, for den vestjydske Bonde havde, trods svære Tider og Stavnshaandets iøvrigt ikke langvarige Tryk, aldrig egentlig slumret eller været selvopgivende. Men en Art Opvaagnen var det dog, det, der 1760 fandt Sted 3 Mil Sydvest for Fastergaard, da Hovbønderne købte Grubbesholm Hovedgaard i Nørre Bork med Gods og Tiende, blev Selvejere og udstykkede og solgte Hovedgaarden. Dette var et ganske nyt Eksempel, der senere efterfulgtes af andre Bønder f. Eks. 1785 paa Tvilumgaard imellem Skanderborg og Viborg, og 1792 paa Søndervang i Stadil. Hyppigere skete det dog, at Godsejerne solgte deres Gods Stykke for Stykke til Fæsterne og beholdt Hovedgaarden, som de derefter ofte udparcellerede. I Vestjylland tog denne Bevægelse Fart lige efter 1760, og den greb saa stærkt om sig, at der ved det 18. Aarhundredes Udgang var meget faa større Godser tilbage i Vestjylland, i Ringkøbing Amt kun 3 komplette Hovedgaarde. Blandt disse var ogsaa Lundenæs, hvorunder Fastergaard endnu i en Aarrække hørte.

Af Niels Nielsens to Sønner er den ældste os i Virkeligheden saa godt som ubekendt. At han fulgte med sine Forældre til Fastergaard, faar vi Besked om af en Meddelelse i Faster Kirkebog, at »Niels den yngre af Fastergaard« 1727 var Fadder. Dette er ogsaa eneste Gang, man støder paa hans Navn; til Broderen Milters Børn har han ikke været Fadder; ejheller ses det, at han er død i Faster. Man maa derfor formode, at han har sat Bo et Sted udenfor Faster Sogn og ikke i et af de nærmeste Sogne.

Af de to Sønner blev det, som sagt, den yngste, Milter, der overtog Fastergaard efter Faderen. Han blev den 18. Oktober 1736 trolovet med og Maanedsdagen efter viet til en ung Pige ved Navn Elisabeth Christensdatter. Om hende har den mundtlige Overlevering ment at vide, at hun var en Præstedatter; men noget andet og mere til Oplysning om hendes Afstamning og Forhold kendte Traditionen ikke. Hvad der har givet Anledning til denne Tradition, er vanskeligt at sige, men efter de Undersøgelser, som er foretagne, synes det i hvert Fald ikke muligt at give den Ret.¹⁾ Ved

¹⁾ Der er dem, der vil mene, at det er en anden af de nævnte Kvinder i Familien, denne Tradition skulde gælde. Den eneste, der kunde være Tale om, er Johanne Milters i Ildskov i Sunds, men hende har der intet kunnet oplyses om i den Henseende.

Hjælp af Kirkebogens Optegnelse af Fadderne til Milter og Elisabeths Børn og ad forskellige andre Veje, som vil fremgaa af det følgende, kommer man derimod til den Slutning, at Elisabeth stammede fra Gyris i Aadum, hvor hendes Fader Christen Poulsen i en Aarrække boede som Fæstebonde. Gyris, der hørte under det kongelige Ryttergods, beboedes ved Matrikelsforandringen i 1688 af en Mand, der hed Christen Christensen. Kort efter er imidlertid Christen Poulsen bleven Fæster af Gaarden. Og fra den Tid, da Aadum Kirkebog begynder (1694) og i en Række af Aar, hvor den kun indeholder en Fortegnelse over døbte Børn, finder vi nu jævnlig Christen Poulsen fra Gyris. Det fremgaa da af Kirkebogen, at han havde følgende Børn:

Hans og Apelon, døbte 1694.

Kirsten, døbt 1695.

Karen, døbt 1. November 1696.

Karen, døbt 11. September 1698.

Zitzel, døbt 28. August 1701.

Esche, døbt 2. November 1704.

Maren, døbt 17. Juni 1708.

Elisabeth, døbt 19. April 1711.

Denne Elisabeth er det uden Tvivl, der i 1736 blev Milter Fastergaards Hustru. Deres Bryllup holdtes paa Fastergaard, rimeligvis paa Grund af, at hendes Fædrenehjem vistnok dengang forlængst var opløst; i 1720 og senere beboedes Gyris af en Mand, der hed Christen Jensen.

Milter og Elisabeth blev Forældre til 9 Børn, hvoraf 3 var dødfødte, medens 6 kom til Skelsaar. Det er af Interesse af Kirkebogen at erfare, hvem de havde som Faddere til disse Børn. Der ved har det, som sagt, været muligt ad forskellige Omveje at komme paa Spor efter, hvorfra Elisabeth stammede, og derved faar vi endvidere nogen Oplysning om den Omgangskreds, de ved slige Lejligheder valgte sig. Ligesom det nutildags er Tilfældet, har man dengang ved Valget af Faddere ladet sig lede, dels af Slægtskabsforhold, dels af Venskabs- og Omgangsforhold. Vi skal nu først se, hvem Milter og Elisabeth valgte til deres Børns Faddere, og derefter undersøge, hvad man deraf kan slutte om de Forhold, hvorunder de levede.

1738, den 6. Januar døbttes Milter Ildsgaards Søn paa Fastergaard, *Christian*. Han blev baaren af Præstens Hustru [Marie Kirstine Hauch, f. Hansdatter]. Faddere: Hans Poulsen [vistnok Elisabeths Farbroder], Niels Ildsgaard [Milters Fader], Monsieur

Hammerik [sikkert Degn i Skjern], Eske Poulsens Hustru [Eske Poulsen var vistnok Elisabeths Farbroder], Maren Lodal.

1739, d. 22. November fremstillet i Kirken Milther Nielsens Datter *Maren*. Baaren af Eske Poulsens Hustru i Tarm. Faddere: Niels Ildsgaard, Christian Hammerik, Provst Hauchs Datter, Johanne Cathrine, Mette Gyris, Christen Gyris's Datter.

1741, anden Juledag fremstillet i Kirken Milther Nielsens Søn *Niels*. Baaren af Madam Lambert Rasch'es. Faddere: Forvalter Lambert Rasch, Niels Fastergaard, Præstens Hustru og Degnens Hustru.¹⁾

1744, d. 22. April fremstillet i Kirken Milther Nielsens Datter af Fastergaard, *Ingeborg Katrine*. Baaren af Præstens Hustru. Faddere: Degnens Hustru og Søn Monsieur Niels Føns²⁾, Johannes Hauch [Præstens Søn, se Side 20], Karen Lodal, Bodil Christensdatter paa Fasterkær.³⁾

1746, d. 8. April (Langfredag) døbt Milther Fastergaards Søn *Eske*. Baaren af sin Farmoder. Faddere: Niels Nielsen, Oluf Christian, Niels Onum⁴⁾, Niels Kjærs Hustru, Bodil Kjær.

1751, d. 24 Januar døbt Milther Nielsens Datter *Kirsten*. Baaren af Præstens Hustru. Faddere: Birkefoged Kristensen, Niels Nielsen, Degnens Hustru, Præstens Datter Johanne Cathrine og Jomfru Gerritz.⁵⁾

Iblandt disse Gudmødre og Faddere træffer vi Milters Forældre, men ikke hans Broder (det skulde da være i 1746 og 1751, men dette er højst usandsynligt, da den der nævnte Niels Nielsen sikkert er Milters Fader). Naar dertil føjes Niels Nielsen fra Aanum, er Milters Slægt ikke repræsenteret af andre blandt Fadderne.

Naar man uden at kende noget til Elisabeths Afstamning vil søge at finde, hvem der blandt Fadderne kan antages at have været af hendes Familie, ledes Tanken let hen paa Birkedommeren i Skjern Birk, Thomas Christensen. Man kunde anse det for ret sandsynligt, at han var hendes Broder, naar man som Udgangspunkt tog Traditionens Beretning om, at Elisabeths Fader havde været Præst. (Fadderlisterne som Helhed kunde iøvrigt godt tyde i Retning af, at Traditionen havde Ret i denne sin Formodning).

¹⁾ Degnen i Borris hed Hans Jensen Bruun; hans Hustru var Lene Marie Marcusdatter Listoe, Enke efter Gaardejer og Kirkeværge i Ølgod Peder Lausen Fønss og Stammer til den nuværende Slægt Fønss.

²⁾ Dengang Student, senere Præst.

³⁾ Christen Kjærs Datter, som Kirsten Miltersdatter i 1725 var Fadder til.

⁴⁾ Sikkert den tidligere omtalte Niels Nielsen fra Aanum.

⁵⁾ Denne Jomfru Gerritz eller Gyris var vistnok Else Marie Christensdatter, Datter af Gmd. Christen Jensen i Gyris, født i 1722 og 1756 viet i Borris Kirke til Thomas Christensen, der 1747 var bleven Birkefoged (Birkedommer) i Skjern Birk.

Imidlertid maa det siges, at der er intet andet, der tyder paa, at et saadant nært Slægtskab var til Stede imellem disse to. Birkefogdens senere Hustru var derimod født i Gyris ligesom Elisabeth, og der er snarere Anledning til at søge Begrundelsen af disses Fadderskab paa Fastergaard i, at de hørte til Milter og Elisabeths nære Omgangskreds.

Naar vi derimod skal finde Elisabeths Slægtninge blandt Fadderne, er der Grund til at fæste Opmærksomheden ved »Hans Poulsen« og »Eske Poulsens Hustru«, der begge var Faddere til hendes første Barn, og hvoraf sidstnævnte endog Aaret efter var Gudmoder til det næste. Det har sikkert været et nært Familieforhold, der har været Aarsagen til, at hun kom saa langvejs fra som fra Tarm for at holde Datteren Maren over Daaben. Allerede i Matrikelsprotokollen af 1688 nævnes Eske Poulsen i Tarm; han maa altsaa i 1738 have været en gammel Mand. Vi tager sikkert ikke fejl, naar vi antager, at han, ligesom ogsaa Hans Poulsen var Broder til Elisabeths Fader, Christen Poulsen, som dengang utvivlsomt var død.

Medens Faster Sogns Beboere kun er repræsenterede af Kvinderne fra Lodal og Fasterkjær (og muligvis af den iøvrigt ukendte »Oluf Christian«), synes Præste- og Degnefamilierne fra Borris og Skjern, Forvalter Lambert Rasch og hans Hustru samt Birke-dommer Christensens at betegne den Vennekreds, som Milter og Elisabeth særlig følte sig knyttede til ved højtidelige Lejligheder. Der er vel næppe Grund til at tro andet, end at den daglige Omgangskreds bestod af de øvrige Fæstebønder i Nabolaget, Astrup, Fasterkjær og andre Dele af Sognet. Bønderne fra disse Steder naaede dog sjældent i deres Faddervalg derudover, at Præstens eller Degnens Hustru var Gudmødre til Børnene. Alt det øvrige plejede at tilhøre Familien eller Naboskabet. Paa Fastergaard har de derimod ikke ved Valget af Faddere følt sig bundne til denne Omgangskreds. I Forbindelse med den tidligere nævnte Udtalelse af Niels Nielsen om sig og sin Søn Milter (hvis ellers Traditionen er rigtig) tyder de anførte Fadderlister i hvert Fald paa, at Familien har haft noget af en Særstilling i Sognet. Fra første Færd kan en saadan Særstilling vel have været begrundet i, at Niels Nielsen og Kirsten Miltersdatter kom som fremmede fra en fjærntliggende Egn til den forholdsvis store Gaard. At vi finder en saadan Særstilling i det næste Slægtled, har dog utvivlsomt haft sin Aarsag i personlige Egenskaber og Forhold, om hvis Art det nu er vanskeligt at danne sig nogen begrundet Mening. Til Grundlag for en saadan Bedøm-

melse er det jo i Grunden saa grumme lidt, der er opbevaret om disse Mennesker, hvis Liv og Færden dog i saa høj en Grad vilde tage vor Opmærksomhed fangen, knyttede som vi er til dem ved Blodets Baand.

I 1736 indførte Kristian d. 6. som bekendt Konfirmationen. Paa Fastergaard var der dengang ingen Børn i Konfirmationsalderen. Efter som Aarene gaar, finder vi dog blandt Konfirmanderne fra FASTER ogsaa nogle fra Fastergaard, sikkert Dreng og Piger, som har tjent i Gaarden. Fra 1741 nævnes »Mads Fastergaard«, 1747 »Apelone Fastergaard« og 1750 »Maren Nielsdatter paa Fastergaard«. Imidlertid voksede Børnene paa Gaarden til, og i Aarene fra 1753 til 1767 træffer vi alle Milters og Elisabeths Børn blandt Konfirmanderne i Borris og FASTER; de blev konfirmerede i en Alder af imellem 15 og 18 Aar. — Aaret før den yngste Datter naaede saa vidt, fejredes imidlertid paa Fastergaard den ældste Datter Marens Bryllup med den 32-aarige Tjenestekarl Mads Pedersen Fruergaard. Brylluppet holdtes 3die Pinsedag, d. 20. Maj 1766. Hvem Brudgommen var, og hvor han kom fra, vil vi faa Oplysning om i næste Afsnit. Her skal det kun berøres, at der til hans første Besøg paa Fastergaard knytter sig en overleveret mundtlig Beretning, der fortæller, at han kom fra smaa Kaar. Det nygifte Par tog straks Bolig i Vejen i Skjern, hvor de fæstede sig en Gaard, og hvor de tre ældste af deres fem Børn blev fødte. I 1775 overtog de Fastergaard i Fæste efter Milter og Elisabeth.

Hvorfor det blev denne Datter og Svigersøn, der overtog Fødegarden, er vanskeligt at sige. Muligvis hænger det sammen med, at Mads Pedersen uden Tvivl var i Besiddelse af en betydelig Dygtighed, i Sammenligning med hvilken de Sønner, om hvem der kunde være Tale, ikke kunde staa Maal. Af Sønnen er der kun een, om hvem man ved, hvor han blev af, nemlig Niels. Han blev nemlig gift omtrent Aar 1768 og blev bosiddende i Egvad Sogn. Han havde saaledes i 1775 selv forlængst stiftet Hjem.¹⁾ Om de to andre af Milters Sønner, Christian og Eske, hedder det sig, at de døde i Krig, ligesom det ogsaa fortælles, at de var et Par vilde Krabater. Af FASTER Kirkebog ved man kun, at Christian endnu i 1771 opholdt sig paa Fastergaard som »Milther Nielsens Søn Christian«. Eske nævnes i 1775 som Fadder til et af Søsteren

¹⁾ Som det vil ses af Stamtavlen, Side 61, efterlod Niels Miltersen sig mindst 4 Børn. Efterkommere af ham findes endnu i Egvad, men nærmere Oplysninger om dem er ikke søgt. De vilde i hvert Fald blive ufuldstændige, da Egvad Kirkebog mangler indtil 1814.

Marens Børn, som da blev døbt i Skjern, kort førend Flytningen til hendes Fødegaard fandt Sted.

Om de to Søstre, Ingeborg Katrine og Kirsten, vides heller ikke meget. Den første blev gift med en Mand i Sønderjylland, Niels Aastrup, og opholdt sig som gammel hos sin Søn Jens Aastrup i Christiansfeld. Hun døde 1818 hos en Broderdatter i Egvad, hos hvem hun formodentlig har været paa Besøg. — Om den yngste Søster Kirsten fortælles det ligeledes, at hun rejste »ad æ Sonden«. Hun var 1775 Gudmoder til Marens Søn Milter, ligesom Ingeborg Katrine 1771 havde været Gudmoder til Søstersønnen Peder.

Den 1. Maj 1775 gik Gaarden Fastergaard imidlertid fra Milter Nielsen over til Mads Pedersen som Fæster. Milter og Elisabeth forblev dog paa Gaarden som Aftægtsfolk, og vi faar af efterfølgende *Opholdskontrakt* Oplysning om, hvad de som Aftægtsfolk skulde nyde af Gaarden.

»Til Efterretning for Fremtiden bliver den Aftale, som er giort imellem mig Milter Nielsen med Hustrue Elisabeth Christens Datter paa den ene, og mig Mads Pedersen med Hustrue Maren Millers Datter paa den anden Side, angaaende min Milter Nielsen med Hustrues paaboende og med Herskabet paa Lundenis Høyædle og Velbaarne HER Etatsraad Klippes Consence til bemelte min Svigersøn Mads Pedersen og hans Hustrue til 1te May 1775 afstandene Gaard Fastergaard, bliver især den aarlige Ophold, som er aftalt, vi gamle Forældre aarlig skal nyde skriftlig forfattet og er saaledes:

1) Erklærer vi Milter Nielsen og Hustrue, at saa længe Mads Pedersen og Hustrue omgaaes os venlig og kiærlig og som Børn imod Forældre, skal vi ikke begiære at skilles fra dem, men gaae hos dem og nyde skikkelig Ophold af Føde og Klæder, men dersom herudi skulle gives, være, eller blive fornøden Aarsag til Adskillelse, eller Dødsfald eller andre Omstændigheder skulle samme forårsage, da forpligter vi os Mads Pedersen, Hustru, Arvinger og Efterkommere for det

2) at give vores benevnte Forældre i aarlig Ophold Rug 3 Tønder 4 Skpr., det halve om Vinteren, opmaalt i Laden og siden tørret, og det halve om Sommeren af Loftet, ligesom de behøver. Saa og Byg 2½ Tde, som føres dem til og fra Møllen. — Fra Martinj til den 1te Febr. og fra den 1te May til sidste Julj nyder de hver Dag 3 Potter sød Melk, mens i den øvrige Tiid ikkuns 2 Potter sød Melk paa Dagen. Føder og græsser dem 8 Faar, hvoraf de nyder Touen og Yngelen, som førstegang udtages om Mickelsdag med Ulden, Item tør Fleesk 1 Læ, samt til Humle, Salt og anden Fornødenhed ikkun 1 Rdlr. — Saa betaler vi og de aarlige 3 Høytidsoffere og andre paabudne eller paabydende Skatter som skal svares for dem, ligesom og indretter og vedligeholder dem skikkelig Huusværelse, som Milter Nielsens Forældre forhen har haft, og derudi samme Jern Kakkelovn, som de har haft eller en anden i den Sted, ligesom og foruden deres Sænge, Klæder og Kiste, med Kahrer og Spind-Rokke, at tage med sig af Sætter, Pander, Potter etc., samt at bruge af Boehauge,

Kiedel, Kahre, Spande, Stripper, Fade, Gryder og deslige. Saavelsom og 20 Læs Tørre til 8 Snese Læset og 4 Læsser Klyne, samt et Stykke Jord til Kaæl.

Og dersom det behager Gud at gjøre dem svage, sygge og sængeliggende, da at gaae dennem tilhaande med ald børnlige og sømmelige Tilsyn, som vi for Gud og alle retskjønnende kand være ansvarlig. Og naar det behager Gud at bortkalde dem herfra ved en timmelig Død, da at lade deres efterladte Legeme skikkelig og sømmelig bestede til Jorde, og hvad de saa efterlader sig, foruden hvis de har haft brugt af Boehauge til fornøden og sømmelig Brug, bliver Mads Pedersen og Hustrue, uden nogen Deeling med deres øvrige Børn tilhørende. Ellers skal efter den eenes Død den efterlevende nyde Halvparten af hvad for dem begge herudi i aarlig Ophold er benevnt, eller og at drage til Mads Pedersen og Hustrue igien ligesom forhen. Og saaledes paa begge Sider u-ryggelig skal holdes og efterkommes, dets til Bekræftelse under vores Hænder, ligesom og ydmygst ombedet vores Høy-Gunstige Herskab, eller hans beskikkede Forvalter, samme med os ville ratificere.

*Fastergaard d. 20de Juni 1778. —
Mads Pedersen og Hustrue Milters Hustru*

Oven melte acot er af os paa begge Sider u Ryggelig og nu til Ende bragt med alting. Som vi til vittelighed underskrive.

Niels Jensen,
Ejstrup.

Peder Christens,
Vestergaard.

Jens Nielsen,
Bierrebro.

Jens Mortensen,
Fasterlund.

Forestaaende Contract approberes i alle Puncter.

Dalagergaard d. 26. Sept. 1778.

H. Andersen.

Indtil deres Død levede Milter og Elisabeth saaledes som Af-tægtsfolk paa Fastergaard, ligesom Niels Nielsen og hans Hustru før dem. Elisabeth døde 1788 og Milter 1794, saa at de begge oplevede at se Fastergaard gaa over fra Fæste til Selveje i 1787. Og ligesom Milters Fader havde oplevet at se den vestjydske Bonde, trods de trange Tider, rejse Hovedet frit og begynde at af-kaste Hoveriets Aag, dengang da Bevægelsen ved Grubbesholm indtraf, saaledes oplevede Milter selv — men ikke hans Hustru — den glædelige Dag, da Stavnsbaandet løstes ved Forordningen af 20. Juni 1788, fordi, som det hedder: »Bondestanden indbefatter den talrigste Del af Landets Indbyggere, og Statens Styrke, saavel i Hensigt til Forsvarsvæsenet, som den almindelige Velstand fornemmeligen beror paa denne betydelige Næringsstands Vindskibelighed,

Mod og Fædrelandskærlighed«. Stavnsbaandet havde fra 1733 bundet Bonden til Fødestavnen, og det var gentagne Gange blevet strammet. De unge Karle havde dog søgt paa bedste Maade at hytte deres Skind, idet de rømte bort, navnlig ad Holsten. Fra Lundenæs Gods vides det, at der allerede 1737 var borttrømt 23.¹⁾ Muligvis er det samme Udvej, de to af Milters Sønner har brugt. De Tider var imidlertid nu forbi, hvor det næsten var nødvendigt at rømme af Lande for at vinde gode Kaar. De slette økonomiske Forhold — maaske ogsaa for Fastergaards Vedkommende — var nu forbi. Iøvrigt var det selvfølgelig ingenlunde Stavnsbaandets Løsning alene, der bevirkede de gode Tider, men dette i Forbindelse med de mange andre udmærkede Landbo-reformer, først og fremmest Udskiftningen, samt de gode Konjunkturer. Udskiftningen havde dog ikke nogen Betydning for Fastergaard, som igennem Aarhundreder havde været en »Enestegaard«.

Som det før blev nævnt, fortæller en mundtlig overleveret Beretning os, under hvilke Omstændigheder den ny Fæster, som Fastergaard nu havde faaet, senere hen dens første Selvejerbonde, Milters Svigersøn Mads Pedersen, under hvilke Forhold, og i hvilket Ærinde han første Gang i sit Liv satte sin Fod indenfor Fastergaards Døre. Derom og om, hvorfra Mads Pedersen stammede, skal det følgende Afsnit give Besked.

Mads Pedersens Forfædre og Slægt.

DET første, der er bekendt om Mads Pedersens Slægt, er ifølge en mundtlig overleveret Beretning, at den skulde stamme fra et jordløst Hus i Sædding²⁾ og blev giftet ind i en Familie i Fruergaard i Sønder Felding. Hvis denne Beretning er rigtig, maa dette sikkert have fundet Sted mindst saa langt tilbage i Tiden som omkring Aar 1650. At Slægten virkelig har haft Bolig i Fruergaard, er sikkert nok, men direkte hjemlede Vidnesbyrd fra den Tid har vi dog ikke, naar vi undtager selve Familiens Kendingsnavn »Fruergaard«.

Den første Gang, vi i de skrevne Kilder finder Mads Pedersens

¹⁾ Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie. Udg. ved J. A. Fridericia. Side 114.

²⁾ For denne Meddelelse staar Forfatteren i Taknemlighedsgæld til sin Ungdomsven. Jærnbaneassistent Otto Lauridsen fra Gjaldbæk i Borris, hvis Farfaders Farfader, Ole Pedersen i Borriskrog, var Mads Pedersens næstældste Broder.

Forfædre nævnt, er 1719, da Vorgod Kirkebog meddeler, at hans Forældre »Peder Pedersen Fruergaard af Videbæk« og »Dorothe Olufsdatter af Berda« (Barde) blev gifte. Trolovelsen fandt Sted den 12. Februar og Vielsen den 30. Maj, 3die Pinsedag, i Vorgod Kirke. Forlovere var de to Gaardmænd Peder Østergaard i Barde og Anders Madsen i Videbæk; man har Grund til at antage, at begge de respektive Fædre var døde. Brudgommens Moder, »salig Peder Fruergaards Enke af Videbæk«, døde først adskillige Aar senere, nemlig 1734, »86 Aar, 2 Maaneder, 2 Uger og 2 Dage gammel«. Hun var altsaa født i Aaret 1648. Hvad hun hed, vides ikke; mærkelig nok anføres hun ingensinde som Fadder til sine Børnebørn, men takket være Opkaldsesskikken kan man formode, at hun hed Kirsten. Om hendes Mand havde boet i Fruergaard og derfra selv havde ført dette Navn med til Videbæk, eller om han havde taget det i Arv, er der ikke oplyst noget sikkert om. Rimeligvis er det første Tilfældet; af Matriklen fra 1688 ses det nemlig, at der paa dette Tidspunkt ikke boede nogen i Videbæk af Navnet Peder. Paa Fruergaard boede derimod dengang Peder Pedersen, Lasse Laursen og Svend Christensen; formodentlig var det da Enken efter denne Peder Pedersen, der 1734 døde i Videbæk.

Hvor mange Børn dette Ægtepar, Peder Fruergaard i Videbæk og hans Hustru (Kirsten?) har haft, er usikkert; fra Vorgod Kirkebog kender vi tre, som vi maa anse for at være deres Børn. Den ene er Anne Pedersdatter Fruergaard, der 1717 blev gift med Jeppe Madsen fra Herborg; den anden er Peder Fruergaard, der, som sagt, blev gift 1719 med Dorothe Olufsdatter fra Barde; den tredie hed Svend Fruergaard, han blev nogle Aar senere gift med Sidsel Madsdatter fra Videbæk. — Af disse tre blev Søsteren bosat i Storgaarden i Herborg; Brødrene Peder og Svend Fruergaard satte begge Bo i Videbæk, muligvis i den samme Gaard, som deres Fader havde beboet. Her blev Peder Fruergaard boende i det mindste indtil 1726. Han flyttede imidlertid fra Videbæk til Herborg, hvor vi træffer ham i 1734 og 1737. Rimeligvis kom han her straks til at bebo Storgaarden, hvor han døde 1747, 77 Aar gammel. Storgaarden blev dengang beboet af flere Familier samtidig: Jeppe Madsen, Mikkel Pedersen, Peder Fruergaard og muligvis flere. Dette, at en enkelt Gaard med dens Bygninger afgav Bolig og Udkomme for flere Husstande, var, som før anført, ikke noget usædvanligt paa den Tid. Man kan heller ikke deraf slutte, at de paagældende Familier var mindre velstillede end de Gaardfæstere,

som boede ene paa en Gaard. Naar en jævn stor Bondegaard skulde deles imellem eller bruges af flere, blev der jo rigtignok ikke saa meget til hver. Man kunde vel for saa vidt sige, at de enkelte Fæstere snarere blev Boelsmænd end Gaardmænd. Men det maa iøvrigt erindres, at Fæstere af smaa Gaarde vistnok i det 18. Aarhundrede i Reglen sad bedre i det end Fæstere af store Gaarde, som der skulde Folkehold til at drive. De større Ejendomme trykkedes af det største Hoveri, og det var til syvende og sidst i Reglen dette — hvor det eksisterede — der var mest til Skade for Fæstebønderne, selvfølgelig bortset fra Misvækst o. lign., som Mennesket ikke er Herre over. I sig selv er der derfor ingen Grund til at tvivle om, at Beboerne i Storgaard — og dermed ogsaa Peder Fruergaard — *kan have* siddet jævnt godt i det.

Om Dorothe Olufsdatters Slægt har der ingen sikre Oplysninger kunnet findes. Den 15. Juni 1724 døde »Oluf Christensens Hustru af Berda, navnlig Karen Andersdaatter«, 78 Aar, 9 Uger og 1 Dag gammel. Hun kunde saaledes — efter Alderen at dømme — særdeles vel være Dorothe Olufsdatters Moder. En Broder til Dorothe var muligvis Gaardmand Jens Olufsen i Barde, hvem vi træffer som Fadder, næsten hver Gang Peder Fruergaards havde Børn i Kirke. Han blev gift i 1730, og hans Kone holdt 4 Aar senere Dorothes yngste Barn, Mads, over Daaben.

I Peder Fruergaards Hjem fødtes i Tiden mellem 1720 og 1734 fem Børn, nemlig fire Drengene og en Pige til Verden. Af disse Børn er der kun for to skaffet yderligere Underretning til Veje, nemlig for den næstældste Søn, Oluf, og den yngste, Mads. Af disse var Oluf født i Videbæk 1. Juledag 1722 og blev døbt Dagen efter. Da denne var en Helligdag, foregik Daaben i Kirken. Dette var i Vorgod noget af en Sjældenhed paa den Tid. Det hørte nemlig der i Sognet til Dagens Orden, at de spæde Børn blev døbt enten samme Dag, de var fødte, eller Dagen efter. Det var dog langtfra, at Daaben derfor altid foregik i Hjemmet, nej, i mange Tilfælde var det i Præstegaarden, at denne »Hjemmedaab« foregik. Hvad enten det var Sommer eller Vinter, blev de nyfødte Børn bragte fra Videbæk og andre Steder fra i Sognet til den Vorgod Præst i hans Præstegaard for at blive »hjemmedøbte«.

Ole Fruergaard træffer vi 32 Aar senere som Brudgom, da han 1754 i Borris Kirke blev viet til en Gaardmandsdatter fra Borris-krog, med hvem han overtog denne Gaard. I de følgende 8 Aar fik dette Par tre Sønner. Af Fortegnelsen over Fadderne til disse Børn ser vi, at Omgangskredsen og Familien i Borris har været

repræsenteret fra Borriskrog, Lindvig, Ager og Aagaard; desuden træffer vi blandt Fadderne Tyge Broch og Hustru Karen Broch fra Overby i Sdr. Felding, ligesom vi ogsaa ved, at Ole Krog i 1755 var Fadder til et Barn af Tyge Broch. Af Oles Søskende træffer vi 1755 to, nemlig hans Søster, Kirsten Fruergaard, og den yngste Broder, Mads, som Gudmoder og som Fadder til den ældste Søn, Laust Krog, der siden blev gift og bosat i Gjaldbæk i Borris. Fra denne Søn, Laust, og fra den næste, Peder Krog, der blev boende i Fødegården, stammer adskillige af de Familier, som endnu bor i Borris. (Se Oversigten Side 63 ff.)

Peder Fruergaards yngste Søn Mads blev født den 6. August 1734, da Familien boede i Vester Herborg, rimeligvis allerede dengang i Storgaard, hvor Faderen døde 13 Aar senere. Naar vi erindrere, at Broderen Oluf ved sit Giftermaal blev en af de største Gaardmænd i Borris, og naar vi derefter ser hen til, at Mads selv senere blev den største Gaardmand og — uden al Tvivl — en af de mest ansete Mænd i Faster Sogn, saa ligger det i sig selv nær at tænke, at det Hjem, fra hvilket de to Brødre var komne, ikke heller hørte til de ubetydeligste, hverken i udvortes eller i indvortes Henseende. Og dog var — hvad de ydre Kaar angik — snarere det modsatte Tilfældet, efter hvad *den* mundtlige Tradition har vidst at fortælle, som for mange smaa Tilhørere har omgivet Mads Pedersen med noget af den samme Æventyrglans, som er over Svinedrengen, der fik Prinsessen.

Inden Mads Fruergaard naaede sin ansete Stilling i Faster Sogn, og forinden han havde naaet den højtidsfulde Stund, da han sammen med sin Søster var Daabsvidne ved Broderens ældste Søns Daab, havde han med den samme Søster maatte betræde en mindre anset Vej. Han havde maattet gaa Tiggergang fra Dør til Dør; og efter hvad den mundtlige Overlevering beretter, var det just den Tiggergang, der gav Anledning til, at hans senere Kaar formede sig, som de gjorde.

Beretningen herom er ikke lang og lyder paa, at første Gang, Mads Pedersen kom til Fastergaard, var som Dreng, da han sammen med sin Søster kom der for at tigge. (Det fortælles ogsaa saaledes, at det var Moderen, han fulgtes med, og ikke Søsteren). Da de, efter at have været inde andre Steder i Sognet, kom til Fastergaard, sagde den kvindelige Ledsager til Mads: her skal du tage din Hue af, for det er fine Folk, her bor! Mads gjorde, som der var bleven sagt, og da de efter vel udrettet Ærinde var komne udenfor, sagde han: det var endda nogen grov rare Folk; her vil *jeg* være!

Der er vist ingen Grund til at tvivle om, at denne Beretning i Hovedsagen er fuldstændig rigtig. Det gik da heller ikke anderledes, end Mads Pedersen ønskede; han kom til Fastergaard at tjene og kom senere hen til at »være« paa Gaarden de sidste 39 Aar af sin Levetid.

Hvori denne Tiggergang havde sin Aarsag, har den mundtlige Overlevering mistet Kendskabet til, men for Traditionens Bevidsthed i vor Tid har Mads Pedersens Barndomshjem i al Almindelighed staaet som et Tiggerhjem. Forud for de her meddelte Undersøgelser vidste man blot, at hans Moder, Dorthe, boede i Herborg, og at de to Brødre fra det fattige Hjem senere blev »de største Gaardmænd i Borris og Faster«.

At Hjemmet i Herborg har været, hvad man i almindelig Forstand anser som et Tiggerhjem, er der dog næppe Grund til at tro. Selv om Peder Fruergaard ikke har været bedre stillet i økonomisk Henseende end de andre Fæstere, der boede paa Storgaarden, er der dog ingen Grund til at antage andet, end at han levede under de for Datidens Landboere almindelige Kaar. Men Kaarene var netop paa den Tid yderlig slette. Ja, ingensinde havde Bonden været saa slet stillet som just omkring Midten af det 18. Aarhundrede, selvfølgelig bortset fra særlige Undtagelsestider, hvor rent ydre Forhold bevirkede Nød og Elendighed, saaledes som Krigene med Sverige gjorde det omkring det foregaaende Aarhundredes Midte (under Chr. IV og Fr. III). Men det var dog tildels forbigaaende, selv om Følgerne holdt sig længe. I det 17. Aarhundredes Slutning var Tilstanden paa Landet derfor sikkert bedre end et Halvhundrede Aar senere. Som det før er omtalt, begyndte den ny Nedgang med den store nordiske Krig (1700—1720), og den fortsattes som Følge af Stavnsbaand, Kvægst, Misvækst o. s. v. indtil henimod Reformtidens Begyndelse. I den første Fjerdedel af det 18. Aarhundrede kunde en Td. Hartkorn Bondejord ofte købes for 10—20 Rdl.; ofte var det ikke muligt at faa nogen til at overtage Jorden, selv om den kunde faas gratis, da den indbragte saa lidt, og Skatterne var saa høje. Der høstedes i Reglen kun 3—5 Fold; Kornpriserne var usædvanlig lave, Kvæghøveder gik tilbage.¹⁾ Og just ved den Tid, da Mads Pedersen blev faderløs, blev Landet hærget af den frygtelige Kvægst, stærkest i Aarene 1745—46, da Pesten bortrev over 250,000 Kvæghøveder. Tiggergangen kan derfor godt tænkes at have fundet Sted

¹⁾ Hvordan det forholdt sig med Skatterne, kan ses af, at en afdanket Major med stor Familie, der havde 200 Rdlr. aarlig i Naadespenge, var sat til Krigsstyr og Kopskat paa 147 Rdlr.! (E. Holm: Danmark-Norges indre Historie 1660—1720. II. 224.)

som en Følge just af denne Landeplage og i dens værste Tid, da en Mand i en Haandevending kunde blive næsten ruineret.

Der er al Grund til at antage, at Hjemmet i Storgaarden ved Peder Fruergaards Død ganske opløstes som Følge af en saadan ødelæggende Begivenhed. Børnene har rimeligvis maattet klare sig paa egen Haand; de ældste var da allerede voksne, Søsteren Kirsten var 18 Aar og Mads var 13. Ogsaa han har sikkert maattet ud at tjene sit Brød hos fremmede, og muligvis kom han allerede som Dreng til Fastergaard at tjene, hvor det vides, at han senere hen var som Tjenestekarl. I Borris-Faster Kirkebog nævnes der for Aaret 1752 blandt dem, der da konfirmeredes, een ved Navn »Mads Pedersen fra Vordegod«. Det er sikkert ikke urimeligt at antage, at denne Konfirmand netop er Mads Pedersen Fruergaard, som efter al Rimelighed da tjente paa Fastergaard og blev konfirmeret herfra, ligesom det før havde været Tilfældet med Tjenestefolk der paa Gaarden. Mads Pedersen har uden Tvivl været en i Sammenligning med sine Omgivelser opvakt Karl, for hvem dette at komme ind i et velstillet Hjem har været betydningsfuldt, og for hvem der her har været Betingelser til Stede, saa at hans Evner har kunnet udfolde sig. Det er da ogsaa rimeligt, at Familien paa Fastergaard ogsaa med Hensyn til Oplæring tog sig af Tjenestedrengen fra Herborg, der første Gang havde betraadt Gaardens Eнемærker i Tiggerærinde, men som senere skulde blive Familiens Svigersøn og Gaardens første Selvejerbonde.

Fastergaard og dens Beboere 1775—1807.

DENGANG Mads Pedersen og Maren Miltersdatter i Aaret 1766 blev viiede i Faster Kirke, var Milter Nielsen paa Fastergaard endnu en Mand i sin kraftigste Alder. Det ny Par maatte derfor sætte Bo andensteds; det blev i Vejlen i Skjern paa en Fæstegaard under Lundenæs. Her blev de tre første af deres fem Børn fødte; i 1775 flyttede de til hendes Fødegård, hvor de levede Resten af deres Liv.

Ligesom for Milter og Elisabeths Børn gives der her en Oversigt over, hvornaar Mads og Marens Børn er fødte og døbte, samt over deres Daabsvidner.

- 1767, den 30. August, døbttes *Elisabeth*, Datter af Mads Pedersen i Vejle (Skjern). Baaren af Madam Christensen [Birkedommer Christensens Hustru]. Faddere: Milter Nielsen, Kristen Jensen, Maren Mortensdatter, Kirsten Kristensdatter.
- 1771, den 30. Juni, fødtes *Peder*, Søn af Mads Pedersen i Vejle; blev hjemmedøbt 3. Juli og fremstillet den 7. Juli. Baaren af Ingeborg Milthersdatter. Faddere: Ole Pedersen [fra Borriskrog], Erik Madsen, Maren Pedersdatter, Else Nielsdatter.
- 1775, den 7. Januar, fødtes *Militer*, Søn af Mads Pedersen i Vejle; døbttes den 8. Januar. Baaren af Kirsten Miltersdatter. Faddere: Seigneur Thomas Christensen [Birkedommeren], Eskild Miltersen, Anna Ivarsdatter, Birgitte Jensdatter.
- 1777, den 8. Maj, konfirmeret Mads Fastergaard og Maren Miltersdatter deres Datters *Dorthe Maries* Hjemmedaab. Baaren af Jomfru Ellen Katrine Kristensdatter [Birkedommer Christensens Datter]. Faddere: Niels Kjærs Hustru, Peder Astrups Datter Kirsten, Laust Olufsen Krog.
- 1779, den 3. Oktober, begravedes Mads Fastergaards Barn [rimeligvis dødfødt].
- 1783, den 29. Juni, havde Mads Wejle og Maren Miltersdatter en Søn *Svenning Vilhelm* til Daabens Konfirmation. - Baaren af Jomfru Schiørring paa Slumstrup. Faddere: Milter Nielsen, Niels Miltersen, Niels Hamborg [fra Bølling], Ingeborg Larsdatter.

De første fire af Børnene er opkaldte efter Bedsteforældrene; den sidste efter den daværende Ejer af Slumstrup, Landvæsenskommissær Svenning Vilhelm Rosenvinge. Hvad Fadderne angaar, ser man, at Forbindelsen med Familiens gamle Venner, Birkedommerens i Ganer Mølle, endnu er bevaret.

Naar man vil spørge, hvorfor Mads Pedersen og Maren i 1775 flyttede til Fastergaard, da kan Svaret maaske tildels ligge i, at de sidste af Milter Nielsens Børn paa den Tid forlod Hjemmet. I hvert Fald træffer vi ikke senere nogen af dem som Faddere til Søsterens Børn. Og naar der ingen af Børnene var hjemme at hjælpe til ved Gaardens Drift, har vi Grund til at antage, at det ikke har været let for de gamle at styre Gaarden alene, navnlig for Elisabeths Vedkommende.

Som man kan se af de anførte Fadderlister, har hun nemlig ikke været Fadder til et eneste af Datterens Børn. Gennem søger man endvidere Faster Sogns Kirkebog, finder man, at »Lisbet

Milthers« indtil 1757 ret ofte taltes blandt Fadderne til Naboernes Børn; og i 1759 finder vi hende i Skjern Kirkebog som Fadder til en Søn af Birkedommer Thomas Christensen i Ganer Møllegaard. Men dette er ogsaa sidste Gang, Lisbet Milthers fra Fastergaard er funden omtalt som Fadder, og vi tager maaske derfor ikke fejl i at mene, at hun efter den Tid har været svag, og det i de senere Aar i en saa høj Grad, at hun endog har maattet afholde sig fra at komme i den nærliggende Faste Kirke som Fadder til Datterens to yngste Børn. Skulde der ikke deri være tilstrækkelig Forklaring paa, at Svigersønnen og Datteren nu overtog Gaarden i Fæste for at bevare den i Slægtens Besiddelse?

Dengang Kammerjunker Ditlev Bülow 1771 skødede Lundenæs med Tiender og Gods til Kancelliraad Lucas v. Klippe, betaltes Landgilden af Fastergaard efter Akkord med 10 Rdlr. aarlig.¹⁾ Der er kun Grund til at tro, at dette var en meget læmpelig Afgift.

Da Mads Pedersen overtog Fastergaard for samme Landgilde som det, Milter Nielsen ydede, nemlig 10 Rdlr. aarlig »samt alle Skatter og Paabude«²⁾, har den ogsaa nok været værd at sidde inde med.

I 1778 hørte Fastergaard endnu som Fæstegaard under Lundenæs, saaledes som vi har set af Milter Nielsens Opholdskontrakt. Aaret efter gik Lucas v. Klippe fallit, Godset bortsolgtes, og Fastergaard blev ved Auktionsskøde af 30. Juni 1780 for en Købesum af 371 Rdlr. 48 Sk. overdraget til Sv. Vilh. Rosenvinge³⁾, der tre Aar tidligere havde overtaget Slumstrup med Tiender og Gods efter sin Svigerfader, Amtmand, Etatsraad P. Albertin (for en Købesum af 11,700 Rdlr.).

Det synes imidlertid ikke at have været Mads Pedersens Hensigt at blive boende paa Fastergaard. I hvert Fald købte han 10 Aar senere en anden Gaard, hvorom det i Bølling Herredstings Justitsprotokol for 29. Marts 1791 (Fol. 92), da Skødet blev tinglæst, hedder: »1787, den 2. Juni, skjøder Morten Kiærgaards Enke Anna Michelsdatter i Dejbjerg til Mads Pedersen i Fastergaard Gaarden Dejbjerg Kiærgaard, Hartkorn 7 Tdr. 3 Fjk. 1 Alb., efter Kjøbekontrakt af 13. December 1785«.

Ifølge en mundtlig overleveret Beretning købte Mads Pedersen Dejbjerg Kjærgaard efter at have solgt Fastergaard, men da Køberen

¹⁾ Viborg Landstings Skøde- og Pantebog. XXXXVI. 762.

²⁾ Fæstebrevet, der af Lucas v. Klippe udstedtes til Mads Pedersen 17. April 1775, har indtil for faa Aar siden været opbevaret i Familiens Eje, men er desværre vistnok senere gaaet tabt.

³⁾ Viborg Landstings Skøde- og Pantebog XXXXVIII. 181. Prisen var 22 Rdlr. pr. Td. Hartkorn.

af Fastergaard ønskede, at Handelen skulde gaa tilbage, beholdt Mads Pedersen begge Gaarde. Dette kan for Fastergaards Vedkommende ikke være helt rigtig, da Mads Pedersen endnu paa dette Tidspunkt kun havde Fastergaard i Fæste og saaledes ikke havde det i sin Magt at afstaa den til nogen anden. Imidlertid vedblev han at bo paa Fastergaard, hvorimod den ældste Datter, Elisabeth, kom til Dejbjerg Kjærgaard for at bestyre Husvæsenet. Bestyrer af Gaardens Drift blev en da allerede omtrent fyrretyveaarig Mand, Hans Christensen, fra et af Sognene mellem Tarm og Varde.

Fire Dage førend Mads Pedersen overtog Skødet paa Dejbjerg Kjærgaard, blev Fastergaard af Ejeren af Slumstrup solgt ved Auktion sammen med adskilligt andet Gods fra Slumstrup. Køberen blev Mads Pedersen. Skødet er opbevaret og har følgende Ordlyd:

Thomas Montagne! Deres Kongelige Majts til Danmark og Norge etc., bestalter Raadmand og Byefoged i Ringkiöbing og Herredsfoged i Bölling-Herred, samt Auctions-Directeur sammesteds, giör vitterligt! At paa den offentlige Auction den 29de May 1787, over Fastergaard, i Faster-Sogn, Bölling-Herred, blev Beboeren velagte Mads Pedersen, som höystbydende, tilslaget bemelte Gaard, af Hartkorn sexten Tönder og siuf Skiepper, for Kiöbe-Summen 1140 Rxd., skriver Elleve-hundrede og fyrretyue Rixdaler, og derefter Budet approberet og da Kiöberen Mads Pedersen har betalt Sælgeren Höyædle og velbaarne Hr. von Rosenvinge til Slumstrup fornæfnte Kiöbe-Summa med et Tusinde og fyrretyue Rixdaler¹⁾, med et Aars-Rente, ifölge Auctions-Conditionerne, udi indeværende Aars Snaps-ting, eller Omslags Termin, og for ovenmelte Kiöbe-Summa foreviist mig höybemelte Sælgeres Quitting af 21de Juny dette Aar, som medfølger Skiödet, og hvorefter samme bliver udstedt!

Saa er det Jeg herved, som Auctions-Directeur, ifölge Auctions-Forordningen af 19. Decembris 1693, og paa mit allernaadigst anfortroede Embedsveigne, som Stædets Auctions-Directeur, skiöder og overleverer fornæfnte Gaard med alle dets Bygninger, Hartkorn og Eyendomme, Herligheder og Rettigheder, Intet undtaget, saaledes, som det i Auctions-Forretningen findes anfördt og efter Auctions-Conditionerne, til velagte Mads Pedersen, som et u-igienkaldelig Kiöb, til bestandig Eyendom og hans Arfvinger, der maae giöre sig samme Gaard, paa en lovlig Maade, saa nyttig, som de self best veed, vil og kand, og forpligtes herved den höy-respective Sælgere at være og blive Kiöberens og Arfvingers faste Hiemmel for dette Kiöb, efter Loven, i alle Maader.

Til Bekræftelse under min Haand og Seigl af Ringkiöbing den 22de Juny 1788.

Montagne.

Seglets Plads.

¹⁾ Uoverensstemmelsen mellem de to angivne Summer skyldes rimeligvis en Skrivefejl.

Om den Auktion, hvorved Fastergaard blev solgt, gaar den Fortælling, at det var Auktionsholderens Hensigt, at Mads Pedersen skulde have Gaarden. Da det imidlertid gjaldt om at faa den betalt saa højt som mulig, blev han overbudt pro forma for at drive Summen til Vejrs. Da Mads Pedersen kom under Vejr hermed, blev han vred, forlod Auktionen og gik ud i Marken, saa kunde de gøre med Gaarden, som de vilde. Der blev derfor intet andet Raad end at hente ham tilbage, genoptage Auktionen og lade Mads Pedersen faa Gaarden til den Pris, han vilde give. Han opnaaede derved *sin* Hensigt at faa den for billigt Køb.

Medens man naturligvis ikke paa Grundlag af denne Tradition maa forledes til at tro, at det var *Auktionarius*, der forsøgte at lave Hokuspokus, var det derimod ganske rigtig for Sælgeren af en Fæstegaard af Interesse, at det var Fæsteren selv, der købte den. Der kunde nemlig, naar den saaledes blev Selveje, betales mere for den, end hvis den skulde sælges som Fæstegods.

Som bekendt kunde en Fæster ikke udvises. Havde en anden end Mads Pedersen selv købt Gaarden, var der altsaa for hans Vedkommende ikke sket andet, end at han havde faaet en ny Husbond.

Ser vi paa Købesummen, viser det sig, at Mads Pedersen i 1787 gav 67 $\frac{1}{2}$ Rdlr. pr. Td. Hartkorn for Fastergaard. At dette var en rimelig Pris, er der næppe Tvivl om. Selvfølgelig var Jordpriserne (pr. Td. Hartkorn) meget svingende, alt efter Jordens Godhed, Ejendommens Beliggenhed, Fæsterens Købeevne og meget mere; men alt i alt kan man dog sige, at her paa Egnen betaltes ved samme Tid i Reglen ca. 100 Rdlr. pr. Td. Hartkorn. Eksempelvis skal anføres, at ved samme Tid solgtes et Sted i Døbelmose i Borris paa ca. 1 $\frac{5}{8}$ Td. Hartkorn, for 150 Rdlr.; i Fæster Sogn Gaarden Aas, ca. 1 $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn, for 160 Rdlr.; en Gaard i Lodal, ca. 3 Tdr. Hartkorn, for 300 Rdlr.; en Gaard i Handerup, ca. 4 $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn, for 400 Rdlr. Endvidere solgtes ved denne Tid en Gaard i Østerby i Bølling, ca. 3 $\frac{7}{8}$ Td. Hartkorn, for 370 Rdlr.; Gammelgaard i Sædding, ca. 3 $\frac{1}{4}$ Td. Hartkorn, for 290 Rdlr. For en Gaard i Agersnap i Ølgod, ca. 3 $\frac{7}{8}$ Td. Hartkorn, betaltes i 1785 460 Rdlr., og et Sted i Krasborg i Tistrup, ca. $\frac{7}{8}$ Td. Hartkorn, betaltes i 1787 med 120 Rdlr. o. s. v. o. s. v. Alle disse Eksempler er fremdragne dels af Bølling Herreds Justitsprotokol, dels af Viborg Landstings Skøde- og Pantebog, og de er ikke udpillede med høje Priser for Øje, men tagne ganske i Flæng. I Sammenhæng hermed og for at vise den Stigning, Jordpriserne var

Genstand for Aarhundredet igennem, kan anføres nogle Købesummer for forskellige omliggende større Gaarde. For den komplette Hovedgaard Brejninggaard med Tilliggende betaltes i 1726 knap 40 Rdlr. pr. Td. Hartkorn, i 1754 ca. $48\frac{1}{3}$ Rdlr., 1760 ca. 57 Rdlr. og 1771 ca. 64 Rdlr. Den ukomplette Hovedgaard Slumstrup betaltes 1709 med ca. 47 Rdlr. pr. Td. Hartkorn., 1777 med ca. 88 Rdlr. Rekkergaard Hovedgaard — uden Gods — betaltes i 1749, 1765 og 1777 henholdsvis med ca. 53, ca. 95 og ca. 104 Rdlr. pr. Td. Hartkorn, men mærkelig nok i 1780 med kun 94 Rdlr. Om Priserne paa det overmægtige Lundenæs, der med Tiender og Gods beløb sig til betydelig over 2600 Tdr. Hartkorn, vides desværre intet, da det som Stamgods var unddraget Handel og Vandel.

Hvis Fastergaard ikke har været i ganske særlig ringe Drift — hvad der netop ikke er Grund til at antage, da den beboedes af Folk, som maa formenes at have været driftige — saa fik Mads Pedersen den sikkert for godt Køb, hvad enten der saa fra Proprietærens Side er gjort Forsøg eller ej paa at drive Prisen i Vejret. Vi maa tilmed huske paa, at Mads Pedersen lige var bleven eller blev Selvejer af en anden Gaard. Han har kanske derfor næppe været saa umaadelig opsat paa at faa Fingre i Fastergaard. Og der er al Grund til at tro, at han kun købte den, fordi han kunde faa den til saa godt Køb. Kort efter Handelens Afslutning optog Mads Pedersen betydelige Laan i Gaarden. Den 18. November 1788 blev der ved Bølling Herredsting læst: »Panteobligation fra Mads Pedersen paa Fastergaard til Hr. Rosenvinge for 450 Rdl. med 2. Prioritet i Fastergaard, 16 Tdr. 7 Skpr. Htk., næst efter 450 Rdlr. til Cornelius Andersen Balslev, dat. 24. Juni 1788«. ¹⁾ Af Købesummens 1140 Rdlr. laante han altsaa de 900. Hvorvidt han havde optaget noget Laan i Dejbjerg Kjærgaard vides ikke, men det har han rimeligvis næppe.

Mads Pedersen stod altsaa nu som Ejer af to Bøndergaarde, begge af betydelig Størrelse. Og selv om der paa dem hvilede en ikke ringe Behæftelse, er der dog ingen Tvivl om, at Fremtiden i økonomisk Henseende var ganske skyfri for Folkene paa Fastergaard. Som den, hvis Driftskapital aabenbart øgedes Aar for Aar, ser vi, at Mads Pedersen gentagne Gange indkøbte Englodder til Gaarden. Den 10. Maj 1791 blev der ved Bølling Herredsting læst: »Auktionsskjøde til Mads Pedersen i Fastergaard paa 2 Dags Slet,

¹⁾ Bølling Herreds Justitsprotokol.

Hartk. 2 Skp. 3 Fjk. $\frac{498}{1068}$ Alb.«¹⁾ To Aar senere købte han en anden Engparcel i Skjern Sogn (for 10 Rdlr.)²⁾.

De Bygninger, der fandtes paa Fastergaard, dengang Mads Pedersen i 1787 overtog den som Ejendom, var de samme som dem, Milter og Niels Nielsen havde beboet, og rimeligvis ogsaa de samme, indenfor hvis Mure Forvalter Rasch og Herredsfoged Knudsen 60—70 Aar tidligere havde levet. Det er udenfor al Tvivl — selv om det ikke vides med absolut Sikkerhed — at de havde et betydelig større Tilsnit end de omkringliggende Bøndergaarde. I Tiden omkring 1790 blev disse Bygninger imidlertid lagte øde af Ildsvaade. Da Mads Pedersen byggede dem op igen, flyttede han Gaarden lidt mod Nord, højere op fra Engdraget, ved hvilket den ligger; af de Bygninger, som han dengang opførte, staar endnu Stuehuset og en Del af Laden igen. De vidner om, at ogsaa Mads Pedersen opbyggede Gaarden i en Form, som fuldtud stod paa Højde med den Tids Byggemaade i denne Egn af Landet. Endog efter Nutidsforhold har de en ret anelig Karakter; hvorledes maa da ikke Forholdet have været for over 100 Aar tilbage, i Aarene straks efter Bondefrigørelsen! Betegnende er ogsaa den Fortælling, at da Mads Pedersen bagefter tiggede »te Braahnd« og kom til Dejbjerg Præst, sagde denne: »Jeg giver ikke til den, der bygger Taarne i Luften.«

Ligesom Mads Pedersen, eftersom Aarene gik, i økonomisk Henseende stadig gik fremad, saaledes har vi ogsaa Grund til at antage, at han iøvrigt i Forhold til sine Omgivelser indtog en anset Plads. I de senere Aar af sit Liv var han Sognefoged, en Bestilling, der lovmæssigt først oprettedes ved en Forordning af 11. November 1791, om end den i Praksis mange Steder var indført i Forvejen. Som Sognefoged havde han Sognets Brandvæsen og Vevævæsen i sin Haand, tilligemed andre Sogneanliggender, der halvtredsindstyve Aar senere gik over til Sogneforstanderskaberne, som da oprettedes (1841).

Imidlertid var Mads Pedersen i Alder kommen op i Tredserne, og Helbredet syntes ikke længere at ville slaa til. Han traf derfor den 28. Maj 1799 retslig Afgørelse af, hvorledes der skulde forholdes med hans Ejendele efter hans Død.

»For Retten mødte Sognefoged Mads Pedersen, som er Selvejer af hans paaboende Gaard, Fastergaard i Faster Sogn her i Herredet og tilkendegav, at han havde besluttet, hvorledes der efter hans Død skal forholdes med

¹⁾ Bølling Herreds Justitsprot. Denne Eng, »Vester Hestholm kaldet, beliggende i Skjern Sogn«, blev af Sønnen Milter Madsen solgt fra Gaarden i 1810.

²⁾ Bølling Herreds Justitsprot. 1812—21, fol. 153. Solgtes af Milter Madsen 1818 for 50 Rdlr.

hans Gaard og Besætning, da han nu er gammel og svagelig og hans Børn næsten opdragne og to af dem allerede udgifte. I Følge Forordningen af 13. Maj 1769¹⁾ dens 5. Post dikterede han til Protokollen hans sidste Villie saaledes: Efter hans Død skal hans Gaard Fastergaard med Bygninger og alle sine Jorder, som nu dertil har Hartkorn tilsammen 16 Tdr. 6 Skpr. 1¹/₄ Alb. med sin Afgrøde og Udsæd, Gødning og alt hvad der til Avlingen henhører, saa og Besætningen af Bæster, Køer, Stude, andre Kreaturer, Faar, Svin, Fjederdyr og alt levende samt Vogn, Plov, Harve, Hestetøj, Gaards- og Avlingsredskaber, item Indbo, Kedel, Kar, Kakkellov, Sengeklæder, Buskaber, Kister, Skabe, Stole, Borde, Kobber, Tin, Messing, Ler- og Stenkar og alt, hvad der er i Gaarden inden og uden Døre aldeles intet undtagen af hvad Navn og af hvad Slags nævnes kunde, tilhøre hans Søn, Milter Madsen, uregistreret, uvurderet, uskift og udelt, som sin egen Arv og Ejendom for den Summa femten Hundrede Rigsdaler, men hvad Mads Pedersen forresten kunde ved sin Død efterlade skal deles lovlig imellem bemeldte hans Søn og øvrige Arvinger, hvorimod den af dem, som forud har hævet noget af Faderen, nemlig Lisbeth Madsdatter, gift med Hans Kjærgaard i Dejbjerg, skal qvitte det, de har annammet og det er for fornævnte Lisbeth 400 Rdlr. hidindtil. Under Gaarden og dens Hartkorn og Jorder forstaas alt, hvad Grund og Ejendom, der nu dertil henhører, in specie den Eng paa Hestholm i Skjern Sogn, købt fra Jens Aggers Sted i Skjern By, og en Eng fra Iver Oldagers Gaard i Skjern, thi imod disse Enge er der andre Enge afhændede fra Fastergaard, som var den mere ubelejligt. — Mads Pedersen anførte af Protokollen oplæse det forestaaende hans Diktamen og erklærede dette at være hans sidste Vilje og begærede sig derom forsynet med Udskrift af Protokollen fra Retten efter allerhøjstbemeldte Forordning, hvilken Udskrift der ogsaa fra Retten blev bevilget.²⁾

Mads Pedersen var imidlertid ikke sit Endeligt saa nær, som det dengang maaske saa ud til. Det Testamente, der var oprettet, traadte ikke i Kraft, og paa Fastergaard blev Forholdene vistnok ved at gaa i den gamle Gænge. Ja, der skete den Forandring, at Børnene blev gifte og stiftede særlige Hjem. Elisabeth havde allerede i over ti Aar boet i Dejbjerg Kjærgaard, hvor hun var bleven gift

¹⁾ Forordningen af 13. Maj 1769 var en af de mange Forordninger fra det 18. Aarhundredes sidste Halvdel, der sigtede til at højne Bondestandens borgerlige og sociale Stilling. Nævnte Forordning havde til Hensigt dels at bevirke, at saa mange Fæstere som mulig blev Selvejere — »da det vel ikke kan fejle, at jo Jorden maa overhovedet blive bedre behandlet, naar den, som dyrker den, ved og er forvisset om, at den Tid, Flid og Kræfter, han anvender paa Gaardens og Grundens Forbedring, kommer ham selv og hans Børn og Arvinger efter ham til Nytte, end naar han, i den Henseende, lever i Uvished« — dels at skaffe Selvejerne saa gode Betingelser som mulig. I Forordningens § 5 hedder det bl. a.: »Saa skal det og være ham [Selvejeren] tilladt at anordne og fastsætte, hvorledes der efter hans Død skal forholdes med hans Gaard og dertil hørende Besætning, hvem af hans Børn eller andre Arvinger samme skal tilfalde, hvad der egentlig skal følge med Gaarden og regnes til dens Besætning, samt hvad Sun Arvingen skal tage samme for, og hvor meget han derfor skal erlægge til Stervboen [Dødsboet] og hans Medarvinger. Dersom en Selvejer-Bonde gaar til, det Herreds- eller Birke-Ting, hvorunder han sorterer, og dér til Protokollen dikterer hans Villie, disse Poster angaaende, og derom lader sig give en Udskrift af Protokollen under Dommerens og Skriverens Haand, da skal saadan hans til Protokollen dikterede Testamente eller sidste Villie være af samme Kraft og Gyldighed, som om det af Kongen var konfirmeret«.

²⁾ Bølling Herreds Justitsprotokol 1585—1812, fol. 329—330. Citatet er ordret men ikke bogstavret.

med Hans Christensen, der var kommen til Gaarden som Bestyrer sammen med hende. Sønnen Peder havde i Marts 1799 som nygift overtaget Søndergaard i Sædding efter sin Svigermoder. Og et halvt Aar efter, at Testamentet var gjort, forlod den yngste Datter Dorthe Marie Hjemmet for som nygift at drage ind som Gaardmandskone i Nabogaarden i Astrup. Indenfor Hjemmet skete der maaske nok tillige det, at Sønnen Milter lidt efter lidt gled over til at lede Driften af Gaarden, som det var Mening, han skulde have, men som han dog først flere Aar senere blev retmæssig Ejer af. Svenning Vilhelm var endnu kun en sekstensaars Dreng.

I Sognets Anliggender kunde Mads Pedersen endnu være med at føre an. Den 18. Juni 1802 udstedtes Skøde »fra Kapt. Jermiin til Mads Pedersen i Fastergaard, Hans Sørensen i Klokmose og Søren Olesen i Fasterkjær paa Faster Sogns Konge- Korn- og Kvægtiende, Hartkorn 12 Tdr. for Købesumma 2400 Rdlr.«¹⁾

Det kunde ligge nær at antage, at naar Mads Pedersen m. fl. her optraadte som Køber af Sognets Kongetiende, da skete det paa samtlige Tiendeyderes Vegne, saa at alle Sognets Beboere ved denne Lejlighed købte sig fri for at svare Kongetiende. At dette var Tilfældet synes ogsaa at fremgaa af Landøkonomen Gr. Begtrups »Beskrivelse over Agerdyrkningens Tilstand i Nørre-Jylland«,²⁾ hvor han anfører, at Kongetienden i Faster Sogn 1803 ejedes af »Sognemændene«. Dette var dog kun *tildels* Tilfældet. »Christen Andersen, Kjelstrup« modtog først Skøde paa sin Gaards Anpart den 6. Juni 1804,³⁾ og »Jens Andersen Fasterlund« fik endog først ti Aar senere, nemlig 19. Juni 1814 Skøde fra Mads Pedersen m. fl. paa sin Gaards Anpart af Sognets Kongetiende.⁴⁾ Muligvis har derfor Forholdet — i hvert Fald delvis — været dette, at Mads Pedersen og de andre to Mænd købte Tienden paa egen Regning for at faa en Pengesum rentabelt anbragt. Og saa har de efterhaanden til de øvrige Tiendeydere afstaaet disses Anparter efter gensidig Overenskomst.

Det var iøvrigt paa den Tid blevet almindeligt i Jylland, at Tiendeyderne købte deres Konge- og Kirketiende under mange forskellige Former. Snart var det Tiendens Ejer, der sjakrede med Tienden, solgte Dele af den til Yderne lidt efter lidt, eller større Dele af den til en eller anden Tredjemand, der saa sjakrede videre.

¹⁾ Tinglæst 5. April 1803. Bølling Herreds Justitsprot. 1785—1812. fol. 410.

²⁾ Kbhvn. 1812. III Bd., Tavle, Side 11.

³⁾ Tinglæst 24. Maj 1832.

⁴⁾ Tinglæst 24. Februar 1831. Bølling-Nørre Herreds Justitsprot.. fol. 544.

Snart købte Bønderne i Fællesskab en Tiende, snart købte nogle faa af Sognets mere formaaende Bønder Tienden i Forening o. s. v. o. s. v. — Denne Bevægelse blandt Bønderne begyndte allerede saa smaat noget efter Midten af det 18. Aarhundrede; den tog stærk Fart i Landboreformernes Tid, men stilnede selvfølgelig af i de trange Tider.¹⁾

At Mads Pedersen ved den Tid havde adskilligt paa Kistebunden foruden det, der kunde anbringes i Gaarden, fremgaar af, at han ikke blot i 1805 havde udbetalt Rosenvinge paa Slumstrup en Obligation paa 550 Rdlr. (fra 1796); men samtidig kunde han laane »Jakob Andrup paa Rekkergaard« 270^{1/2} Rdl. Til Overflod fremgaar det samme af det Skøde, hvormed han to Aar senere overdrager Fastergaard til Sønnen Milter. Dette Skøde, der er opbevaret i Familiens Eje, har følgende Ordlyd:

»Underskrevne Mads Pedersen i Fastergaard gjør vitterligt! At vel haver jeg i Aaret 1799 giordt min Disposition i Retten efter Forordningen af 13. Maj 1769, hvorledes der efter min Død skulde forholdes med min Gaard, men da jeg har levet længere, end jeg tænkte og alle mine Børn nu ere myndige og de fleste af dem forsørget, og selv har udgiordt med min gode Villie, at min næstyingste Søn Milter Madsen skulde beholde Fædrengaarden, den han og allerede har tiltraadt, og har Kone og Børn derudi, saa for at sikker gjøre ham og Arvinger, meddeler jeg ham herved dette lovlige Skiøde, i Kraft af hvilket, hand Milter Madsen er virkelig Ejer af Gaarden Fastergaard i Faster Sogn i Bølling Herred med Bygninger og alle tilhørende Jorder, til Hartkorn, Ager og Eng 16 Tdr. 5 Skpr. 3 Fjk. 2^{1/2} Alb., saa og Konge Korn og Qvægtienden deraf, som dertil indkiøbt. Gaardens Udsæd og Indaufl og ald sin Ret og Herlighed ligesom jeg og Formænd ejede samme, saa og den Besætning, som er i Gaarden og som hand allerede har imodtaget, og som med det heele er for hans egen Regning. Kiøbe-Summen er efter mine Sønners og min Formening ved denne Tiltrædelse 200 Rdlr., hvoraf det ene Hundrede Rixdaler skal tilhøre Milter Madsens Datter Charlotte Helene Miltersdatter, og de øvrige 100 Rdlr., er mig udbetalt, men det er herhos tillige bestemt, at Kiøberen min Søn Milter Madsen skal give mig og min Hustrue Maren Miltersdatter vores Ophold efter Kontrakten derom af Dags Dato, og saaledes skal Fastergaard og ald dens tilhørende følge Kiøberen Milter Madsen, og hans Arvinger, som et uigienkaldelig Kiøb til evindelig Arv og Ejendom, — under min og øvrige Arvingers faste Hiemmel efter Loven.

Men Gaarden maae ikke behæftes med Giæld anderledes end jo de fornævnte 100 Rd. til Barnet og tillige min og Kones Aftægt deraf først skal udredes.

¹⁾ Kirketienden i Faster købtes 1817 af Sognebehoerne (ifølge Købekontrakt af 11. Marts 1817 og Skøde af 22. Juni 1819). Jvfr. Side 20 Anm.

Til Stadfæstelse under min Haand i Danne Mænds Overværelse, hvorefter dette Skiøde maae tinglæses uden Varsel, da herved bekræftes forordningsmæssig, at om denne Handel ikke forhen er oprettet noget skriftlig imellem Kiøberen og mig eller andre paa vore Vegne.

Fastgaard den 12 Oct. 1807

Et Milters Barn
 Mads Pedersen

 Mads Pedersen

Mads Pedersen
 Mads Pedersen

Læst i Retten paa Bølling Herreds Ting d. 27. Oktober 1807. Signeret: Bork. Indført i Herredets Skiøde- og Pandte-Protocol, folio — 83. Sign. Grooss. «

Dette Skøde med sin uforholdsmæssig lille Købesum, hvoraf endog Halvdelen skulde tilfalde Milters Barn, viser tydeligt nok, at den Arv, Mads Pedersen kunde efterlade sig, ikke har været ganske ringe. Til Skødet slutter sig nedenstaaende Opholdskontrakt, der ogsaa er opbevaret i Familiens Eje.

»Opholds Contract for Mads Pedersen og Hustrue Maren Milters Datter i Fastergaard.

1) Jeg Milter Madsen, som har faaet Skjøde paa min Fædrene Gaard, er derved pligtig at give aldt bemeldte mine kjere Forældre deres Livs Ophold, som de, saalenge de vil, maae nyde ved mit Bord i mit Huus saa godt som jeg faaer det selv, Mad og Drikke maae ikke være lukket for dem, og de ere ikke pligtige at arbejde for mig. Jeg skal og tilbørlig oppasse dem i Alderdoms og Svagheds Tilfælde og ikke lade dem mangle noget, betale Offer og Extraskat for dem, men

2) Naar de vil være for dem selv, enten begge eller den længstlevende, da skal jeg forskaffe dem, anstændig Huus Værelse i Gaarden, i det mindste 6 Fag, indrettet til Stue, Kjøkken og Kjelder forsynet med Loft Skud, Vinduer og Døre, Skorsteen, Sengested, Bord, Benke og en Jern Kakkellovn, som jeg altsammen forskaffer og vedligeholder i forsvarlig Stand; deri yder jeg dem aarlig

3) 3 $\frac{1}{2}$ Td. Rug, 2 $\frac{1}{2}$ Td. Byg, halvt hver Martiny og halvt hver May, og altid forud, og godt reent Korn; jeg fører det frit til og fra Møllen; viidere 1 $\frac{1}{2}$ Lø saltet Flesk, hver Mortens-Dag, 6 Sneese friske Æg, 2 Torsk, 2 Skader og 2 Sneese Hvilling, naar forlanges, og daglig 4 Potter sød Mælk.

4) De udtager af min Faareflok 8 Stykker i den Orden: jeg tager først een, saa tager de, og saa hveranden fremdeles, med Ulden paa; disse 8 Stykker Faar skal jeg foere og græsse, lige med mine egne, og mine For-

ældre nyde deraf baade Yngel og Uld; til Brændsel forskaffes de aarlig 20 Læs Tørv, à Læs 8 Sneese, nemlig 4 Læs af Stoerheeden og 16 Læs af Hjemheeden og 4 Læs Klyne, gravet og tørret, hjemkørt i rette Tid, sadt i Stak og tildekket, til deres Brug; fornøden Kaal-Jord af Haven, som jeg lader gjøde og grave for dem.

5) Mine Forældre har her foruden frie Rettighed at benytte mit Brygge Redskab, Kjedel og Kar, Bagerovn, Brynd og alt hvad de har nødvendig, saa og at udtage af Huuset ind i Aftægts Huuset deres Seng, Kister og Klæder, Spinderøk og Karder og hvad Indbo, de har fornøden, men alt dette tilfalder mig, naar de begge ere døde saafremt de dør før mig, i hvilket Fald jeg og bekoster deres sømmelige Begravelse og vedbliver at betale Offer og Extraskat saalænge de lever.

6) Naar een af mine Forældre er død, da afgaar fra Aftægten 1 Td. Rug, 1 Td. Byg aarlig, 2 Potter Melk daglig, 4 Faar født, $\frac{1}{2}$ Læ Flek, og det halve af Fisk og Æg; alt det øvrige nyder den længstlevende til sin Død.

7) Dersom mine Forældre, begge eller een af dem, flytter fra Fastergaard, da flytter de med dem, hvad de har i Aftægtshuuset og for øvrige Fornødenheder faaer de Penge 4 Rdlr., men da skal jeg desuden godtgjøre dem for deres Aftægt følgende: for Melken til hver af dem 6 Rdlr. aarlig, for Tørv og Klyne til hver af dem 2 Rdlr. aarlig og om de hellere vil, da for hvert Faar 1 Rdl. om Aaret og for Huusleje aarlig 3 Rdlr.; i Tilfælde, at de dør hos andre, da er deres Efterladenskab saavel som deres Begravelses Bekostning, mig uvedkommende.

8) Min Broder Svenning Madsen, som den eeneste af mine Sydskende, der er uforsørget, ham skal jeg imodtage i Tilfælde af Svaghed eller naar han er tjenesteløs, og give ham Huus og fornøden Pleje og alting frit.

For aldt hvad jeg herved har lovet, beholder jeg mine kjere Forældre 1ste Prioritets Rettighed i Gaarden Fastergaard med aldt sit tilhørende Hartkorn 16 Tdr. 5 Skpr. 3 Fk. $2\frac{1}{2}$ Alb. — til Stadfestelse under min Haand i Dannemænds Overværelse, hvorefter denne Kontrakt ogsaa maa tinglæses om forlanges.

Fastergaard, den 12. Oktober 1807.

Milner Madsen.

Endvidere lover jeg at forskafe dem derres Brød baget ved mine og ved min Brændsel, og at den længstlevende beholder det heele Brændsel eller Betalning derfor til sin Død.

Fastergaard d. 12de Octobr. 1807 Milner Madsen
 Mandens Gensvar Peder Madsen

Medens Milter Nielsen og Elisabeth som Aftægtsfolk havde beboet et Værelse, der i den gamle Gaard forud havde været til Stede, maatte der nu i den ombyggede Gaard indrettes en særlig Aftægtslejlighed til Mads Pedersen og Maren. Denne blev indrettet i den vestre Sidelænge imellem Stuehuset og en Køreport. I denne levede Mads Pedersen endnu i 7 Aar, Maren Miltersdatter i 16 Aar; han blev begravet 18. December 1814; hun døde 17. Januar 1824.

Det vil erindres, at den mundtlige Overlevering har bevaret et Udtryk, der skulde stamme fra Niels Nielsens Mund: Jeg er Præses i Borris og Faster, og min Søn Milter skal være det efter mig! Efter det, der er oplyst om Mads Pedersen, er det maaske ligesaa rimeligt at tillægge ham dette Udtryk: som (den første?) Sognefoged og sikkert en af Sognets mest fremragende Mænd. Hvervet som Sognefoged tog Sønnen Milter i Arv efter ham tillige med Fædrenegaarden.

Kaster vi Blikket tilbage paa det Tidsrum, Mads Pedersens Liv omfatter, vil vi se, at han levede i en for Bondestanden meget omskiftelig Tid. Født Aaret efter, at Stavnsbaandets Lænke var lagt paa Bonden, oplevede han i sine Drengaar Kvægpestens Hærgen, saa Landet forarmes ved denne og den følgende Tid; oplevede, at Bonden ikke desmindre stampede imod Aaget og fra Tiden omkring 1760 i mange Henseender befriedes. Ovre paa Sjælland skete Befrielsen for Bønderne formedelst nogle højtbegavede Stormænds klare Blik og Humanitet, i hans Hjemstavn ved deres eget kraftige Initiativ, som maatte vække Opsigt og Beundring. Da Stavnsbaandets Lænke brast 1788, var alt en stor Mængde forhenværende Fæstebønder, navnlig i Vestjylland, blevne Selvejere, saaledes ogsaa han selv; og ved Aarhundredets Udgang var der forholdsvis faa Fæstere tilbage i den Egn, hvor han boede, og de faa, der endnu var Fæstere, var fra den Tid fri og kunde drage, hvorhen de vilde, thi fra 1. Januar 1800 ophørte alt Stavnsbaand.

Tiden omkring Aar 1800 var som bekendt i økonomisk Henseende en Glanstid for Danmark. Handelen florerede, og aldrig havde Kornpriserne været saa høje, aldrig Jordejendommene saa indbringende. Men Forholdene i Europa var uheldsvangre; Krigen med England skadede Landet meget; saa kom ogsaa den Krig, der løsrev Norge fra Danmark. Mads Pedersen oplevede Norges Tab, og inden den Tid var de indre Forhold i Landet forlængst forandrede. Landets Pengevæsen var rystet i sin Grundvold, Forordningen af 5. Januar 1813 var en Statsbankerot; hvad der var vundet i Tiden ved Aarhundredskiftet gik bogstavelig talt i Hun-

dene i den Tid, der fulgte umiddelbart efter. Usle Tider, hvori talrige Familier satte til, hvad der var sammensparet Slægtled igennem, vedblev til ca. 1830. Men Landet kom over alle Ulykker, takket være ikke mindst den Frihed, Frederik VI havde skænket Landets Bønder, og hans talrige andre Foranstaltninger til Bondestandens Ophjælpsning.

Om Mads Pedersen og Maren Miltersdatters Børn.

Elisabeth. Omtrent samtidig med at Mads Pedersen og Maren overtog Fastergaard som Selveje, drog deres ældste Datter ind paa Dejbjerg Kjærgaard, først som Husbestyrerinde; senere blev hun selv Husmoderen, da hun — ca. 1789 — blev gift med den omtrent 20 Aar ældre Bestyrer Hans Christensen. Om ham har hans Søn Jørgen Peder meddelt, at han var født i Henne ved Varde og hans Fader var Styrmand. Hans Moder døde tidlig, og da hans Fader var bleven gift igen, kom Hans ud at tjene, da han var 7 Aar gammel. Siden passede han sig selv og tjente flere Steder, deriblandt ogsaa i Skjern. Han var i Militærtjeneste i flere Aar; da han var kommen hjem, tjente han senest i Velling, indtil han kom til at tjene i Dejbjerg Kjærgaard, som han bestyrede i 8 Aar, inden han blev gift. Han havde to Brødre og to Søstre i Sønderjylland, bosiddende i en By, Stenderup. Skønt han var saa meget ældre end sin Kone, levede de lykkeligt sammen. Lisbeth Kjærgaard var af Natur i en sjælden Grad paapasselig og omsorgsfuld for alt, hvad der havde økonomisk Værdi; det var en Egenskab, hun rimeligvis havde taget i Arv efter Faderen. Et lille Træk, der er bevaret om hende, fortæller, at hun ikke kunde lide, at der laa Sten i en Vej; naar hun gik hen ad en Vej, samlede hun altid de Sten op, der laa i Hjulsporet, og kastede dem ud fra Vejen. Var hun i Besøg hos sine Børn og gik ude i Marken, opsamlede hun Pinde, Ben eller andet Skrammel, blot det kunde være til Nytte, og tog det med hjem eller sendte Børnebørnene hjem med det. Alt hvad der kunde bruges, skulde benyttes paa bedst mulige Maade. Dog var hun godgørende og tog heller ikke Hensyn til, at den Mand, hun giftede sig med, ikke ejede noget. Lisbeth har sikkert været vel begavet. Det fortælles, at hun kunde huske Prædikenen

uden ad, naar hun kom hjem fra Kirken; og det har jo altid været en sikker Maalestok for at være »grov godt lært«.

Af Fadderlisterne kan anføres, at den ældste Søn, Christen Kjærgaard, blev holdt over Daaben af »Jomfru Kierstine Christensen af Schiern«, vistnok en Datter af Birkedommer Christensen, der er omtalt tidligere. — Datteren Maren blev baaren af »Elisabet Miltersdatter fra Kirkegaard i Egvad«, Datter af Niels Miltersen, altsaa Lisbeth Kjærgaards Kusine. — Til en Søn Mads var »Jesper Svendsens Kone fra Aanum« Gudmoder. Fadder var bl. a. Jesper Svendsen selv, en Sønnesøn af den Niels Nielsen, der i 1715 var flyttet til Aanum fra Ildskov i Sunds. Iøvrigt er Lisbeths Slægt rigt repræsenteret blandt Fadderne.

Hans Kjærgaard døde 1818. Han og Lisbeth blev i Kjærgaard formuende Folk. Den Opholdskontrakt for Lisbeth, der blev skrevet i 1826 ved Gaardens Overdragelse til Svigersønnen, Niels Jensen, angiver, at de to da ugifte Døtres Arvemidler, »nemlig hver 400 Rdlr. rede Sølv samt Løsøre«, blev staaende i Gaarden paa 2^{den} Prioritet bagefter et 1ste Prioritets Laan paa 640 Rdlr. Da der var to Sønner og fire Døtre til at arve, kan man vel derfor anslaa den samlede Arv til mindst 3200 Rdlr. ($2 \times 800 + 4 \times 400$), hvilket var en ikke ringe Sum paa den Tid, da Pengekrisen gav det »rede Sølv« en stærkt forøget Værdi; den Aftægt, Lisbeth skulde have fra Gaarden, vidner ogsaa om Velstand. Foruden Værelse med Køkken, alt møbleret, Loftsrum og Havejord, skulde hun aarlig have: 3 Tdr. Rug, 3 Tdr. Byg, 1 Lpd. Oksekød »fersk eller saltet, hvilket jeg forlanger«, 1½ Lpd. saltet Flæsk, fersk Fisk: 2 Torsk, 2 Skader og 2 Snese Hvilling, 6 Snese Æg, ½ Skp. Humle, 1 Skp. Salt, 10 Pd. Hør, 3 Pd. Kaffeboenner, 1 Pd. Cikorie, 2 Pd. Sukker, 12 Potter Brændevin, 4 Faar og i Ildebrændsel 10 Læs Klyne, samt daglig 4 Potter Mælk. Hvis hun flyttede fra Gaarden, skulde hun i Stedet for »Mælken, Ildebrændsel, Faareføde og Husværelse« aarlig have 20 Rdlr. rede Sølv; det øvrige skulde derimod ydes i Naturalier. Hele Aftægten blev »med Hensyn til det stemplede Papir« anslaaet til en aarlig Værdi af 38 Rdlr. rede Sølv. Lisbeth, der levede i over tyve Aar paa Aftægt, drog virkelig bort fra Kjærgaard og nød Aftægtsydelsen hos Datteren Maren for at støtte hende, der paa den Tid mest trængte til at nyde godt af den rigelige Ydelse. Hos denne Datter, der senere kom til at bo i St. Ahle i Vorgod, men dengang boede i Stampen i Dejbjerg, døde Lisbeth 1847, tæt ved 80 Aar gammel.

Meget af det, der gav sig Udslag i Lisbeth Kjærgaards Væsen,

var sikkert en Slægtsarv. Hos nogle af hendes Børn genfindes de samme Karaktertræk. Særlig er der om hendes ældste Søn, Christen Kjærgaard, der var rig paa Ejendommeligheder, bevaret mange Træk, som vidner derom. Nogle af disse skal her gengives.

Christen Kjærgaard havde tidlig Lyst til Landhandel. Allerede som ung begyndte han, medens han var hjemme i Dejbjerg Kjærgaard, at samle Smør hos Bønderne og køre til Købstaden med. I Bytte for Smørret fik han hos Købmanden Varer, som han atter solgte til Bønderne. — En Dag stod Vognen læsset med store Kar med mange smaa Stykker Smør, hvormed han skulde til Ringkøbing. Da Hestene var forspændte, sagde Chr. Kjærgaard til Karlen Hans, der var meget stærk: Hold no godt ve, for du ved nok, den jen vel skjen! — »A bryr mæ et om si Skjennen; du mo gjan sej o æ Uen aa rést mæ en Kalskind, a ska nok hold æ Hest«, svarede Hans. Mens Chr. Kjærgaard var inde at faa sin Overfrakke paa, hørte han pludselig en stærk Raslen i Gaarden, og da han keg ud, saa han, at Heste, Vogn og Hans med fór ud af Porten. Farten blev for stærk for Hans, der løb ved Siden af Vognen; han maatte slippe Tømmen, Hestene drejede rundt, Vognen væltede med Karrene, saa at Smørret trillede rundt paa Grønningen. Da Chr. Kjærgaard kom ud til Hans, sagde han ganske rolig: »der behøved nok ingen aa rést mæ æ Kalskind«.

Da Chr. Kjærgaard blev gift, kom han til at bo i Østerby i Bølling og fortsatte der sin Handel. En Tid var det nok daarligt med hans Pengesager; det havde en Købmand i Ringkøbing ved Navn Moses (en Jøde) faaet at vide, og han blev bange for at miste sit Tilgodehavende hos Chr. Kjærgaard. Da dette kom denne for Øre, fik han samlet en Del »Bindtøj«, daarlige og gode Varer imellem hinanden, og kørte til Ringkøbing; dér fik han et stort Bundt Bindtøj paa Ryggen og gik forbi Moses Vinduer. Da Moses fik Øje paa Chr. Kjærgaard, sprang han ud, kaldte paa ham og pressede paa for at handle med ham; men Chr. Kjærgaard sagde: »der er ander Stejer, de er gal«. Alligevel gik han ind med Moses, fik Bindtøjet afsat til en høj Pris og fik derved for største Delen sin Gæld slettet. Dette var egentlig ogsaa Hensigten.

Chr. Kjærgaard solgte senere Gaarden i Østerby (siden Jens Chr. Andersens fra Bjergbo) og købte en Tredjedel af Slumstrup Mark, hvor han byggede en ny Gaard. Her fortsatte han med en større Købmandshandel, men han vilde ikke løse Bevilling og kom derved i Konflikt med Øvrigheden. Herredsfoged Jansen i Skjern¹⁾

¹⁾ Jansen var Herredsfoged i Skjern fra 1842 til 1852.

kom og konfiskerede hans Varer og lod hele Varebeholdningen køre til Skjernbro, hvor Tingstedet dengang var. Chr. Kjærgaard sagsøgte nu Herredsfogden; denne havde nemlig taget sine Sønner med til den Forretning, en Ulovlighed, som Chr. Kjærgaard lagde Mærke til. I den Tid var det ellers sjældent, at Bønderne vovede nogen Modstand mod Øvrigheden. Chr. Kjærgaard havde nu faaet bedre Gang i Pengesagerne. Engang i Løbet af den meget lange Proces mødte han som saa ofte hos Herredsfogden; da han et Øjeblik var alene med Kontoristerne, vilde de forskrække ham for Processen ved at sige: »det vil blive dig en kostbar Historie med den Proces, det kan godt koste dig en Skæppe Penge«, hvortil Chr. Kjærgaard koldblodig svarede: »kan strøgen Maal slaa til?«

Under Processen, som Chr. Kjærgaard selv førte, var der mange humoristiske Scener, hvoraf en enkelt skal nævnes til Belysning af hans Behændighed og Klogskab. — Herredsfogden mærkede i Tidens Løb, at det begyndte at se noget kritisk ud for ham. Engang havde han skrevet noget, det var ham magtpaaliggende at faa Chr. Kjærgaard til at underskrive, men denne kunde ikke skrive, da han havde glemte sine Briller. Det kunde Herredsfogden imidlertid let afhjælpe ved at laane ham sine; Chr. Kjærgaard saa paa Brillerne, roste dem meget og holdt et langt Foredrag om, at de var meget pænere end hans egne. Herredsfogden opfordrede ham flere Gange til at prøve Brillerne, saa at han kunde komme til at skrive sit Navn; men da Chr. Kjærgaard fik dem paa, kunde han slet intet se og altsaa ikke underskrive sit Navn.

Sagen endte saaledes, at Chr. Kjærgaard vandt Processen, og Herredsfogden maatte lade de konfiskerede Varer køre tilbage igen. Der siges forøvrigt ogsaa, at det var Chr. Kjærgaard, der ved de forskellige Vanskeligheder, han i Tidens Løb gjorde Herredsfogden, bragte denne til at forlade Skjern.

Til Chr. Kjærgaards Ejendommeligheder hørte ogsaa han Nøje-regnen i det smaa og Evnen til at udnytte hver mindste Enkelthed, noget der gav sig Udtryk i det Ord om ham, at han kunde klare sig, selv om man satte ham paa en Kampesten. Om hans Nøje-regnen, der grænsede til Smaalighed, har man mange Fortællinger. Der er Grund til at antage, at ikke alene hans kloge og lune Snildhed, men ogsaa denne yderliggaaende Omhu for Smaating var en Slægtsarv fra Moderen — og derigennem rimeligvis fra Mads Pedersen — saa meget mere, som noget tilsvarende fandtes hos adskillige af hans Søskendebørn, baade blandt Peders og Milters Børn.

Peder. Den af Søkendeflokken fra Fastergaard, som har ført den mest skiftende Tilværelse, er Sønnen Peder. Da han 1799 blev gift første Gang, overtog han sin Kones Fædrenegaard, Søndergaard i Sædding. Senere boede han i Kragmose i Bølling (hvor hans første Hustru døde 1806), i Stauning og sidst i Nygaard i Bølling. Herfra fik han 1. Juni 1841 tilskrevet Aftægt for sig og sin anden Hustru. Aftægtens aarlige Ydelse var: 3 Tdr. 2 Skpr. Rug, 3 Tdr. Byg, 1 Skp. Boghvedegryn, 2 Lpd. Oksekød, 2 Lpd. Faarekød, 1½ Lpd. Flæsk, 4 Snese Hvilling, 8 Snese Æg, 1½ Skp. Salt, 1½ Pd. Humle, 8 Pd. Tælle, 4 Pd. Hør, 1 Td. Kartoffler, 8 Pd. Uld, ½ Pd. Smør hver Uge, 13 Læs Lyngtørv, 4 Læs Klyne, 4 Traver Lyng, 3 Potter Mælk daglig, 1 Pot Kærnemælk hver Uge, 16 Potter Brændevin. Hvis de flyttede, skulde de i Stedet for Mælk, Brændsel og Husly aarlig have 10 Rd. Kurant.

»Peder Nygaard«, der var 70 Aar gammel, da denne Aftægt blev ham tilskreven af hans Søn Mads [der siden kom til at bo i Rolighed i Bølling], levede endnu 18 Aar efter den Tid. Som ung var han »ej tjenlig til Soldat« paa Grund af Hareskaar. Som gammel maatte han gaa ved to Haandkrykker paa Grund af en Knæskade, han engang havde faaet paa en uheldig Køretur. Han døde 1859 i Pedersborg i Bølling som den ældste og sidste af sine Søkende.

Miller (se senere).

Dorthe Marie. Ligesom Søsteren Elisabeth var Dorthe Marie kun 22 Aar gammel, da hun som gift selv satte Bo. I 1799 drog hun, som sagt, ind som Gaardmandskone i Nabogaarden i Astrup sammen med Mads Jensen, en Gaardmandssøn fra Kirkegaard i N. Vium.

Efter hvad Mads Jensens yngste Datter vidste at fortælle, var der et eller andet Sted fra flydt »Rakker«-Blod ind i hendes Faders Aarer. Fra hvem dette saa vanrygtede Blod skulde være kommet, er imidlertid ikke oplyst, og vi maa saaledes foreløbig slaa os til Taals med at tro derpaa eller tvivle derom, hver efter sit Sindelag. Umuligt er det maaske i hvert Fald ikke.

Hvad vi derimod véd, er, at Mads Jensens Forfædre i flere Slægtled havde boet i Vium Kirkegaard som Fæstebønder. Den første af disse, der kendes, er »Jens Povelsen«, som ved Matrikelforandringen 1688 tilligemed en anden Fæstebonde beboede Gaarden. »Jens Povelsens begge Sønner, som begge hedder Niels«, samt hans Datter Kirsten, nævnes i Tiden mellem 1710 og 1720

adskillige Gange i N. Vium Kirkebog som Faddere. 1738 blev den yngste af de to Sønner gift og overtog Fødegaarden. Efter ham blev hans Søn, Jens Nielsen, Fæster af Gaarden, og en Søn af Jens Nielsen var Mads Jensen, som 1799 blev gift med Dorthe Marie fra Fastergaard og blev Selvejer i Astrup. En anden Søn, Niels, blev en Snes Aar senere gift med Dorthe Maries Søsterdatter Ane Kirstine og overtog med hende Dejbjerg Kjærgaard. Datteren Margrete fra Vium Kirkegaard blev 1808 gift med Anders Jensen i Bjergbo i Sædding, og af hendes Efterkommere er flere bleven indgiftede i Slægten fra Fastergaard, især i den Del af Slægten, der udsprang fra Astrup. (Se Oversigten over Slægten fra Vium Kirkegaard sidst i Bogen.)

Dorthe Marie var, efter hvad der berettes, lille af Vækst, en livlig Kvinde og en selvstændig Natur. Da hendes Mand var af et fredsommeligt og godhjertet Sindelag, var det naturligt, at hun blev den, som kom til at staa for Styret i Astrup.

I godt og vel tredive Aar boede Mads og Dorthe Marie i Astrup som Ejere af Gaarden, derefter henved 10 Aar som Aftægtsfolk.

Svenning Vilhelm. Om denne, den yngste af Sønnerne fra Fastergaard, vides saa godt som intet. Af en opbevaret Lægdsrulle vides det, at han var den højeste af de tre Brødre, 67 $\frac{1}{2}$ Tomme høj; i 1804 fik han Udygtighedspas som uduelig til al Krigstjeneste paa Grund af »Skade paa begge Been, Platfod paa begge Been«. Efter hvad der fortælles, var han en køn Mand [efter et Udtryk af Dorthe Marie i Astrup ved hans Død: min kønne Broder!]; han var en efter sin Tid vel oplyst Mand, der skrev en smuk Haandskrift [der har været opbevaret et prentet Brev fra ham]. Da han blev gift 1818, kaldtes han »Forvalter og Gaardmand« og boede i Nørby paa Holmsland. Om der nu lever nogle af hans Efterkommere, vides ikke med fuld Sikkerhed. Efter Svenning Vilhelm blev Forfatteren af disse Linier opkaldt, da Datteren Ingeborg Marie til sin Kusine, Kirsten fra Astrup, havde udtalt sin Beklagelse over, at hendes Fader ingen Efterkommere havde til at optage Navnet.

Om end den yngste, var Svenning Vilhelm dog den første af Søkendeflokken, der gik bort; han døde 1836 »af Trangbrysthed« [vistnok Bronkitis] i en Alder af 53 Aar.

Fastergaards sidste Beboer før dens Deling 1843.

Af de tre Sønner blev det *Milte*, der overtog Gaarden FASTERGAARD efter FADEREN. Fra den fornævnte Lægdsrulle véd vi, at han af de tre Brødre var den mindste; medens Peder var 65³/₄ Tom. høj, Svenning Vilhelm 67¹/₂, var Milte kun 64. Men medens de to andre paa Grund af legemlige Fejl ikke havde været Soldat, aftjente Milte sin Værnepligt som Kyrasser ved Horsens Rytterregiment, de »Haassens Heistfolk«, som det hedder i »E Bindstouw«. I 1803 blev han ved Lodtrækning fri for 7 Aars Tjeneste.

Det følgende Aar førte han som gift Mand sin unge Kone ind i Fædrengaarden, som han dog først 3 Aar senere fik Skøde paa. Hun var en Gaardmandsdatter fra Døbelmose i Borris. Deres første Barn, der kom til Verden Aaret efter, fik ikke Navn efter nogen af Forældrene, men blev opkaldt efter Sv. V. Rosenvinges Hustru paa Slumstrup, Charlotte Helene. Hun blev holdt over Daaben af »Madam Krarup« (Præstens Kone). Blandt Fadderne var »Herr Rosenvinge« og hans Navne: »Svenning FASTERGAARD«. Medens de øvrige Faddere næsten alle tilhører Familien, sporer vi i Valget af Provstefruen og Proprietæren paa Slumstrup til Faddere noget af den samme Trang til at naa ud over de dagligdags Kaar, som vi kender fra Milte Nielsen og Elisabeths Valg af Faddere to Menneskealdre tidligere.

Som det vil erindres, overtog Milte Madsen saa at sige FASTERGAARD kvit og fri. Det ene Hundrede Rigsdaler, han skulde udbetale, har hans Hustru rimeligvis kunnet medbringe fra sit Hjem. De trykkende Pengeaar, der fulgte efter, gik dog muligvis ikke sporeløst hen over hans Hoved. Derpaa kunde f. Eks. det tyde, at han i 1810 og 1818 — for 150 og 50 Rdlr. rede Sølv — solgte de to Engparceller, som hans Fader i 1791 og 1793 havde købt.¹⁾ I 1819 afhændede han tillige et Engstykke, »Bjerrebokjær«, til Anders Jensen, Bjergbo. Købesummen var 80 Rdlr. Hamborg Kurant. Deraf betaltes samme Aar Halvdelen og det følgende Aar 15 Rdlr.²⁾ Vil man finde en Forklaring paa, at Milte i 1819

¹⁾ Bølling Herreds Justitsprotokol 1785–1812, Fol. 628; og do. 1821 ff. Fol. 420.

²⁾ Forholdet blev senere (1836) betragtet som et Lejeforhold, og Skøde paa Engen fik Anders Bjergbo først, da FASTERGAARD ved Milte Madsens Død var bleven delt i to Gaarde. Den sidste Del af Købesummen (eller Lejesummen), blev betalt 1838. Købekontrakten fra 1819, Lejekontrakt fra 1836 samt Annulleringen af denne ved Skødets Udstedelse i 1846 findes opbevaret.

søgte at skaffe Penge ved at afstaa Bjerrebokjær — der laa ubelejligt for Fastergaard, men i høj Grad belejligt for Bjergbo — da er Forklaringen vistnok at finde deri, at Sognebeboerne just paa den Tid købte Faster Sogns Kirketiende. For Fastergaards Vedkommende kostede denne 190 Rdlr. Hamborg Kurant, der blev at betale med 304 Rigsbankdaler rede Sølv. De første 100 Rdlr. H. K. betalte Milter i 1817, samme Aar som Købet fandt Sted; de øvrige 90 Rdlr. betaltes 1819, lige som han havde faaet Penge for Bjerrebokjær. — Medens Milter saaledes bortsolgte disse Englodder fra Gaarden for at forskaffe sig Penge, vides det derimod ikke, at han nogensinde behæftede Gaarden med Prioriteter.

Imidlertid var Milter Madsen en dygtig Landmand. Omegnens Folk saa paa hans Tid hen til Fastergaard som et Sted, hvor det var en Foregangsmand, der hørte hjemme. Og det var ikke blot i den nærmeste Kreds, man saa paa Milter paa denne Maade. — Den levende Interesse for Fremskridtene paa Landbrugets Omraade gav sig paa den Tid bl. a. det Udslag, at det kgl. Landhusholdningsselskab i Tiden omkring 1830—40 udgav de saakaldte »Amtsbeskrivelser«, en for hvert af Landets Amter, særlig til Oplysning om Landboforholdene. Slaar vi nu op i »Ringkjøbing Amt«¹⁾ finder vi i et Afsnit om »Fortrinlige Agerdyrkere« følgende: »Sognefoged Milter Madsen i Fastergaard, Faster Sogn, dyrker Kartoffler i det Større, til Heste- og Qvægfoder, har ved Udgravning og Vanding meget forbedret sine Enge, forfærdiget Svingplove, Hypeplove og Exstirpatorer, anskaffet forædlede Faar, og er i det Hele Egnens virksomste og kyndigste Bonde«. (Side 240).²⁾ I et andet Afsnit af Bogen (Side 126) hedder det: »Svingplove vare indtil for nogle Aar siden næsten ubekjendte i Ringkjøbing Amt. Til de Steder, hvor Svingplove haves, høre . . . Faster Sogn (hvor Gaardmand Milter Madsen paa Fastergaard virker for deres Udbredelse) . . .« De anførte Fremskridt var af en saadan Betydning, at den Mand, som virkede for dem, nok kunde have Krav paa Opmærksomhed. Enhver, der er bekendt med, hvorledes Landbrugs- og Dyrkningsforholdene var i Tiden omkring 1830, og hvorledes Indførelsen af bedre Landbrugsredskaber og forandret Sædskifte, med Rodfrugter

¹⁾ Ringkjøbing Amt. Beskrevet efter Opfordring af det kgl. Landhusholdningsselskab af J. C. Hald, Selskabets Sekretær. Kbhvn. 1833.

²⁾ De øvrige »fortrinlige Agerdyrkere«, der nævnes fra Bølling-Narre Herreder, indskrænker sig til følgende: da afdøde Seminarieforstander, Provst Krarup i Borris, og hans Eftermand, Pastor Vilstrup (for Havevæsen); Consistorialassessor Sabro, forhen Sognepræst i Sdr. og N. Bork (han havde i mange Henseender et Mønsterlandbrug, men »de Opofrelser, som han over Evne gjorde paa sit Landbrug, have formodentlig ogsaa afskrækket andre«), samt endelig Møller Anders Jensen i Houen Mølle, Houen Sogn (Opdyrkning og Mergling).

i Vekseldrift med langstraæt Sæd, efterhaanden har virket med til at revolutionere det danske Landbrug, vil kunne vurdere Milter Madsens Fortjeneste paa dette Omraade.

Men medens han saaledes var indsigtfuld og klog nok til at følge de gode Vink fra den Tids kyndige Landøkonomer — hvad mange af hans Standsfæller ikke var og først adskillige Aar senere blev — saa har den daglige Drift af Gaarden dog maaske ikke altid undgaaet at lide under, at Milter ogsaa i andre Henseender var en interesseret og optaget Mand. Som Sognefoged var han tillige Brandfoged i Sognet; var den, hvem Tilsynet med Anlæg og Vedligeholdelse af Sognets Veje paahvilede, og der blev i hans Embedstid som Sognefoged indgrøftet adskillige Sogneveje i Faster og ny anlagte.¹⁾ Desuden var han Lægdsmand og »Stevnevidne«. Dertil kom hans levende Jagtinteresser. Han havde ifølge et opbevaret Jagtbrev forpagtet Jagtretten i Faster Sogn. Endelig var han ikke sjældent hjemmefra for at gøre Indkøb af Stude og Køer. Alle disse Ting tilsammen gjorde, at der næppe levnedes ham den fornødne Tid til med fuld Omhu at kaste sig over Gaardens daglige Drift. Efter hvad hans Sønner og f. Eks. Søstersønnen Jørgen Peder fra Dejbjerg Kjærgaard (der en Tid i Tyverne var paa Fastergaard som Karl) vidste at fortælle, gik det undertiden som det bedst kunde, naar Milter var borte fra Hjemmet, og det var han ofte. Naar han var hjemmefra, var han sædvanlig til Hest, og det fortælles, at en af de Heste, han benyttede til sine Rideture, var saa vel afrettet, at den altid var i Stand til at finde hjem til Fastergaard, om end Mørket og Vejret var saadan, at Milter ganske maatte opgive Ævret og overlade til Hesten at finde Vej.

At Milter Madsen med Fynd og Klem værnede om sin Markfred, fremgaar af en Sag fra 1812.²⁾ Han og flere andre var af et helt Komplott af Bønder indkaldte for Politiretten, fordi han efter deres Mening altfor energisk havde holdt Justits paa sin Mark, men Domskonklusionen lød kort og godt: De indklagede bør for Klagernes Tiltale i denne Sag fri at være!

Medens³⁾ det vistnok i en Række af Aar i de gale Pengetider

¹⁾ De forskellige Sognefogedbestillinger: Naturalarbejdets Oprævning, Brand-, Hegns-, Fribefordrings- og Snekastningsvæsenet, udfordrede et betydeligt Arbejde. Sognefogderne fik ingen Løn, men var fri for de sædvanlige kommunale Byrder, navnlig Rejser, Skole-, Vej- og Kirkearbejde, fri for at betale Bompenge og Delinkventomkostninger. For Arbejdet med Sognets Veje modtog Sognefogden desuden 1 Skilling af hver Rigsdaler, som Omkostningerne ved Vejene ansløges til. I 1820 fritoges de for at bidrage til Amtsrepartitionsfonden, og 1821 fik Sognefogder, der tillige var Lægds mænd, Ret til at tage en Søn fri for Militærtjeneste.

²⁾ Bølling Herreds Politiprotokol. 1806–12. Fol. 78 ff.

³⁾ Efterfølgende Skildring af Forholdene paa Fastergaard paa Milter Madsens Tid skyldes i det væsentlige hans Sønnesøn og Navne, der har skrevet disse »Erindringer«, delvis paa Grundlag af Optegnelser fra Halvfjerdserne, da han som Seminarist opholdt sig i sit Hjem Ny Fastergaard.

havde sin Vanskelighed for Milter at holde Gaarden fri for Gæld, blev der efterhaanden god Gang i Forholdene, især da Sønnerne voksede til og tog Del med i Bedriften. Af disse lagde *Peder* sig efter Smedehaandværket og fik foreløbig Værksted i Gaarden. Han dyrkede tillige Musikken, spillede Violin. Det gjorde forresten den yngre *Niels Christian* ogsaa. De to Brødrers Karakter afspejledes delvis i deres Musik: *Niels Christians* var der mest Appel i; *Peders* Musik var mere stilfærdig, men finere.

I Gaardens Drift fik *Mads* med Kreaturerne at gøre; han røgtede om Vinteren og stod en Del for Handelen, navnlig Indkøbet. Der holdtes en større Del Stude paa Fastergaard. *Niels Chr.* fik Hestene at passe og følge. Det undgikkes ikke, at der kom Rivninger mellem Milter og særlig de to af Sønnerne, der tog Del i Gaardens Drift. Men der kom Gang i Tingene. I Vesterhuset var der to Kreaturstalde, en til Køerne og en til Studene. Det var en Fornøjelse at komme ud, navnlig i Studestalden og se de velnærede Stude, og *Mads* interesserede sig overmaade for Studevæsenet. Der blev hovedsagelig gjort Indkøb af magre Stude om Efteraaret; efter et Aars Fodring og Græsning blev de solgte til Prangere og førte til de sønderjydske Marskegne til en sidste Affedning. *Mads* var en enkelt Gang med de kære Stude for at se, hvordan det gik til med Studehandelen paa de slesvigske Markeder. Han havde en udpræget Sans for Tarvelighed i sin Optræden. Han valgte derfor ikke at rejse til Marked sammen med Prangerne, men tog Hyre som Studedriver. Naar unge *Mads* tog til Marked for at gøre Indkøb af Stude, imponerede han just heller ikke ved Flothed; han fik sin Mellemmad i Lommen, en Pengekat med Specier i spændt om Livet, og saa benede han af. Engang var han med Faderen til Holstebro Marked paa Studeopkøb og skulde trække Studene hjem. Medens Milter som sædvanlig var til Hest, var *Mads* altsaa til Fods, men for at komme hurtigere frem holdt han fat i Hestens Hale, og paa den Vis gik Turen for sig i Trav ogsaa for ham.

Der var mere af Kavaleren i *Niels Chr.* end i *Mads*, men hans Bestilling med Hestene var ogsaa mere standsmæssig; han var jo den kørende. Og Køretøjet havde de i Orden hos Milters paa Fastergaard. Deres Vogne gik paa Jærnaksler, saa man kunde tydelig høre, naar det var Fastergaards Vogne, der kom kørende.

Ogsaa ellers paa Landbrugets Omraade var man paa Fastergaard med, ja foran. Der blev anskaffet af de nymodens Svingplove med støbt Muldplade i Stedet for de gammeldags tohjulede

med Muldfjæl. Der blev brugt et Redskab, en Mellemting mellem Plov og Svenskharve [Exstirpatoren]. Milter forsøgte ogsaa Engkultur. Han ledede Vandet ad en dertil indrettet Kanal tæt ind mod nogle Sandbrinker og lod Vandet skylle Sand derfra ud over en blød og moradsig Eng, ligesom han ogsaa ligefrem foretog Engvanding. Vandet fra et stort Væld lod han f. Eks. lede ad en lang Kanal hen over nogle Hedebrinker. (Da det overrislede senere blev opdyrket, gav det især en frodig Afgrøde af Tidsler og Følfod.) Endvidere foretog han Udgrøftning i de betydelige Mosestrækninger, der var til Fastergaard, og foretog ogsaa Pløjning deri.

Milter, der havde Jagtretten i Faster Sogn, havde efter den Tids Jagtlove Ret til at jage med Mynder, og han havde gerne en eller to af den Slags Hunde. Stundom opdrættede han dem selv. For at faa dem ekstra fine, fik de som Hvalpe al den nymalkede Mælk og det Fedtebrød, de kunde fortære, men intet som helst andet. Det hændte da ogsaa, at de havde ganske fortrinlige Løbere af Mynder. Navnlig een, som hed »Hej«, var et rent Pragteksemplar. Naar den kom efter en Hare, halede den ind paa den, akkurat som »nær jen rinker en Tyer«. Sønnerne fra Fastergaard sad inde med mange Fortællinger om Jagtscener fra den Tid: Mynderne fik ikke Lov til at strejfe. Til at opsnuse Harerne og faa dem paa Benene brugtes Støvere, og først naar Haren kom af Lejet, fik Mynden Lov til at løbe og indhente den. — Disse fine Mynder var for ømfindtlige til Rævejagt. Der hændte af og til pudsige Scener, naar Mynderne kom i Leg med Mikkell, men ofte trak Hunden det korteste Straa. Ofte blev de »afbidte« af Ræven, saa de aldrig mere turde bide paa ham. Havde de saa en Høsehund, klarede Mikkell sig ikke. Høsehunden kunde ikke indhente Ræven; det kunde derimod Mynden med Lethed, og selv om den ikke turde bide, kunde den sinke Ræven saa meget, at Høsehunden kunde naa frem til Kamppladsen, og saa maatte Mikkell give tabt og sælge sin Pels.

Sognefogedbestillingen gav, som sagt, dengang meget Arbejde, saa Milter var ofte ude i Forretning. Da Sønnerne blev voksne, fik han god Tid dertil. Naar man saa en Mand, efterfulgt af en Mynde, var man omtrent sikker paa, at det var Milter paa Fastergaard, der var i Farvandet. I de sidste Aar, han levede, havde han en stor, graa Mynde, der hed »Banko«, som særlig fulgte ham trolig. Da Milter døde og var bleven lagt i Kiste, lagde Hunden sig under hans Kiste; den fulgte Ligtoget til Kirkegaarden og gik

siden hen og lagde sig paa hans Grav; der blev den liggende, indtil den blev skudt.

Medens de tre af Milters Sønner blev derhjemme paa Fastergaard, lagde en fjerde, *Poul Christian*, sig efter boglig Syssel. Han var et særdeles velbegavet Menneske, men døde imidlertid som ung af Brystsyge. En kort Tid var han paa et Seminarium, men det tiltalte ham ikke; han syntes, det gav ham for lidt Udbytte. Senere var han ved Kontorarbejde. Han skrev, som efterladte Papirer har vist, en særdeles smuk Haandskrift; han læste Tysk og maaske flere Sprog. Naar han var hjemme, havde man paa Fastergaard jævnlig Forbindelse med Proprietærfamilien paa Slumstrup. Skønt Milter med Dygtighed kunde føre en Pen, baade hvad Haandskriften og Indholdet angik, var Sønnen dog her hans Mester. Engang havde Milter faaet en stræng Skrivelse fra overordnede i Embedsanliggender, hvori han blandt andet truedes med Afsættelse fra sin Sognefogedbestilling. Her var gode Raad dyre. Milter maatte have Pennen fat for at besvære Stormen. I samme god Lav kom Poul Christian hjem i et Besøg. Milter klagede sin Nød for ham, viste ham den modtagne Skrivelse, og hvad han tænkte at svare derpaa. Efter at have sat sig ind Tingene sagde Poul: »Eders Skrivelse duer ikke, men lad mig faa fat, saa skal jeg svare de Herrer paa deres Skrivelse.« Saa skrev han en Svarskrivelse, der ikke just var ganske blid. Den gjorde Virkning, saa der fremtidig ikke mere var noget i Vejen.¹⁾

Poul Christian var en Del greben af de frisindede og fritænkerneske Rørelser, der var oppe i Tiden; men da Sygdommen lagde sin tunge Haand paa ham, bøjede han af. Milter holdt meget af denne haabefulde Søn, og det var med Sorg, han saa ham synke i Graven. De øvrige Søskende saa ogsaa op til denne begavede Broder og holdt af ham.

Det var nok Milters Bestemmelse, at den ældste Søn, Peder Miltersen, skulde have Fastergaard; men da Peder ikke havde udpræget Lyst til Landvæsenet og havde givet sig mindre af dermed, var han ikke dristig ved alene at overtage den store Gaard. Det blev derfor aftalt mellem ham og Mads, at de to skulde dele den. Da Milter imidlertid kom under Vejr med denne Bestemmelse, blev han vred, og nu skulde ingen af dem have Fastergaard. Han solgte den til sin Søstersøn Mads Madsen. Milter saa nemlig

¹⁾ Milters overordnede var paa den Tid Herredsfoged Chr. E. Hertz (1829—42), senere Borgmester i Aarhus og Konferensraad. En Søn af ham, der mindedes Milter Madsen fra den Tid, hans Fader var Herredsfoged i Skjern, har meddelt (V. Ms.), at han i sin Faders Eje har set Breve, der var vekslede mellem Milter Madsen og Hertz, efter at denne havde forladt Skjern.

paa Sønnen Mads som en genstridig og egensindig Fyr, der ved sin Opsætsighed havde voldt ham adskillige Ærgrelser. Mads paa sin Side saa heller ikke med venlige Øjne paa sin Fader. Han satte derimod sin Moder højt.

Milter var omtrent 68 Aar, da han i 1843 lukkede sine Øjne. Han efterlod sig da Fastergaard uden andre Behæftelser end det Hundrede Rigsdaler, han forlods skulde udrede til sin ældste Datter. Ifølge Skiftebrevet, som er opbevaret, vurderedes Gaarden — med en Besætning af 6 Heste, 10 Køer og 20 Stude, 48 Faar og 2 Svin — til 6618 Rdlr.

De tre ældste Sønner var bleven gifte inden Faderens Død. Men Mads kunde ikke forsone sig med Tanken om at forlade Fastergaard. Han havde købt en Ejendom i Hanning, men var lige ved at gaa ud af sit gode Skind over at skulle bort fra Fædrenegaarden og opnaaede endelig efter en Del Vanskelighed at faa overdraget en Part af den, hvorpaa han byggede »Ny Fastergaard«.

Fastergaards Historie som udelt Gaard er hermed forbi.

Efter at Milter var død, fik hans Enke Ane Katrine Bolig i Aftægtslejligheden paa Fastergaard, hvor hun boede sammen med Datteren Charlotte Helene, indtil denne blev gift (1851); hun skulde have Aftægt fra Fastergaard og Ny Fastergaard. Da Lene flyttede fra hende, blev hun ked af at bo hos de mere fremmede paa Fastergaard, og der indrettedes derfor en tarvelig Lejlighed til hende paa Ny Fastergaard, hvor hun opholdt sig til sin Død.

Hun var en from, god og kærlig Kvinde. Sønnerne, især Peder Miltersen, som var den, der lignede hende mest i det ydre, kom jævnlig for at se til og tale med deres Moder. Hun længtes da ogsaa efter deres Besøg. Mads kom regelmæssig ind til hende Søndag Eftermiddag og læste en Prædiken for hende af Henrik Müllers Huspostil. Hun var sengeliggende i omtrent 8 Aar, før hun døde. Tiden blev hende stundom lang. Hun bad ofte om, at Gud vilde løse op for hende og give hende en salig Død. Hun døde 1862 af Kræft i Brystet, 82 Aar gammel.

II. Slægtregistre.

A.

Efterkommere af Milter Christensen og Johanne „Milters“ i Ildskov, Sunds.

Milter Christensen, født ca. 1639, Gaardmand i Ildskov i Sunds Sogn, $1\frac{3}{4}$ Mil Nordøst for Herning, fra før 1670 til 1702, da han døde og begravedes 9. Juni »i sin Alders 63de Aar«.

Hans Hustru hed **Johanne**; hvornaar hun er født, vides ikke; hun døde først efter 1710. (Se Side 10.)

A. *Jens Miltersen*, født før 1671; Gaardmand i Ildskov.

I. *Milter Jensen*, døbt 2. November 1704.

II. *Peder Jensen*, døbt 6. December 1705.

III. *Jens Jensen*, døbt 28. Marts 1708.

IV. *Niels Jensen*, døbt 18. August 1709.

B. *Niels Milltersen*, døbt 5. Marts 1671.

C. *Kirsten Miltersdatter*, døbt 1. August 1675, begravet 18. Marts 1753 i Faster;

gift 12. Juni 1701 med *Niels Nielsen (Søhale)* fra Søhalegaard i Nørre Snede Sogn, født ca. 1675, begravet 12. Januar 1764 i Faster Kirke. Dette Ægtepar boede først i Ildskov og flyttede ved Aar 1725 til Fastergaard i Faster Sogn. (Se iøvrigt Side 10 ff.)

I. *Niels Nielsen*, døbt i Sunds 9. Juli 1702; nævnes 1727 i Faster Kirkebog som »Niels Fastergaard den yngre«; men iøvrigt vides intet om ham.

II. *Johanne Nielsdatter*, døbt i Sunds 13. August 1704, begravet 7. Februar 1706.

III. *Milter Nielsen*, født ca. 1712, begravet 21. December 1794; overtog Fastergaard i Fæste efter Faderen; 1. Maj 1775 afstod han Gaarden til sin Datter og Svigersøn; gift 18. November 1736 med *Elisabeth Christensdatter*, Datter af

Gaardmand Christen Poulsen, Gyris i Aadum Sogn; døbt 19. April 1711 i Aadum Kirke, begravet 20. Januar 1788. (Om dette Ægtepar se iøvrigt Side 21—28.)

1. *Christian Miltersen*, døbt 6. Januar 1738, konfirmeret 1753; nævnes 1771 som Fadder i Faster Kirke. Efter Traditionen døde han i Krig, men iøvrigt vides intet om ham.
2. *Maren Miltersdatter*, døbt 22. November 1739, konfirmeret 1754, † 17. Januar 1824 paa Fastergaard; gift 20. Maj 1766 med *Mads Pedersen Fruergaard*, født 6. August 1734 i Storgaard, Vester Herborg i Vorgod Sogn, begravet 18. December 1814 i Faster. (Om hans Slægt se Side 28 ff. og Slægtregistrene B og C.)
 - a. *Elisabeth Madsdatter*, f. 1767, † 1847. (Se Side 33, 46 og Slægtregister C, I.)
 - b. *Peder Madsen*, f. 1771, † 1859. (Se Side 34, 50 og Slægtregister C, II.)
 - c. *Milner Madsen*, f. 1775, † 1843. (Se Side 34, 52 og Slægtregister C, III.)
 - d. *Dorthe Marie Madsdatter*, f. 1777, † 1840. (Se Side 34, 50 og Slægtregister C, IV.)
 - e. *Svenning Vilhelm Madsen*, f. 1783, † 1838. (Se Side 34, 51 og Slægtregister C, V.)
3. *Niels Miltersen*, døbt 26. December 1741, konfirmeret 1759; boede som Gaardmand først i Krages, senere i Kirkegaard i Egvad Sogn. Dødsaaet kendes ikke; gift ca. 1768 med *Ane Margrethe Madsdatter*.

Børn bl. a.:

- a. *Elisabeth Nielsdatter*, f. ca. 1769, † i Kirkegaard i Egvad 2. Januar 1850;
 - 1) gift med *Lauge Andersen*,
 - 2) med *Eskild Sørensen*, f. ca. 1784, † 7. Juni 1840; boede i Kirkegaard i Egvad, hvor han døde som Aftægtsmand.

Børn bl. a.:

- a₁. *Ane Margrethe Laugesdatter*, f. 1797 eller 1798, † i Kyhe i Bølling 27. Februar 1881; gift med *Kristen Pedersen*, f. 1805 i Hanning Hedegaard, † i Kyhe i Bølling 8. Juni 1875.
- a₂. *Peder Christensen*, f. i Hanning 8. Maj 1835; boede først i Kyhe i Bølling, senere Politibetjent i Vestervig i Thy;

gift med *Marie Magdalene Pedersen*, f. i Roust Mølle i Grimstrup Sogn.

Børn bl. a.:

a₃. *Vilhelmine Johanne Christensen*, f. 24. December 1867.

b₃. *Christen Christensen*, f. 7. Februar 1869.

c₃. *Andreas Bastian Christensen*, f. 30. Septbr. 1871.

d₃. *Johannes Villadsen Angel Christensen*, f. 12. Decbr. 1873.

e₃. *Ane Margrethe Christensen*, f. 26. Febr. 1876.

b₁. *Jens Laugesen*, f. 19. Septbr. 1801, konfirmeret 1816.
(Iøvrigt er der ikke søgt nærmere Oplysninger.)

b. *Ane Kjerstine Nielsdatter*, f. ca. 1780, † 20. Juni 1849, 69¹/₄ Aar gl., som Enke efter Gaardmand *Chr. Hansen*, Bisgaard i Tarm.

c. *Mads Nielsen*, f. ca. 1781, † 27. April 1840, 68¹/₂ Aar gl., som fraskilt Mand; han nød Ophold hos Broderen *Milte Nielsen* i Foersom.

d. *Milte Nielsen*, f. i Krages i Egvad, døbt 15. Decbr. 1782, † 31. Marts 1847; Gaardmand i Foersom; gift med *Mette Axelsdatter*, f. ca. 1789, † 8. Septbr. 1847, 58¹/₄ Aar gl.

4. *Ingeborg Katrine Miltersdatter*, døbt 22. April 1744, konfirmeret 1759, † 30. April 1818 i Egvad som »Enke efter *Niels Aastrup*, opholdt sig i Christiansfeld hos sin Søn som der bosat, 74 Aar gl.« Denne Søn, *Jens(?) Aastrup*, der boede i Christiansfeld, havde i hvert Fald en Datter og maaske flere Børn. Nærmere Oplysninger har endnu ikke kunnet skaffes.

5. *Eske Miltersen*, døbt 8. April (Langfredag) 1746, konfirmeret 1762. I 1775 Fadder til Søstersønnen *Milte*. Efter Traditionen døde han i Krig, men iøvrigt vides intet om ham.
Dødfødt Barn, begravet 2. Juli 1748.
Dødfødt Barn, begravet 13. Juli 1849.

6. *Kirsten Miltersdatter*, døbt 24. Januar 1751, konfirmeret 1767. Skal ligesom Søsteren være rejst »ad æ Sønden« (i eller efter 1775), men iøvrigt vides intet om hende.
Dødfødt Barn i Oktober 1755.

B.

Efterkommere af Peder Fruergaard i Videbæk.

Peder Fruergaard, vistnok død før 1719; boede i Videbæk, muligvis kommen dertil fra Fruergaard i Sdr. Felding; gift med *Kirsten (?) Svendsdatter (?)*, † 24. August 1734, »86 Aar 2 Mdr. 2 Uger og 2 Dage gl.« og er derefter født 8. Juni 1648.

Børn bl. a.:

A. *Anne Pedersdatter Fruergaard*; gift 1717 med *Jeppe Madsen*, boede i Storgaard, Vester Herborg.

B. *Svend Pedersen Fruergaard*, Gaardmand i Videbæk; gift ca. 1724 med *Sidsel Madsdatter* fra Videbæk.

I. *Lisbet Kirstine*, f. 25. Juni 1725, † 27. April 1727.

II. *Lisbet*, f. 6. Januar 1728, † Dagen efter.

III. *Maths*, f. Natten mellem 8. og 9. August 1729, † ugift 1812 hos sin Broder Niels Svendsen, Gaardmand i Videbæk.

IV. *Peder*, f. 23. Marts 1732, † 8. Februar 1733.

V. *Peder*, f. 22. Februar 1734.

1. *Anne*, døbt 3. November 1761.

2. *Jens*, døbt 11. Februar 1765.

3. *Svend*, f. 11. Juni 1768; gift 25. September 1798 med *Kirsten Andersdatter* af Abildtrup.

a. *Kirsten*, gift med *Peder Midtgaard*.

a₁. *Svend*; har boet i Fjilstervang. Har flere Børn.

b₁. *Stine*; bor i Øse; gift med *Jens Jakobsen*. Har flere Børn.

c₁. *Bodil Marie*; gift med *Jens Nielsen (Hjort)*. Har flere Børn.

d₁. *Christen Midtgaard*; har boet i Klokmose i Faster.

4. *Lene*, f. 17. November 1773.

VI. *Lisbeth*, f. 16. Januar 1737.

VII. *Christen*, f. 23. December 1739.

VIII. *Niels*, f. December 1742; boede i Videbæk; gift 18. Juli 1788 med *Kirsten Nielsdatter*.

IX. *Kirsten*, døbt 2. Juni 1745, † 13. December 1797; gift 17. Oktober 1781 med *Niels Christian Jensen* af Nøvling Skov.

X. *Peder*, døbt 3. Marts 1748, † 1748.

XI. *Kirsten*, døbt 1. April 1751.

C. *Peder Pedersen Fruergaard*, f. ca. 1670, begravet 23. April 1747. Boede i Storgaard i Vester Herborg; (Se Side 28 ff.) gift 30. Maj 1719 med *Dorothe Olufsdatter* af Barde.

I. *Peder Pedersen Fruergaard*, f. 25. Juli 1720.

II. *Oluf Pedersen Fruergaard*, f. 25. December 1722, † 18. November 1805. Gaardmand i Borriskrog; gift 25. September 1754 med *Ane Krog*, f. i Borriskrog.

1. *Laust Olesen*, f. 1755 i Borriskrog, † i Gjaldbæk i Borris som Aftægtsmand 5. Juli 1845; Gaardmand i Gjaldbæk; trolovet 18. September 1778 og gift 18. Oktober 1778 med *Katrine Marie Nielsdatter*, Datter af Gaardmand Niels Nielsen af Gjaldbæk; f. 1755, † 10. Juni 1841.

a. *Hans Lauridsen*, Daaben publiceret Nytaarsdag 1785, † 31. Januar 1875; Aftægtsmand i Gjaldbæk; boede i Kodbøl i Borris; ugift.

b. *Niels Lauridsen*, døbt 5. Januar 1788, † 25. April 1839; boede i Fødegaarden; gift 30. Marts 1812 med *Mette Jensdatter*, Datter af Gaardmand Jens Tolder og Hustru Pernille Hansdatter i Kodbøl; f. 1780, Daaben publiceret 4. Maj 1780, † 21. April 1861.

a1. *Katrine Marie Nielsdatter*, f. 28. Oktober 1814; gift med Gaardmand og Købmand *Christian Toft* i Borris (»den rige Toft«), der en Tid var Sognets mest fremtrædende Mand, men som siden sank i yderste Armod; han døde ved Drukning i Borris Aa. Ingen Børn.

b1. *Laurids Nielsen*, f. 14. Februar 1818; ejede Fødegaarden;

gift med *Maren Sørensdatter* af Grønborg i Borris; de havde 12 Børn.

c.1. *Jens Peter Nielsen*, f. 3. Maj 1822; blev Gaardmand i Gjaldbæk;

gift med *Katrine Iversen* fra Gaasdal i Borris.

Ingen Børn.

c. *Karen Lauridsdatter*, fremstillet i Kirken 27. Marts 1791; gift 30. Marts 1812 med *Christen Jensen Kodbøl*, Søn af Jens Tolder og Hustru Pernille Hansdatter i Kodbøl; f. 1783, fremstillet i Kirken 14. September s. A., † 26. April 1851; boede i Kodbøl i Borris.

a.1. *Petronella Christensdatter*, f. 2. Maj 1813.

b.1. *Katrine Marie Christensdatter*, f. 6. September 1815, † 8. Februar 1816.

c.1. *Jens Christensen*, f. 13. Januar 1817.

d.1. *Laust Christensen*, f. 21. August 1819.

e.1. *Katrine Marie Christensdatter*, f. 3. Marts 1822.

f.1. *Ane Marie Christensdatter*, f. 19. November 1824.

g.1. *Hansine Christensdatter*, f. 30. Oktober 1827.

h.1. *Mette Cathrine Christensdatter*, f. 21. Marts 1830.

i.1. *Niels Christian Christensen*, f. 21. August 1832.

2. *Peder Olesen*; Daaben konfirmeret 18. Februar 1759, † 22. April 1827; boede i Borriskrog;

gift med *Mette Marie Hansdatter*, f. 1768, † 17. April 1848.

a. *Ole Pedersen Krog*, f. og † 1791.

b. *Ole Pedersen Krog*, f. 9. December 1792.

c. *Hans Pedersen Krog*, f. 8. Juni 1796.

d. *Anna Pedersdatter Krog*, f. 3. Maj 1799;

gift 21. November 1824 med *Jens Christian Simonsen* af Krog i Nørre Vium.

e. *Jens Pedersen Krog*, f. 11. April 1802; boede i Borriskrog;

1) gift 27. Maj 1833 med *Cathrine Marie Nielsdatter* af Hullig i Borris; † 6. August 1833, 26¹/₂ Aar gl.

2) gift 26. December 1833 med *Abelone Andersdatter*, 20 Aar gl., Datter af Anders Ravnsbjerg.

a.1. *Katrine Marie Jensen*, f. 16. December 1836; gift med *Mads Madsen* fra Fastergaard (Slægtregister C, IV 2 b) og bor i Klokmose i Faster.

b.1. *Peder Jensen*.

c.1. *Anders Jensen*; bor i Borriskrog.

d₁. *Mette Marie Jensen.*

e₁. *Dina Jensen.*

f₁. *Hans Jensen.*

g₁. *Mads Jensen.*

h₁. *Kristine Jensen.*

f. *Mette Pedersen Krog*, f. 7. September 1805.

g. *Thomas Pedersen Krog*, f. 2. Juni 1808.

3. *Hans Olesen Krog*, døbt 21. November 1762.

III. *Thomas Pedersen Fruergaard*, f. 3. Januar 1726.

IV. *Kirsten Pedersdatter Fruergaard*, f. Natten mellem 17. og 18. December 1729. (Se Side 31.)

V. *Maths Pedersen Fruergaard*, f. 6. August 1734, begravet 18. December 1814. Boede først i Vejlen i Skjern, derefter paa Fastergaard, som han 1787 købte til Selvejendom; gift 20. Maj 1766 med *Maren Miltersdatter* af Fastergaard, døbt 22. November 1739, † 17. Januar 1824. (Om deres Efterkommere se det efterfølgende Slægtregister.)

C.

Efterkommerne af Mads Pedersen og Maren Miltersdatter paa Fastergaard.

Mads Pedersen, f. 6. August 1734 i Storgaard, Vester Herborg; Søn af Peder Pedersen Fruergaard og Dorothe Olufsdatter. Boede i Vejlen i Skjern fra 1766 til 1. Maj 1775, da han efter sin Svigerfader overtog Fastergaard, som han 1787 købte til Selvejendom. Han afstod 1807 Gaarden til sin Søn Milter, døde 1814 og blev begravet 18. December. Han var Sognefoged i Faster.

Gift 20. Maj 1766 med **Maren Miltersdatter**, født paa Fastergaard 22. November 1739; Datter af Milter Nielsen og Elisabeth Christensdatter; død 17. Januar 1824.

I. *Elisabeth Madsdatter*, f. i Vejlen i Skjern, døbt 30. August 1767, † 24. Juni 1847 i Stampen i Dejbjerg.

Gift ca. 1790 med *Hans Christensen*, f. ca. 1748 i Henne Sogn, Søn af en Styrmand. Efter i flere Aar at have bestyret den for sin Svigerfader, overtog han selv Dejbjerg Kjærgaard i Eje; boede her til sin Død 2. Februar 1818. Efter hans Død beholdt Elisabeth Gaarden og fik fra 1826 Aftægt derfra. (Se iøvrigt Side 46.)

1. *Christen Hansen* (Kjærgaard), hjemmedøbt 17. Juni 1791, var Gaardmand i Østerby i Bølling til 1833, derefter paa »Slumstrup Mark« i Sædding, senest i Skaarup i Hanning i 2 Aar; han førte tillige Landhandel. Han døde 24. April 1862. Gift 27. Oktober 1822 med *Mette Marie Graversdatter*, Datter af Gaardmand Gravers Lauridsen Poller, Østerby i Bølling; hjemmedøbt 2. November 1789; † 4. Februar 1883.

a. *Elisabeth Christensdatter*, f. 17. Oktober 1823 i Østerby i Bølling, † 18. Maj 1893 i Kastbjerg i Bølling;

g. 23. Oktober 1842 m. *Niels Christian Jensen*, f. 1. December 1817 i Hanning Kirkegaard, fra 1853 Gaard-

mand i Store Kastbjerg i Bølling; boede i sine sidste Leveaar i et Afbyggersted derfra. † 8. September 1889. Han ejede ved sin Død en Formue paa over 150,000 Kr. Oprettede et Legat paa 4000 Kr. for værdige trængende i Bølling Sogn.

- b. *Abelone Marie Christensdatter*, f. 28. September 1828 i Østerby i Bølling, † 12. November 1868 i Sædding;
- g. 1. Maj 1853 m. *Søren Nielsen* (Kjærgaard), f. 8. August 1822, Søn af Gaardmand Niels Sørensen i Fasterkær i Faster; fra 1853 har han beboet sin Hustrus Fædrengaard i Sædding, indtil han i 1895 afstod den til sin Søn Thomas. (Efter sin første Hustrus Død gift 29. Oktober 1871 med *Kirsten Christensdatter* og har i andet Ægteskab flere Børn.)
- a₁. *Mette Marie Sørensen*, f. 17. August 1855, købte 1898 Gasdalgaard i Bølling, hvor hun døde 24. Juni 1900; g. 25. Oktober 1899 m. Enkemand *Anders Mortensen*, f. 1. September 1856, Søn af Gaardmand og Sognefoged Morten Søe i Ølstrup. (Efter sin anden Kones Død gift 29. November 1901 med Johanne Hedevig Christensen fra Hanning Hedegaard.)
- b₁. *Maren Sørensen*, f. 18. April 1858;
- g. 27. Oktober 1889 m. *Jens Haelby Pedersen*, f. 16. Juni 1851, Søn af Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling, Lærer J. Pedersen i Sædding. Siden 1889 Gaardmand i Hjoptarp i Borris.
- a₂. *Søren Pedersen*, f. 10. August, † 25. September 1890.
- b₂. *Søren Pedersen*, f. 25. September 1891.
- c₂. *Abelone Marie Pedersen*, f. 17. Juli 1893.
- d₂. *Jens Pedersen*, f. 11. Juni 1896.
- e₂. *Johanne Pedersen*, f. 12. Juli 1898, † 19. Marts 1899.
- c₁. *Niels Christian Sørensen*, f. 10. Januar 1862; ejede i nogle Aar en Udbyggergaard fra Fødegaarden; mageskiftede den 1901 med Højris i Ikast Sogn, hvor han nu bor.
- d₁. *Thomas Peder Sørensen*, f. 1. August 1864; er siden 1895 Ejer af Fødegaarden.
2. *Mads Hansen*, f. 1793, hjemmedøbt 9. Oktober, fremstillet i Kirken 24. November, † som Barn.

13.

3. *Ane Kirstine Hansdatter*, f. 1795, hjemmedøbt 15. Februar, fremstillet i Kirken 2. April, † 13. September 1840 i Dejbjerg Kjærgaard;
- 1) g. 8. Oktober 1820 m. *Niels Jensen*, f. 1789 i Kirkegaard, N. Vium (hans Fødselsdag kan ikke angives, da Vium Kirkebog for dette Aar er meget tarvelig ført); om Niels Jensens Slægt se »Efterkommere af Jens Povelsen, Vium Kirkegaard«. Niels Jensen var iblandt de danske Soldater, der blev sendte til Frankrig i Napoleonstiden. Ejede Dejbjerg Kjærgaard til sin Død 9. Juni 1831;
- 2) g. 27. Oktober 1833 m. *Jens Christensen*, dengang Tjenestekarl i Kjærgaard, f. 1. Januar 1802, Søn af Christen Jensen i Faster; † 29. April 1836. Boede i Dejbjerg Kjærgaard.
- a. *Elisabeth Nielsdatter*, f. 13. November 1820, boede i Østerlem fra 1841, holdt i 1903 Guldbryllup med sin tredje Mand, † 10. November 1903;
- 1) g. 7. November 1841 m. *Kristen Astrup Jensen*, Søn af Jens Boling i Velling; hjemmedøbt 12. April 1813, † 4. December 1843;
- 2) g. 15. December 1844 m. *Villum Nielsen*, Søn af Gaardmand Niels Villumsen i Lem; f. 28. Marts 1821, † 24. Marts 1852;
- 3) g. 21. April 1853 m. *Johannes Lauridsen*, f. i Bundsbæk Mølle i Dejbjerg 7. Maj 1819, † 21. November 1904.
- a 1. *Niels Kjærgaard Christensen*, f. 26. Juni 1842, bor som Gaardmand i Refstrup i Lem;
- g. 7. Oktober 1863 m. *Karen Andersdatter*, Enke efter 1. Ægteskab med Christen Nielsen, Refstrup i Lem; Datter af Anders Jensen, Trediehave i Lem; f. 9. Oktober 1824.
- a 2. *Christen Refstrup* (if. Bevilling), f. 12. Januar 1864, bor siden 1893 paa en Gaard i Bækbo i Lem;
- g. 12. Januar 1893 m. *Maren Iversen*, Datter af Gaardmand Iver Jakobsen, Sandgrav i Thim; f. 4. Marts 1872.
- a 3. *Ejnar Refstrup*, f. 4. August 1893.
- b 3. *Karen Refstrup*, f. 6. September 1896.
- c 3. *Aage Refstrup*, f. 9. Jan. 1899, † 9. Jan. 1899.
- d 3. *Agnes Refstrup*, f. 11. Maj 1903.

- b₂. *Hans Kristian Christensen Refstrup* (if. Bevilling af 21. Decbr. 1904), f. 8. Februar 1865; 1888—91 Mejeribestyrer i Rolfsted paa Fyn; 1893—96 Friskolelærer i Jyderup og Redaktør af Jyderup Avis; 1898—1900 Forvalter paa Mejeriet »Pasteur« i København; siden 1903 Forretningsfører for »Københavns Venstreforening«;
- g. 17. Februar 1891 m. *Karen Marie Madsen*, Datter af fhv. Folketingsmand, Stadsfæstemand i København H. Madsen; f. 18. Maj 1866.
- a₃. *Emmy Isidora Dybbel Refstrup*, f. 11. August 1891.
- b₃. *Karla Iffigenia Refstrup*, f. 14. December 1893.
- c₃. *Henry Cyril Refstrup*, f. 15. Juli 1896.
- d₃. *Arnold Alexius Refstrup*, f. 17. September 1898.
- c₂. *Elisabet Christensen*, f. 2. April 1868;
- g. 9. April 1896 m. *Laust Jensen*, Søn af Husmand Jens Jensen, Uglbjerg i Dejbjerg; f. 17. Februar 1872; boede indtil 1902 i hendes Hjem, derefter paa et Boelsted i Stauning.
- a₃. *Jens Holger Jensen*, f. 8. Juni 1896.
- b₃. *Karen Jensen*, f. 7. Januar 1899.
- b₁. *Anne Kirstine Villumsen*, f. 6. December 1845;
- g. 29. Oktober 1871 m. *Niels Andersen*, Søn af Anders Jensen Vognbjerg i Dejbjerg. (I 3 b e₁.)
- c₁. *Niels Kristian Villumsen*, f. 13. September 1850, siden 1880 Gaardmand i Randbæk i Brejning;
- g. 7. Oktober 1880 m. *Christine Steffensen*, Datter af Husmand Steffen Christensen, L. Kjærgaard i Dejbjerg; f. 28. Januar 1846.
- a₂. *Villum Villumsen*, f. 12. Oktober 1884.
- d₁. *Ane Villummine Johannesen*, f. 7. April 1854, † 4. Jan. 1859.
- e₁. *Ane Marie Johannesen*, f. 11. December 1855;
- g. 17. November 1878 m. *Laurids Kristian Ibsen*, Søn af Husmand Ib Jensen, Klegod paa Holmslands Klit, f. 13. Juli 1850; bebor siden 1878 et Boelsted i Østerlem.
- a₂. *Johannes Ibsen*, f. 30. November 1879, † 30. August 1884.
- b₂. *Ane Johanne Ibsen*, f. 7. September 1881.
- c₂. *Ib Anders Ibsen*, f. 21. Februar 1884.
- d₂. *Johannes Ibsen*, f. 26. April 1886.
- e₂. *Elisabet Ibsen*, f. 28. April 1888.
- f₂. *Karen Ibsen*, f. 14. Marts 1890.
- g₂. *Gravers Andbæk Ibsen*, f. 30. November 1892.

I 3 a e 1 h 2.

- h₂. *Inger Kristine Ibsen*, f. 4. Maj 1895.
- i₂. *Jens Ibsen*, f. 3. Juni 1898, † 21. Juni 1899.
- j₂. *Jens Ibsen*, f. 29. Marts 1901.
- f 1. *Christen Johannesen*, f. 14. Marts 1858, bor paa Fødegaarden i Østerlem siden 1884;
- g. 18. April 1884 m. *Christine Iversen*, Datter af Iver Bjerregaard i Thim; f. 17. Marts 1858.
- a₂. *Johannes Laurids Johannesen*, f. 12. September 1884.
- b₂. *Iver Bjerregaard Johannesen*, f. 16. Juni 1887.
- c₂. *Elisabet Johannesen*, f. 6. Marts 1893.
- g 1. *Villum Johannesen*, f. 17. September 1860, siden 1890 boet paa et Boelsted i Østerlem;
- g. 5. November 1891 m. *Kirstine Jensen*, Datter af Chr. Jakobsen, Bjerregaard i Thim.
- a₂. *Elisabet Johannesen*, f. 1. Novbr. 1895, † 21. April 1898.
- b₂. *Johanne Kristine Johannesen*, f. 30. December 1897.
- c₂. *Elise Johannesen*, f. 1. August 1902.
- b. *Ane Kathrine Nielsdatter*, f. 5. Maj 1822, † 25. September 1893:
- g. 19. Januar 1840 m. *Anders Jensen* (Gammelgaard), f. i Gammelgaard i Dejbjerg 7. Marts 1817, Gaardmand i Vognbjerg i Dejbjerg fra 1839; † 10. Marts 1899.
- a 1. *Karen Andersen*, f. 24. April 1840, † 22. December 1892;
- g. 25. Oktober 1868 m. *Hans Nielsen*, Søn af Gmd. Niels Madsen, Strandby i Stauning; f. 29. Juli 1843; fra 1867 til 1900 Gaardmand i Langkjær i Stauning, derefter Husejer i Stauning.
- b 1. *Jens Andersen*, f. 16. Oktober 1842, Købmand i Rækker Mølle i Sædding;
- g. 15. September 1875 m. *Kirsten Marie Mikkelsen*, Datter af Mikkel Jensen, Døbelmose i Borris; f. 28. August 1848.
- a₂. *Anna Christine Andersen*, f. 10. Januar 1876, † 25. Marts 1894.
- b₂. *Jens Mikael Andersen*, f. 7. Febr. 1877, Købmand i Struer:
- g. m. *Sofia Pedersen* fra Sjælland.
- c₂. *Anders Andersen*, f. 27. Februar 1880, Handelslærling.
- d₂. *Jakob Andersen*, f. 3. Oktober 1881, † 2. April 1882.
- e₂. *Jakob Andersen*, f. 9. Oktober 1882, Handelslærling.
- f₂. *Kirsten Andersen*, f. 25. April 1885.
- c 1. *Ane Kirstine Andersen*, f. 6. December 1844;
- g. 28. Juli 1887 m. *Jens Simon Julianus Sivertsen*, Søn af

Købmand i Ringkøbing Sivert Jensen Sivertsen; f. 14. September 1834, Landmand i Ringkøbing, † 5. Januar 1899.

a₂. *Jens Sivertsen*, f. 17. December 1888.

b₂. *Anders Sivertsen*, f. 1. Oktober 1890, † 21. Oktober 1890.

d₁. *Malene Andersen*, f. 21. December 1845;

g. 25. Oktober 1868 m. *Niels Madsen*, Søn af Mads Sørensen, Langkjær i Stauning; f. 27. Januar 1837, Gaardmand i Gribsgaard i Stauning siden 1868.

a₂. *Mads Madsen*, f. 23. Juni 1869, † 9. Juli 1869.

b₂. *Mads Madsen Nygaard*, f. 29. Juli 1870, siden 1900 Gaardmand i Hjortsvang, Linnerup Sogn ved Horsens;

g. 28. Oktober 1896 m. *Maren Jørgensen Østerlund*, Datter af Kristian Jørgensen Østerlund i Tørring Sogn; f. 27. Maj 1872.

a₃. *Kristian Østerlund Madsen*, f. 21. August 1901.

c₂. *Anders Christian Madsen Nygaard* (if. Bevilling 22. Decbr. 1905), f. 12. Oktober 1872, Bestyrer af Fædrengaarden.

d₂. *Mads Christian Madsen*, f. 5. November 1874, † 14. Oktober 1880.

e₂. *Anton Madsen Nygaard*, f. 31. Maj 1877, siden 1900 Snedker i Lem;

g. 13. November 1900 m. *Karen Marie Pedersen*, Datter af Gmd. Thomas Chr. Pedersen, Dejbjerg, f. 5. Jan. 1881.

f₂. *Mads Christian Madsen Nygaard*, f. 14. September 1881.

g₂. *Andreas Madsen Nygaard*, f. 9. Maj 1885.

e₁. *Niels Andersen*, f. 5. Oktober 1848, Gaardmand i Herborg 1872—1904; siden Partikulier i Herborg;

g. 29. Oktober 1871 m. *Anne Kirstine Villumsen*, Datter af Gmd. Villum Nielsen i Østerlem (I 3 a b₁); f. 6. Decbr. 1845.

a₂. *Villum Andersen*, f. 9. November 1872; siden 1904 Boelsmand i Herborg.

b₂. *Anders Gammelgaard Andersen*, f. 27. Juni 1875; fra 1905 Gaardmand i Vorgod.

c₂. *Johannes Andersen*, f. 15. Juni 1879; siden 1905 Gaardmand i Vorgod.

d₂. *Ane Katrine Elisabeth Andersen*, f. 22. Januar 1885.

f₁. *Christen Andersen*, f. 8. Januar 1851, boede først i Dejbjerg, dernæst i Hanning, nu i Finderup i Hanning;

I 3 b f₁ a₂.

- 1) g. 15. November 1876 m. *Andrea Nielsen*, Datter af Husmand Niels Chr. Nielsen, Nørby i Lem; f. 21. Januar 1848, † 18. September 1878;
- 2) g. 30. Januar 1883 m. *Gjertrud Marie Kirstine Jespersen*, f. 26. Juni 1859 i Velling.
- a₂. *Ingeborg Christiane Marie Andersen*, f. 1. Decbr. 1876.
- b₂. *Niels Kristian Andersen*, f. 1. Decbr. 1876, † samme Dag.
- c₂. *Andrea Andersen*, f. 9. Maj 1883;
- g. m. *Jens Peder Jensen* fra Lem; bor i Vorgod.
- d₂. *Anders Christen Andersen*, f. 26. April 1885.
- e₂. *Gravers Christian Andersen*, f. 3. Juli 1887.
- f₂. *Niels Andersen*, f. 1. September 1889.
- g₂. *Anton Andersen*, f. 24. April 1892.
- h₂. *Karen Andersen*, f. 25. Juli 1894.
- i₂. *Kristian Kjems Andersen*, f. 13. Oktober 1890.
- g₁. *Jens Kristian Andersen*, f. 24. April 1854, i 14 Aar Mejeribestyrer i Nordrup, N. f. Slagelse, derefter fra 1901 Ejer af Hustruens Fødegaard i Astrup i Faster;
- g. 27. Oktober 1891 m. *Kristine Jensen*, Datter af Gmd. Mads Chr. Jensen, Astrup (IV 3 d b₁); f. 24. Marts 1862.
- h₁. *Ane Katrine Andersen*, f. 9. December 1856;
- g. 14. November 1883 m. *Ole Nielsen*, f. 6. Juli 1858 i Skaarup i Hanning; bebor hans Fødegaard.
- a₂. *Mariane Nielsen*, f. 28. Juli 1884.
- b₂. *Niels Peder Nielsen*, f. 12. Februar 1886.
- c₂. *Anders Nielsen*, f. 2. Februar 1889.
- d₂. *Ane Katrine Nielsen*, f. 26. Juni 1891.
- e₂. *Jens Ole Nielsen*, f. 9. April 1894.
- f₂. *Karen Nielsen*, f. 18. August 1898.
- i₁. *Mads Andersen*, f. 27. Januar 1858, bebor Fædrenegaarden siden 1899.
- j₁. *Hans Andersen*, f. 16. November 1860, overtog i 1899 sin Svigerfaders Gaard, Skjernbrogaard; siden 1902 Sognefoged i Skjern;
- g. 6. Oktober 1899 m. *Ane Katrine Jensen Clausager*, Datter af Branddirektør A. J. Clausager (IV 5 a d₁); f. 13. April 1867.
- a₂. *Anders Clausager Andersen*, f. 28. September 1900.
- k₁. *Maren Andersen*, f. 3. December 1865.
- c. *Johanne Nielsdatter*, f. 7. Juni 1824, † 19. Januar 1899;
- 1) g. 21. Marts 1841 m. *Mads Christensen* (Holm), Søn af Gmd.

Christen Kjeldsen, Bousø i Stauning; f. 4. Juli 1813, beboede Fødegården, † 25. Februar 1857;

2) g. 30. Oktober 1859 m. *Thomas Jensen* (Olesgaard), Søn af Gmd. Jens Pedersen i Andrup i Stauning; f. 25. Februar 1819, † 24. Februar 1892.

a₁. *Niels Christian Madsen* (Holm), f. 12. Juli 1843, boet 7 Aar i Stauning, 4 Aar i Aadum, 2 Aar i Hoven, 16 Aar i Ølgod, 1899—1905 Husmand i Aadum; siden Indsiddet i Harkes i Ølgod; g. 29. April 1870 m. *Ane Katrine Lauridsen*, Datter af Møller Laurids Andersen, Kongensholm Mølle; f. 18. Aug. 1839.

a₂. *Mads Holm*, f. 23. Marts 1871, Tømrermester i Ølgod;

1) g. 10. April 1895 m. *Kristiane Marie Madsen*, Datter af Gmd. Chr. Madsen, Ekknud i Ølgod; f. 7. August 1867, † 26. November 1895;

2) g. 29. Juli 1902 m. *Bodil Kirstine Christensen*, Datter af Husmand Chr. Pedersen, Vestkjær i Ølgod; f. 17. Marts 1871.

a₃. *Kristiane Marie Holm*, f. 8. November 1895.

b₃. *Katrine Holm Holm*, f. 18. December 1902.

c₃. *Kirsten Holm Holm*, f. 25. Februar 1904.

b₂. *Johanne Madsen*, f. 15. September 1873.

c₂. *Karen Madsen*, f. 13. September 1875;

g. 16. November 1902 m. *P. H. Pedersen*, f. 20. September 1862 i Aarhus; Skibstømrer, bor i København.

a₃. *Gerda Marie Pedersen*, f. 18. August 1903.

d₂. *Laurids Madsen*, f. 17. April 1877, † 20. Juni 1878.

e₂. *Laurids Holm*, f. 17. Juli 1880, Snedkermester i Ølgod;

g. (1905) m. *Maria Bertelsen*, Datter af Bager P. Bertelsen, Ølgod; f. 14. Februar 1882.

f₂. *Thomas Christian Holm*, f. 27. April 1883.

b₁. *Christen Madsen* (Holm), f. 15. April 1845, boede først paa Astrup Mark i Faster, dernæst i N. Vium, senest som Husmand i Ejstrup i Faster, † 21. Oktober 1885;

g. 18. Maj 1870 m. *Laura Katrine Sørensen*, Datter af Søren Holk, Astrup Mark; f. 27. August 1853, † 21. Juni 1883 i N. Vium.

a₂. *Søren Madsen*, f. 28. Juni 1871; 1894—95 Arbejdsmand i Vamdrup, nu Slagteriarbejder i Esbjerg. Gift 14. Oktober 1893, separeret.

I 3 c b₁ b₂.

- b₂. *Else Kirstine Karoline Madsen*, f. 30. August 1872;
g. 15. Januar 1902 m. *Samuel Larsen Bemler*, f. 15. Marts 1879, bor i Esbjerg som Sejlmager.
- a₃. *Laura Kristine Elise Bemler*, f. 28. August 1902.
b₃. *Agnes Bemler*, f. 23. Januar 1904.
- c₂. *Mads Holm Madsen*, f. 19. November 1874, Tjenestekarl.
- d₂. *Johanne Madsen*, f. 14. Februar 1878;
g. 18. Februar 1902 m. *Hellmuth Edvard Gustav Kragh*,
f. 4. August 1878 paa Sild, bor i Esbjerg som Fisker.
- a₃. *Kristen Holm Kragh*, f. 17. November 1902.
b₃. *Laura Katrine Kragh*, f. 14. December 1903.
- e₂. *Christen Holm Madsen*, f. 4. Maj 1880, Sømand i Amerika.
f₂. *Thomas Holm Madsen*, f. 1883, † 5 Uger gammel.
- c₁. *Jens Madsen (Holm)*, f. 5. Juli 1848, boede en kort Tid i Aa-
dum, nu Arbejdsmand i Skjern;
g. 14. Maj 1888 m. *Karen Karstensen*, Datter af Karsten Jensen
i Borris; f. 9. December 1847, † 20. November 1889.
a₂. *Mads Thomas Madsen Holm*, f. 18. Maj 1888.
- d₁. *Niels Madsen (Holm)*, f. 1. August 1852, † 29. Marts 1853.
- e₁. *Niels Madsen (Holm)*, f. 12. Februar 1854, tjener.
- f₁. *Mads (Jensen) Holm*, f. 2. November 1860, Mejeribestyrer i 15
Aar, sidst i Reerslev ved Ruds-Vedby paa Sjælland; siden 1903
Ejer af sin Hustrus Fødegaard i Velling ved Ringkøbing;
g. 25. April 1894 m. *Sidsel Jensen*, Datter af Gmd. Jens Dej-
gaard i Velling; f. 17. December 1863.
a₂. *Thomas Holm*, f. 10. Juli 1895.
b₂. *Johannes Terman Holm*, f. 16. Juli 1897.
c₂. *Jens Rikard Holm*, f. 31. Maj 1899.
- g₁. *Jens Jensen (Holm)*, f. 16. Februar 1863, † 18. Maj 1864.
- h₁. *Jensine Jensen*, f. 3. Maj 1866;
g. 11. November 1889 m. *Laurids Kristian Thomsen*, Søn af
Gmd. Jens Thomsen, Bandsbøl i Hemmet; f. 19. April 1862;
bor i Hustruens Fødegaard i Stauning.
a₂. *Johanne Kristine Thomsen*, f. 28. August 1890.
b₂. *Kristine Katrine Thomsen*, f. 4. Maj 1893.
c₂. *Thomas Holm Thomsen*, f. 5. Marts 1896.
d₂. *Jenny Juliane Thomsen*, f. 15. December 1898.
e₂. *Jens Thomsen*, f. 26. Juli 1904.

- i 1. *Christen Jensen Holm*, f. 29. Oktober 1868, Mejeribestyrer i Gudum ved Slagelse fra 1890—1898; siden Gaardejer i Tjørnelunde ved Ruds-Vedby paa Sjælland:
 g. 2. April 1895 m. *Mariane Hansen*, Datter af Gmd. Jens Hansen i Stauning; f. 5. Juli 1873.
- a 2. *Inger Kirstine Jensen Holm*, f. 2. Januar 1898.
 b 2. *Helge Johannes Jensen Holm*, f. 8. Marts 1900.
 c 2. *Svend Jensen Holm*, f. 9. August 1901.
 d 2. *Johanne Jensen Holm*, f. 19. Januar 1903.
 e 2. *Esther Jensen Holm*, f. 5. Maj 1904.
- d. *Jens Nielsen* (Andbæk), f. 14. April 1826, † 3. April 1893. Beboede sin Hustrus Fødegaard i Andbæk i Lem;
 g. 7. November 1847 m. *Mette Katrine Thomasdatter*, Datter af Gmd. Thomas Nielsen, Andbæk; f. 21. Oktober 1820, † 20. August 1897.
- a 1. *Bodil Jensen*, f. 27. Marts 1849;
 g. 30. Marts 1863 m. *Iver Christensen*, Søn af Gmd. Chr. Christensen i Lybek i No; f. 14. December 1848, Gaardmand i Rabjerg i Dejbjerg siden 1873.
- a 2. *Magdalene Christine Christensen*, f. 31. December 1875.
 b 2. *Mette Katrine Christensen*, f. 12. December 1876, † 5. August 1895.
- c 2. *Ane Christensen*, f. 18. Februar 1879;
 g. 29. Oktober 1901 m. *Jens Jespersen*, Søn af Gmd. Jesper Larsen Jespersen i Lønborg; f. 5. December 1869; Gaardmand i Bisgaard i Tarm siden 1898.
- a 3. *Jesper Magnus Richardt Jespersen*, f. 25. Novbr. 1902.
 b 3. *Mete Katrine Jespersen*, f. 19. Juli 1904.
- d 2. *Christen Christensen Rabjerg* (if. Bevill.), f. 16. Maj 1881.
 e 2. *Jens Andbæk*, f. 24. Juni 1883.
 f 2. *Christian Christensen*, f. 2. April 1885.
 g 2. *Søren Holmgaard Christensen*, f. 23. Maj 1887, † 24. April 1888.
 h 2. *Sidsel Christensen*, f. 12. December 1888.
- b 1. *Ane Kirstine Jensen*, f. 25. Oktober 1852;
 g. 2. November 1879 m. *Christen Smed Christensen* i Søndergaard i Lem (I 5 h).
- c 1. *Thomas Jensen* (Andbæk), f. 1. Februar 1856, overtog sin Fødegaard i 1893;

I 3 d c 1 a 2.

- g. 1. April 1898 m. *Mette Kjerstine Villumsen*, Datter af Gmd. Niels Villumsen, Dejbjerg Hedegaard; f. 2. Maj 1869.
a 2. *Jens Andbæk*, f. 6. Marts 1900.

e. *Mariane Nielsdatter*, f. 1. Maj 1828;

- g. 19. December 1852 m. *Søren Engelbrekt Fæster*, Søn af Snedkermester Jørgen Frederik Fæster i Ringkøbing; f. 18. Februar 1831; boede et Par Aar i Stauning, derefter Gaardmand i Vittarp i Aadum fra 1854 til 1903; nu Aftægtsmand.

a 1. *Mette Christine Sørensen Fæster*, f. 17. Januar 1853;

- g. 22. April 1878 m. *Just Nielsen*, Søn af Gmd. Niels Justesen i Tøstrup i Aadum; f. 30. Marts 1849, Ejer af sin Fødegaard siden 1878.

a 2. *Abelone Marie Nielsen*, f. 2. December 1878.

b 2. *Niels Justesen Nielsen*, f. 25. December 1880.

c 2. *Søren Engelbrekt Nielsen*, f. 23. Marts 1883.

d 2. *Mariane Nielsen*, f. 5. Juni 1885.

e 2. *Jørgen Ingvard Frederik Nielsen*, f. 29. Oktober 1886.

f 2. *Jeppe Peder Nielsen*, f. 23. Juli 1890.

g 2. *Ane Jørgine Nielsen*, f. 3. November 1892.

h 2. *Otto Alfred Nielsen*, f. 2. Maj 1895.

i 2. *Laurids Teodor Nielsen*, f. 7. September 1898, † 24. December 1898.

b 1. *Louise Katrine Sørensen Fæster*, f. i Stauning 4. April 1854, † 18. November 1897;

- g. 26. November 1876 m. *Jens Pedersen*, Søn af Husmand Peder Tang Nielsen paa Kongensholm Mark; f. 2. August 1854, boede paa Kongensholm Mark i Dejbjerg til 1878, nu paa en Gaard i Gundesbøl i Aadum.

a 2. *Mette Rasmine Pedersen*, f. 7. Marts 1877.

b 2. *Anne Bolette Pedersen*, f. 22. September 1878;

- g. 25. Oktober 1901 m. Enkemand *Jens Madsen*, Søn af Gmd. Mads Christian Jensen, Adsbøl i Strelluf; f. 18. Maj 1853; Gaardmand i Bindsbøl i Aadum.

a 3. *Maren Jensen Bindsbøl*, f. 7. Januar 1903.

c 2. *Mariane Pedersen*, f. 14. April 1881.

d 2. *Nielsine Pedersen*, f. 24. August 1883.

e 2. *Petrine Tang Pedersen*, f. 17. November 1886.

f 2. *Søren Engelbrekt Pedersen*, f. 28. Januar 1895.

c 1. *Ane Kirstine Sørensen Fæster*, f. i Aadum 22. August 1855;

- g. 15. Oktober 1875 m. *Simon Hansen*, Søn af Hans

Peder Ammitzbøll, Voldbjerg Mark i Hee; f. 18. September 1851; har boet 4½ Aar i Hee hos hans Forældre, 8½ Aar paa en Gaard i Ølgod, 2½ Aar i Skjern som Indre Missionær, 4 Aar i Vamdrup som Indre Missionær, 4½ Aar i Dejbjerg som Landmand; siden i Vamdrup som Husmand og Landpost.

- a 2. *Hans Peder Ammitzbøll* (if. Bevilling af 18. August 1905),
 f. 30. November 1875, Gaardejer i Hee;
 g. 2. November 1898 m. *Dorthea Marie Larsen*, Datter af Johannes Larsen i Dejbjerg; f. 19. August 1871.
 a 3. *Johannes Ammitzbøll*, f. 4. August 1899.
 b 3. *Simon Ammitzbøll*, f. 10. Marts 1901.
 c 3. *Laura Ammitzbøll*, f. 28. December 1902.
 d 3. *Iver Ammitzbøll*, f. 6. Oktober 1904.
- b 2. *Mariane Hansen*, f. 27. August 1877;
 g. 21. December 1896 m. *Kristian Nielsen Wriborg*, Søn af Kristian Wriborg i Sundeved; f. 6. Januar 1859; Møller i Vamdrup.
 a 3. *Kristian Frederik Wriborg*, f. 4. Oktober 1897.
 b 3. *Hans Christian Wriborg*, f. 4. Januar 1899.
 c 3. *Carl Vilhelm Wriborg*, f. 22. Maj 1901.
 d 3. *Anne Kjerstine Wriborg*, f. 18. November 1902.
- c 2. *Jesper Hansen*, f. 6. Maj 1877, bor i Fredericia som Fabrikarbejder;
 g. 8. Oktober 1904 m. *Maren Nielsen*, Datter af Ledvogter Niels Mikkelsen i Fredericia; f. 4. April 1884.
- d 2. *Mariane Kjærgaard Hansen*, f. 18. Februar 1881.
- e 2. *Søren Engelbrekt Hansen*, f. 7. Januar 1883;
 g. 20. Marts 1905 m. *Flora Søndberg*, Datter af Lærer Søndberg, Lomborg ved Lemvig; f. 2. Februar 1887.
 a 3. *Kristen Søndberg Hansen*, f. 15. Juni 1905.
- f 2. *Jakob Bjerg Hansen*, f. 13. November 1884.
- g 2. *Maren Bjerg Hansen*, f. 15. Juli 1886.
- h 2. *Kjerstine Marie Hansen*, f. 8. Februar 1889.
- i 2. *Inger Kjerstine Hansen*, f. 29. Novbr. 1890, † 5. Jan. 1891.
- j 2. *Inger Kjerstine Hansen*, f. 12. Februar 1892.
- k 2. *Amalie Elisabet Hansen*, f. 1. Juni 1894.
- l 2. *Jørgen Frederik Hansen*, f. 2. Marts 1899.
- d 1. *Niels Sørensen Fæster*, f. 29. August 1857, boede først paa et Boelsted i Odderup i Aadum, nu som Forpagter af Bommer-skjold i Aadum;

- g. 8. Oktober 1878 m. *Marie Nielsen*, Datter af Gmd. Hans Kristian Nielsen, Odderup i Aadum; f. 30. Oktober 1859.
- a 2. *Hans Sørensen Fæster*, f. 17. Decbr. 1878, † 6. Juni 1879.
- b 2. *Søren Sørensen Fæster*, f. 18. Decbr. 1878, † 14. Juni 1879.
- c 2. *Hans Martinus Sørensen Fæster*, f. 17. Oktober 1881.
- d 2. *Mariane Sørensen Fæster*, f. 4. April 1884.
- e 2. *Søren Engelbrekt Fæster*, f. 28. Maj 1889.
- f 2. *Marius Sørensen Fæster*, f. 27. Januar 1893.
- g 2. *Teodor Sørensen Fæster*, f. 15. September 1895.
- h 2. *Jørgen Frederik Sørensen Fæster*, f. 19. Juli 1898.
- i 2. *Emma Kirstine Sørensen Fæster*, f. 10. Januar 1901.
- e 1. *Jørgen Frederik Sørensen Fæster*, f. 2. Februar 1861, † 13. April 1861.
- f 1. *Ane Bolette Sørensen Fæster*, f. 17. Februar 1862;
- g. 19. April 1894 m. *Peder Pedersen*, Søn af Gmd. Søren Pedersen, Reerslev ved Ruds-Vedby paa Sjælland; f. 28. September 1861; Gaardmand i Søbjerg i Skjellebjerg Sogn.
- a 2. *Søren Mathias Fæster Pedersen*, f. 30. Januar 1895.
- b 2. *Ingrid Mariane Fæster Pedersen*, f. 11. December 1896.
- c 2. *Thorvald Richard Fæster Pedersen*, f. 15. September 1900.
- g 1. *Jensine Sørensen Fæster*, f. 23. April 1864;
- g. 17. Maj 1898 m. *Poul Nielsen*, Søn af Gmd. Niels Andersen, Vostrup i Lønborg; f. 21. September 1870, bor i Stauning siden 1898.
- a 2. *Katrine Nielsen*, f. 6. Juli 1899.
- b 2. *Niels Andersen Nielsen*, f. 1. November 1901.
- c 2. *Søren Engelbrekt Nielsen*, f. 29. April 1904.
- h 1. *Jørgine Frederikke Sørensen Fæster*, f. 5. Maj 1867;
- g. 25. April 1893 m. *Mads Pedersen*, Søn af Niels Pedersen, Søndergaard i Fæster (IV 1 a d₁).
- i 1. *Christen Kjærgaard Sørensen Fæster*, f. 13. Juli 1869, bor paa et Boelsted i Vittarp i Aadum;
- g. 28. Oktober 1898 m. *Bodil Marie Nielsen*, Datter af Husmand Niels Olesen, Rosendal i Aadum; f. 5. Decbr. 1874.
- a 2. *Olga Marie Fæster*, f. 9. Marts 1899.
- b 2. *Søren Engelbrekt Fæster*, f. 27. Februar 1902.
- f. *Inger Kjerstine Nielsdatter*, f. 4. Maj 1831 (opkaldt efter en gammel Slægtning i »æ Felt«);
- g. 24. Oktober 1858 m. *Gravers Thomsen* (Andbæk), Søn af Gmd. Thomas Nielsen i Andbæk i Lem; f. 11. Januar 1818,

boede 8 Aar i Sanddal i Hee, 10 Aar i Lem Præstegaard, 8 Aar i Kirkebyen i Velling; siden i et Hus i Østerlem, † 5. Marts 1896.

- g. *Dorte Marie Nielsdatter*, f. 4. Maj 1831;
 g. 1. April 1860 m. *Kristian Nielsen* (Kjær), Søn af Gaardmand Niels Sørensen, Fasterkær i Faster; f. 10. Marts 1826; Ejer af Fødegaarden fra 1856 til 1896, nu Aftægtsmand.
- a₁. *Maren Nielsen*, f. 16. Oktober 1860;
 g. 9. November 1886 m. *Jens Jensen*, Søn af Gmd. Mads Chr. Jensen, Astrup (IV 3 d a₁).
- b₁. *Ane Kirstine Nielsen*, f. 1. November 1865;
 g. 20. Oktober 1896 m. *Jørgen Henriksen*, Søn af Gmd. Henrik Olesen i Albæk i Skjern; f. 29. Januar 1861. Siden 1890 Gaardmand i Knorborg i Faster.
 a₂. *Mette Marie Henriksen*, f. 6. Oktober 1897.
 b₂. *Dorte Marie Henriksen*, f. 1. September 1900.
- c₁. *Nielsine Nielsen*, f. 26. Februar 1868;
 g. 29. Oktober 1897 m. *Jens Christian Holk* (if. Bevilling), Søn af Gmd. Iver Christian Christensen, St. Holk i Bølling; f. 2. December 1867, bor siden 1897 i Bisgaard i Tarm.
 a₂. *Ida Kristiane Holk*, f. 29. November 1898.
 b₂. *Nelly Dorte Holk*, f. 18. April 1900.
 c₂. *Kristian Kjær Holk*, f. 15. April 1902.
 d₂. *Alfred Marius Holk*, f. 13. August 1903.
 e₂. *Aage Chr. Holk*, f. 29. Oktbr. 1905, † 19. Novbr. 1905.
- d₁. *Niels Kjær* (if. Bevilling af 15. August 1905), f. 17. Juni 1870, ejer Fødegaarden siden 1896;
 g. 6. November 1896 m. *Birthe Marie Madsen*, Datter af Gmd. Niels Boel Madsen, Fastergaard (IV 2 c b₁); f. 12. December 1869.
 a₂. *Niels Kristian Nielsen*, født og død 11. August 1897.
 b₂. *Kristian Kjær*, f. 20. Juli 1898.
 c₂. *Dina Kjær*, f. 25. Oktober 1900.
 d₂. *Niels Boel Arnold Kjær*, f. 24. November 1902.
 e₂. *Teodor Kjær* f. 8. Marts 1904.
- e₁. *Karen Nielsen*, f. 8. Juli 1873;
 g. 29. Maj 1900 m. *Niels Larsen*, Søn af Gmd. Niels Kristian Larsen, Strandby i Stauning; f. 7. Marts 1871; bor siden 1900 som Gaardmand i Foersom i Egvad.
 a₂. *Kristian Kjær Larsen*, f. 25. April 1901.

I 4.

4. *Maren Hansdatter*, f. 1797, hjemmedøbt 7. September, fremstillet 17. September (hun blev holdt over Daaben af sin Moders Søskendebarn, Elisabeth »Miltersdatter« [skal være »Nielsdatter«], fra Kirkegaard i Egvad, hvis Mand, Lauge Andersen, var Fader); † i St. Ahle i Vorgod 18. Oktober 1880;
- g. 28. Maj 1835 m. *Peder Christen Christensen*, Søn af Christen Christensen og Dorte Pedersdatter, Haelby i Hee; hjemmedøbt 17. Oktober 1809; boede først i Lem, dernæst i Videbæk, saa i Stampen i Dejbjerg (hvor Marens Moder Elisabeth Kjærgaard døde), derefter i Hanning; fra 1849 Gaardmand i St. Ahle i Vorgod. † 7. August 1890.
- a. *Mads Pedersen* (Ahle), f. 18. Juni 1827 i Dejbjerg Kjærgaard; Ejer af L. Ryesminde i Videbæk fra 1861 til 1886, da Sønnen P. Kr. Pedersen overtog Ejendommen;
- g. 5. November 1861 m. *Ane Katrine Jensen*, Datter af Jens Christensen, Vorgod By; f. 10. Januar 1841, † 18. December 1881.
- a 1. *Peder Kristian Pedersen*, f. 31. December 1863, Ejer af L. Ryesminde i Videbæk fra 1886. Er Formand for »De samvirkende Landboforeninger i Ringkøbing Amt«, »Vorgod-Brejning m. fl. Sognes Landboforening«, Andelsmejeriet »Christianslund« i Videbæk, »N. Vium-Herborg Hesteforsikringsforening«, »Videbæk Kvægavlsforening«, »Videbæk og Omegns Foredragsforening«; Medlem af Bestyrelsen for »Ringkøbing Amts Mejeriforening« og »Sønderjyds Forening for Herning og Omegn«; Distriktskommisær i »Vistofts Løsøreforsikringsforening«, Sognetaksationsmand i »Vistofts Bygningsbrandkasse«, Jordboniteringsmand, Tilsynsværge i Herborg Sogn for de under »Ringkøbing Amts Plejehjemsforening« anbragte Børn. Er desuden Medlem af »Forretningsudvalget for en Skive-Skjern Bane«, Formand i Komiteen for Arbejdet for at faa opført en Kirke i Videbæk, samt har og har haft flere andre Tillidsposter;
- 1) g. 18. November 1886 m. *Jensine Nielsen*, Datter af Niels Christian Nielsen, Søndervejen i Rind; f. 7. August 1860, † 23. Marts 1904;
- 2) g. 21. Juni 1905 m. *Ane Marie Trøstrup*, Datter af Gmd. Niels Trøstrup, Handerup i Faster; f. 22. Oktober 1871.

- a₂. *Ane Katrine Videbæk Pedersen*, f. 12. August 1887.
- b₂. *Niels Christian Vejen Pedersen*, f. 19. Juni 1890, † 18. Oktober 1894.
- c₂. *Mads Ahle Pedersen*, f. 4. Septbr. 1891, † 31. Jan. 1895.
- d₂. *Sidsel Toustrup Pedersen*, f. 31. Juli 1893.
- e₂. *Niels Christian Vejen Pedersen*, f. 8. Aug. 1895, † 19. Maj 1896.
- f₂. *Maren Ahle Pedersen*, f. 24. Juni 1897.
- b₁. *Jens Pedersen*, f. 24. Oktober 1866, siden 1889 Urmager i Videbæk;
- g. 2. December 1890 m. *Nielsine Olesen*, Datter af Husmand Svend Olesen i Brejning; f. 14. August 1866.
- a₂. *Ane Katrine Videbæk Pedersen*, f. 22. September 1891.
- b₂. *Maren Ahle Pedersen*, f. 1. December 1893.
- c₂. *Mette Marie Mathilde Pedersen*, f. 31. Maj 1895.
- d₂. *Vilhelmine Hirsholm Pedersen*, f. 8. April 1897.
- e₂. *Mary Ahle Pedersen*, f. 28. Juli 1899.
- f₂. *Dagmar Olga Pedersen*, f. 24. Maj 1903.
- g₂. *Svend Egholm Pedersen*, f. 9. Januar 1905.
- c₁. *Kristen Kjærgaard Pedersen*, f. 30. Juli 1870, rejste til Amerika i 1890; siden 1894 Mælkehandler i Chicago;
- g. 1894 m. *Anna Lauridsen*, Datter af Claus Lauridsen, Flade paa Mors; f. 27. Marts 1873.
- a₂. *Ane Katrine Petersen*, f. 24. April 1895.
- b₂. *Stanley Maceo Petersen*, f. 6. December 1896.
- c₂. *Marie Kristine Petersen*, f. 30. Marts 1899.
- d₂. *Clara Louisa Petersen*, f. 1. April 1901.
- d₁. *Maren Pedersen*, f. 1. Oktober 1874, † 15. Juli 1883.
- e₁. *Johanne Marie Pedersen*, f. 26. December 1876;
- g. 21. November 1896 m. *Peder Jensen*, Søn af Husmand Jens Peder Andersen, Give; f. 4. Marts 1872, siden 1897 Husmand i Tørring ved Horsens; fra 1. Oktober 1905 Landpostbud i Tørring.
- a₂. *Ane Katrine Videbæk Jensen*, f. 4. Oktober 1897.
- b₂. *Mette Juliane Jensen*, f. 24. December 1899.
- c₂. *Mads Ahle Videbæk Jensen*, f. 23. August 1902.
- d₂. *Jens Bækgaard Jensen*, f. 12. April 1905.
- b. *Hans Christian Pedersen*, f. 26. November 1835 i Lem; bor i Herning som Partikulier;
- g. 29. Oktober 1886 m. *Birgitte Understrup*, Enke efter Jens Chr. Understrup i Ørre; f. 30. December 1839.

I 4 c.

- c. *Dorthea Pedersen*, f. 23. April 1837;
 g. 21. Oktober 1859 m. *Peder Christian Pedersen*, Søn af Peder Pedersen i Ahle; f. 3. Juni 1824, † 10. Juli 1901; beboede en Udflyttergaard fra St. Ahle.
- a 1. *Maren Pedersen*, f. 18. December 1859;
 g. m. *Anders Hauge Christensen*, Søn af Christen Nielsen, Uhre, f. 24. Marts 1855; siden 1883 Gaardejer i Snebjerg.
 a 2. *Johanne Kristensen*, f. 13. Januar 1885.
 b 2. *Dorthea Kristensen*, f. 11. Juli 1887.
 c 2. *Kristen Marius Kristensen*, f. 14. Marts 1890.
- b 1. *Christine Pedersen*, f. 8. Februar 1864;
 g. 20. Maj 1890 m. *Hans Christian Thomsen*, Søn af Kristen Thomsen, Abildtrup i Vorgod; f. 25. September 1860, bor siden 1890 i hendes Fødegaard.
 a 2. *Dorthea Thomsen*, f. 14. Marts 1891.
 b 2. *Kirsten Thomsen*, f. 3. Oktober 1893.
 c 2. *Mette Kirstine Thomsen*, f. 1. Oktbr. 1897, † 27. Aug. 1904.
 d 2. *Kristine Thomasine Thomsen*, f. 1. August 1902.
- d. *Kristen Pedersen* (Ahle), f. 5. Oktober 1840, overtog 1866 Fædrene-
 gaarden, St. Ahle, afstod den 1900 til sin Søn; har været Medlem
 af Vorgod-N. Vium Sogneraad samt mangeaarigt Medlem af Be-
 styrelsen for Videbæk og Omegns Spare- og Laanekasse;
 g. Juni 1866 m. *Ane Olesen*, Datter af Ole Lysgaard (2 b. Side 64,
 se Tilføjelser) i Vildbjerg; f. 6. Januar 1843.
- a 1. *Maren Pedersen*, f. 10. April 1867;
 g. 2. Juni 1893 m. *Ole Østergaard Madsen*, Søn af Jens Østergaard i Barde; f. 12. Februar 1868; 2 Aar Gaardejer
 i Barde, 1 Aar som Købmand, 2 Aar i Snebjerg, nu Slagter
 og Boelsmand paa Abildtrup Mark i Vorgod.
 a 2. *Jens Østergaard Madsen*, f. 28. August 1894.
 b 2. *Anna Østergaard Madsen*, f. 17. April 1896.
 c 2. *Kristen Ahle Madsen*, f. 19. August 1897.
 d 2. *Sidsel Kirstine Østergaard Madsen*, f. 24. Juni 1900.
 e 2. *Olga Marie Madsen*, f. 18. November 1901.
 f 2. *Hilde Østergaard Madsen*, f. 24. Januar 1903.
- b 1. *Birthe Marie Pedersen*, f. 21. Juli 1869;
 g. 10. Juni 1890 m. *Anders Møller* (if. Bevill. 15. Febr. 1904),
 Søn af Peder Holdflod Andersen i Nøvling; f. 4. Oktbr. 1859;
 siden 1884 Gaardejer i Holdflod i Nøvling; i 5¼ Aar Med-
 lem af Sogneraadet for Vildbjerg-Timring-Nøvling Sogne til
 disses Adskillelse 1. April 1906.

- a₂. *Bertha Kølback Møller*, f. 22. Marts 1891.
- b₂. *Anna Møller*, f. 31. Oktober 1892.
- c₂. *Kirstine Marie Møller*, f. 7. Juni 1893.
- d₂. *Dagmar Julie Møller*, f. 18. Juli 1895.
- e₂. *Emma Marie Møller*, f. 21. Oktober 1897.
- f₂. *Christian Peder Møller*, f. 29. September 1899.
- g₂. *Margrethe Møller*, f. 18. Februar 1902.
- h₂. *Christian Møller*, f. 2. Juni 1904.
- c 1. *Ole Lysgaard Pedersen*, f. 15. Marts 1872; var fra 1895 til 1900 Gaardmand i Sivebæk i Tørring, siden 1900 Ejer af Fødegaarden St. Ahle; Medlem af Vorgod Sogneraad; g. 19. Oktober 1894 m. *Karen Olesen*, Datter af Thomas Chr. Olesen, Østergaard, Skibild i Nøvling; f. 14. Jan. 1874.
- a₂. *Kristen Ahle Pedersen*, f. 21. Juli 1895.
- b₂. *Thomas Kristian Pedersen*, f. 27. Februar 1897.
- c₂. *Anna Lysgaard Pedersen*, f. 7. Januar 1900.
- d₂. *Hans Ahle Pedersen*, f. 18. December 1901.
- e₂. *Ellemann Lysgaard Pedersen*, f. 4. September 1904.
- d 1. *Abelone Marie Pedersen*, f. 11. Februar 1874; g. 30. August 1904 m. *Mads Madsen Gosvig* (if. Bevill. 1. Marts 1905), Søn af Jens Madsen i Borris; f. 5. November 1877; Købmand i Videbæk.
- e 1. *Bertramine Mathilde Pedersen*, f. 5. November 1877; g. 28. Oktober 1901 m. *Niels Vesterager*, Søn af Christen Vesterager i Vorgod; f. 26. August 1877; bor i Fødegaarden i Vesterager.
- f 1. *Hansine Marie Pedersen*, f. 8. November 1883.
5. *Dorothe Hansdatter*, f. 1799, hjemmedøbt 14. Maj, fremstillet i Kirken 19. Maj, † i Søndergaard i Lem 23. Marts 1879;
- 1) g. 27. Maj 1822 m. *Jens Jensen* (Søndergaard), Søn af Jens Jensen og Abelone Jensdatter, Søndergaard i Lem; f. 1789, fremstillet 18. Oktober, † 16. Juni 1828, boede i Fødegaarden;
- 2) g. 12. April 1829 m. *Christen Jepsen Christensen*, Søn af Chr. Christensen i Refstrup i Lem; f. 15. Marts 1801, † 10. April 1885; boede i Søndergaard.
- a. *Jens Jensen* (Søndergaard), f. 9. Oktober 1823, † 16. April 1889, købte 1860 Gaarden Ryesminde ved Videbæk, hvor han boede til sin Død; Amtsraadsmedlem 1871—77; g. 28. Marts 1853 m. *Else Marie Pedersdatter*, Datter af Gmd. Peder Lauridsen, Hykkelbjerg i Lem; f. 6. April 1828.

I 5 a a 1.

- a 1. *Jens Søndergaard Jensen*, f. 22. August 1854, bor i Fædrengaarden;
g. 6. November 1888 m. *Ane Jensen*, Datter af Gmd. Chr. Jensen, Videbæk; f. 5. September 1864.
- a 2. *Jensine Marie Jensen*, f. 25. August 1889, † 28. Januar 1896.
- b 2. *Maren Brandgaard Jensen*, f. 31. December 1890.
- c 2. *Jens Søndergaard Jensen*, f. 7. April 1893.
- d 2. *Christen Jensen*, f. 27. November 1894.
- e 2. *Niels Hykkelbjerg Jensen*, f. 10. August 1896.
- f 2. *Marie Søndergaard Jensen*, f. 9. Maj 1898.
- g 2. *Aage Søndergaard Jensen*, f. 14. September 1900.
- h 2. *Laura Søndergaard Jensen*, f. 26. Decbr. 1902, † 10. Marts 1903.
- i 2. *Laura Søndergaard Jensen*, f. 1. Februar 1904.
- b 1. *Ane Jensen*, f. 16. April 1857;
g. 16. Oktober 1888 m. *Niels Kjærgaard Hykkelbjerg* (if. Bevill.), Søn af Gmd. Niels Pedersen, Hykkelbjerg i Lem; f. 28. Juli 1856; har siden 1888 beboet hans Fædrengaard.
- a 2. *Niels Hykkelbjerg*, f. 29. August 1890, † 31. December 1890.
- b 2. *Jens Søndergaard Hykkelbjerg*, f. 25. Januar 1892.
- c 2. *Nanna Hykkelbjerg*, f. 28. Oktober 1894.
- d 2. *Niels Hykkelbjerg*, f. 27. December 1897.
- c 1. *Dorte Kjerstine Jensen*, f. 14. Januar 1860;
g. 6. November 1894 m. *Peder Jakobsen*, Søn af Jakob Sørensen, Fiskbæk i Vium; f. 18. Maj 1866; bebor en Udbyggersgaard fra Ryesminde.
- a 2. *Marie Katrine Jakobsen*, f. 8. August 1895, † 27. Maj 1896.
- b 2. *Jens Søndergaard Jakobsen*, f. 6. Februar 1897.
- c 2. *Marie Katrine Jakobsen*, f. 7. Februar 1899.
- d 2. *Jakob Marinus Jakobsen*, f. 25. Marts 1900.
- d 1. *Dina Jensen*, f. 31. Juli 1862;
g. 28. Oktober 1890 m. *Christen Jørgensen*, Søn af Gmd. Jørgen Chr. Christensen, Tostrup i Aadum; f. 24. December 1845; tog 1869 Skolelærereksamen fra Jelling Seminarium; siden 1874 Kirkebylærer og Kirkesanger i Vorgod.
- a 2. *Johannes Jørgensen*, f. 30. August 1891.
- b 2. *Jensine Marie Jørgensen*, f. 18. Septbr. 1892, † 10. April 1894.
- c 2. *Ane Johanne Jørgensen*, f. 7. Marts 1894, † 19. Novbr. 1894.
- d 2. *Jensine Marie Jørgensen*, f. 3. April 1895.
- e 2. *Jens Søndergaard Jørgensen*, f. 9. Oktbr. 1896, † 21. Marts 1897.
- f 2. *Laura Jørgensen*, f. 5. April 1898, †.

- g₂. *Jens Søndergaard Jørgensen*, f. 30. December 1899.
 h₂. *Ane Johanne Jørgensen*, f. 7. Februar 1901.
 i₂. *Jens Birkmose Jørgensen*, f. 10. Juli 1902.
 j₂. *Esther Jørgensen*, f. 15. Juni 1904.
- e₁. *Laura Petrea Jensen*, f. 8. Marts 1865, † 11. Oktober 1896;
 var i 1893—1894 Lærerinde ved Skjern Byskole.
- f₁. *Kristine Jensen*, f. 27. Januar 1866;
 g. 19. Juni 1894 m. Enkemand *Niels Birkmose* (if. Bevill. 1904), Søn af Gmd. Jens Birkmose; f. 26. November 1857; bor siden 1883 paa Fædrenegaarden Birkmose i Herborg; haft Sæde i Sogneraadet i 12 Aar, Sogneraadformand fra 1. Januar 1892 til 1. Januar 1895, Bestyrelsesmedlem i Landboforeningen i en Række af Aar, i flere Aar Formand og Kasserer i Andelsmejeriets Bestyrelse, Bestyrelsesmedlem af Videbæk og Omegns Sparekasse samt Jordboniteringsmand.
- a₂. *Kjerstine Birkmose*, f. 14. September 1894.
 b₂. *Jens Søndergaard Birkmose*, f. 26. November 1895.
 c₂. *Laura Birkmose*, f. 26. September 1897.
 d₂. *Marie Birkmose*, f. 7. Februar 1899.
 e₂. *Else Marie Søndergaard Birkmose*, f. 23. December 1900.
 f₂. *Petra Birkmose*, f. 18. April 1903.
 g₂. *Jens Lund Birkmose*, f. 4. Marts 1906.
 h₂. *Johanne Lund Birkmose*, f. 4. Marts 1906.
- b. *Elisabeth Jensdatter*, f. 25. Marts 1825, † 25. Januar 1900;
 g. 17. April 1853 m. *Niels Mortensen*, Søn af Morten Nielsen i Velling; f. 9. Juni 1824. Fra 1853 til 1890 Gaardmand i Vang i S. Nissum; afstod sidstnævnte Aar Gaarden til en Søn; Veteran fra Treaarskrigen 1848—50, Sogneraadformand i S. Nissum 1854—59 og 1865—70 (ialt i 12 Aar); i ca. 16 Aar Formand for Bjergningsvæsenet i Strandingstilfælde.
- a₁. *Jacobine Kjerstine Halkjær Nielsen*, f. 7. Marts 1854;
 g. 1. Oktober 1885 m. *Thomas Peder Laursen*, Søn af Gmd. Laust Pedersen i Hornstrup ved Vejle; f. 29. Marts 1853. Boet i Nees fra 1885 til 1892 som Møllersvend; 1892—1906 i Esbjerg som Formand for en Smørforretning; siden 1. Februar 1906 Ejer af Vange Mølle pr. Tørring.
- b₁. *Elise Marie Halkjær Nielsen*, f. 27. Marts 1856, † 26. Juni 1879.
- c₁. *Jens Nielsen*, f. 16. Januar 1859; er siden 1890 Ejer af Fødegaarden;
 g. 21. November 1890 m. *Ane Kjerstine Pedersen*, Datter af Peder Frederiksen i Staby; f. 23. April 1864.

I 5 b c₁ a₂.

- a₂. *Elise Marie Halkjær Nielsen*, f. 19. Maj 1892.
- b₂. *Methea Elisabeth Nielsen*, f. 21. Marts 1894, † 30. Marts 1904.
- c₂. *Emma Nielsen*, f. 8. Oktober 1895, † 16. Maj 1898.
- d₂. *Thorvald Nielsen*, f. 28. Oktober 1897.
- e₂. *Emma Nielsen*, f. 21. November 1899.
- d₁. *Dorthea Nielsen*, f. 2. August 1861;
 - g. 26. Oktober 1888 m. *Peder Markus Jensen*, Søn af Hans Kristian Jensen i Gjelstrup i S. Nissum; f. 24. Oktober 1861, Forpagter af Husby Præstegaard i 1886—97; siden den Tid Gaardejer i S. Nissum.
 - a₂. *Maren Jensen*, f. 17. August 1889, † 18. Juni 1896.
 - b₂. *Elise Marie Jensen*, f. 26. Maj 1891.
 - c₂. *Emma Jensen*, f. 29. September 1892.
 - d₂. *Hans Christian Jensen*, f. 2. December 1893, † i 1894.
 - e₂. *Knud Christian Jensen*, f. 19. Februar 1896.
 - f₂. *Maren Jensen*, f. 5. Juni 1897.
 - g₂. *Hans Markus Jensen*, f. 29. Oktober 1898.
 - h₂. *Elisabeth Jensen*, f. 20. Februar 1900.
 - i₂. *Niels Martinus Jensen*, f. 19. April 1901.
 - j₂. *Herman Jensen*, f. 4. Juli 1902.
 - k₂. *Kristian Jensen*, f. 23. Januar 1904.
- c. *Abelone Jensen*, f. 18. August 1827;
 - g. 10. November 1850 m. *Niels Andersen* (Nygaard), Søn af Anders Jensen, Bjerg i Lem; f. 14. Juli 1822, † 28. Marts 1881; boede i Nygaard i Lem.
 - a₁. *Dorthea Marie Nielsen*, f. 8. April 1851, † 15. Januar 1891;
 - g. 9. November 1873 m. *Peder Kjær Nielsen*, Søn af Gmd. Niels Iversen i Hee; f. 23. Oktober 1845; har boet i Vester Tredie i Lem til 1897; har siden været Gaardbestyrer, nu i Videbæk. (P. Kjær Nielsen har været gift anden Gang med Maren Kirstine Kristensen fra Vognbjerg i Dejbjerg, † 22. December 1894.)
 - a₂. *Laura Abelone Nielsen*, f. 18. September 1874;
 - g. 10. Maj 1898 m. *Jens Chr. Mortensen*, Søn af Gmd. Morten Ove Kristiansen i Hee; f. 22. September 1873; siden 1898 Gaardmand i Hee.
 - a₃. *Morten Ove Mortensen*, f. 9. Marts 1899, † 28. December 1899.
 - b₃. *Dorthea Marie Mortensen*, f. 22. April 1900.
 - c₃. *Signe Mortensen*, f. 25. Oktober 1901.

- b₂. *Jensine Petrine Nielsen*, f. 6. Juli 1876;
g. 19. Oktober 1899 m. *Iver Jensen*, Søn af Jens Bjerg Jensen, Grimstrup i No; f. 4. December 1872; bor som Gaardmand i Grimstrup.
- a₃. *Flora Marie Grimstrup*, f. 8. August 1900.
b₃. *Ellen Grimstrup*, f. 19. September 1901.
c₃. *Maren Grimstrup*, f. 28. September 1903.
- c₂. *Niels Nygaard Nielsen*, f. 8. November 1878; Tømrer, rejste i 1903 til Amerika.
- d₂. *Niels Kjær Nielsen*, f. 26. Marts 1886; Tømrer, rejst til Amerika i Foraaret 1906.
- b₁. *Maren Nielsen*, f. 5. November 1852, † 24. Juni 1886;
g. 29. Oktober 1876 m. *Mourids Bertelsen*, Søn af Smed Bertel Jepsen i Velling; f. 29. Maj 1849; bor i Højmark i Lem. (Efter sin første Hustrus Død gift med Mette Jespersen fra Dejbjerg.)
- c₁. *Jens Nielsen* (Nygaard), f. 28. April 1855; bor siden 1882 i Fødegaarden Nygaard;
g. 19. November 1882 m. *Anna Elisabeth Nielsen*, Datter af Gmd. Niels Kristian Jensen i Vedersø (senere i Mølgaard i Thim); f. 26. April 1855.
- a₂. *Niels Nygaard Nielsen*, f. 12. Maj 1883.
b₂. *Anton Nielsen*, f. 29. Juli 1884, † 26. Juni 1885.
c₂. *Niels Mølgaard Nielsen*, f. 29. Juli 1884, † 25. Marts 1886.
d₂. *Abelone Antonsine Nielsen*, f. 13. Maj 1886.
e₂. *Niels Mølgaard Nielsen*, f. 19. Juli 1888.
f₂. *Ane Margrete Nielsen*, f. 16. Marts 1890, † 3. April 1891.
g₂. *Anton Nielsen*, f. 18. Marts 1892.
h₂. *Ane Margrete Nielsen*, f. 5. September 1896.
i₂. *Ane Dorte Marie Nielsen*, f. 30. Januar 1899.
- d₁. *Anders Kristian Nielsen* (Nygaard), f. 14. Januar 1859; bebor siden 1883 en Udflyttergaard fra Fødegaarden;
g. 17. Oktober 1884 m. *Mariane Jensen*, Datter af Gmd. Jens Storgaard i Rindom; f. 24. Februar 1863.
- a₂. *Niels Nygaard Nielsen*, f. 7. Juni 1885.
b₂. *Jens Ølgaard Nielsen*, f. 26. Februar 1887.
c₂. *Abelone Nielsen*, f. 12. Februar 1890, † 31. Marts 1891.
d₂. *Christen Isager Nielsen*, f. 17. Februar 1892.
e₂. *Martin Nielsen*, f. 5. November 1894.
f₂. *Søren Nielsen*, f. 27. April 1898.

I 5 c d₁ g₂.

- g₂. *Abelone Nielsen*, f. 20. August 1900.
 h₂. *Dorteia Nielsen*, f. 14. Januar 1904.
- e 1. *Christen Nygaard* (if. Bevilling), f. 4. Oktober 1865; bor i Karsbæk i Lem i sin første Hustrus Fædrenegaard;
 1) g. 30. Oktober 1888 m. *Anne Frandsen*, Datter af Gmd. Frands Kristian Nielsen; f. 4. Juli 1866, † 4. Decbr. 1898;
 2) g. 19. Januar 1900 m. *Mette Marie Nielsen*, Datter af Husmand Jens Nielsen, Vester Tredie i Lem; f. 12. Oktober 1869.
 a₂. *Ane Nygaard*, f. 11. Januar 1903.
- d. *Kirsten Christensen*, f. i Søndergaard i Lem 6. Juli 1830;
 g. 28. September 1860 m. *Bendt Larsen*, Søn af Gmd. Lars Sylvestersen, Faurby i Lem; f. 18. September 1832; bor siden 1860 paa en Gaard i Væggerskilde i Brejning.
- a 1. *Ane Katrine Larsen*, f. 21. Marts 1862;
 g. 4. December 1887 m. *Frederik Pedersen*, Søn af Peder Sørensen af N. Omme; f. 6. Oktober 1859; bor siden 1887 som Gaardmand i N. Omme.
 a₂. *Maren Cecilie Pedersen*, f. 31. Juli 1889.
 b₂. *Kirsten Pedersen*, f. 2. Juni 1891.
 c₂. *Mette Cecilie Pedersen*, f. 16. Januar 1893.
 d₂. *Dorthea Marie Pedersen*, f. 12. Januar 1895.
 e₂. *Peder Pedersen*, f. 1. Maj 1897.
 f₂. *Augusta Pedersen*, f. 21. August 1899.
- b 1. *Dorthea Marie Larsen*, f. 23. Juli 1863.
- c 1. *Susanne Marie Larsen*, f. 17. Oktober 1865;
 g. 28. Oktober 1884 m. *Niels Feldbæk Madsen*, Søn af Gmd. Mads Nielsen, Feldbæk i Brejning; f. 22. April 1858; bor siden 1884 som Husmand i Randeris i Brejning.
 a₂. *Ane Kirstine Madsen*, f. 13. September 1885.
 b₂. *Kirsten Madsen*, f. 29. Februar 1888.
 c₂. *Mads Randeris Madsen*, f. 7. Januar 1894.
 d₂. *Ane Madsen*, f. 18. Oktober 1896.
 e₂. *Bendt Faurby Madsen*, f. 4. Maj 1899.
- d 1. *Sidsel Larsen*, f. 13. Januar 1867;
 g. 13. Oktober 1893 m. *Hans Peter Andersen*, Søn af Gmd. Anders Chr. Sørensen, Holmgaard i N. Omme; f. 29. Januar 1855; har beboet en Afbyggergaard fra Fødegaarden siden 1893.
 a₂. *Else Holmgaard Andersen*, f. 20. November 1894.
 b₂. *Anders Chr. Holmgaard Andersen*, f. 10. April 1899.

- c₂. *Bendt Larsen Andersen*, f. 15. Juni 1902.
- d₂. *Søren Holmgaard Andersen*, f. 1. November 1904.
- e₁. *Lars Larsen*, f. 7. December 1869.
- e. *Jens Christian Christensen* (Lambæk), f. 6. Juli 1830, Gaardmand i Lambæk i Lem fra 1857 til 1892; bor ved Lem Station;
- g. 4. Oktober 1857 m. *Mette Kirstine Nielsen*, Datter af daværende Forpagter af Stauning Præstegaard, senere Ejer af Kjærgaard i Lem, Niels Christensen; f. 17. Juni 1830.
- a₁. *Niels Christensen Lambek* (antaget ifølge Bevilling af 10. Oktober 1893), f. 4. November 1859; 1887—93 Mejeribestyrer i Laastrup ved Viborg; 1893—98 i Malling ved Aarhus; 1898—1903 Gaardejer i Vinter, Tamdrup Sogn ved Horsens; 1902—1904 Bogholder paa A. Tschernings Fabriker i Hinnerup; fra 1904 Gaardejer i Damgaard, Vindelev ved Vejle:
- g. 22. November 1893 m. *Johanne Nielsen*, Datter af Gmd. Niels Christensen, Bredal i Engum ved Vejle; f. 20. Juli 1867, † 14. December 1903.
- a₂. *Agnes Kirstine Christensen Lambek*, f. 6. Decbr. 1894.
- b₂. *Niels Christian Christensen Lambek*, f. 13. Novbr. 1896.
- c₂. *Aage Christensen Lambek*, f. 5. Juli 1899.
- d₂. *Viggo Christensen Lambek*, f. 11. April 1903.
- b₁. *Sidsel Christensen*, f. 4. Oktober 1861;
- g. 19. April 1886 m. *Anders Mulbjerg* (if. Bevilling 1905), Søn af Gmd. Chr. Jensen, Mulbjerg; f. i Dejbjerg 8. Febr. 1858; 1885—92 Mejeribestyrer i Strellev; 1892—1900 Mejeribestyrer i Staby; siden den Tid Gaardejer i St. Kjærgaard i Lem.
- a₂. *Jenny Mulbjerg*, f. 20. Januar 1887.
- b₂. *Christine Marie Mulbjerg*, f. 25. December 1888.
- c₂. *Jens Christian Mulbjerg*, f. 8. Februar 1891.
- d₂. *Kirstine Mulbjerg*, f. 7. April 1893.
- e₂. *Aksel Mulbjerg*, f. 8. Maj 1895.
- f₂. *Jens Kjærgaard Mulbjerg*, f. 28. Januar 1897.
- g₂. *Rigmor Louise Mulbjerg*, f. 25. December 1898.
- h₂. *Ingeborg Mulbjerg*, f. 27. Marts 1901.
- c₁. *Dorthea Christensen*, f. 2. Juni 1864.
- d₁. *Christen Jepsen Christensen* (Lambæk), f. 30. December 1865; bor siden 1892 som Gaardejer i Lambæk;

- g. 2. April 1901 m. *Sidsel Jensen*, Datter af Hmd. Niels Jensen, Dudalshus i Lem; f. i Thim 27. Oktober 1877.
- a₂. *Jens Kristian Christensen*, f. 23. December 1901.
- b₂. *Johanne Lambek Christensen*, f. 4. Februar 1904.
- e₁. *Jens Buch Christensen*, f. 2. Juli 1868; 1888—93 Bestyrer af Billund Andelsmejeri i Grene Sogn; siden 1894 Gaardmand i Skodsbøl i Aadum; 1891—93 Bestyrelsesmedlem i Vejle Amts Mejeristforening, 1895—97 i Aadum Andelsmejeri, 1897—99 og 1901—03 Revisor; 1902—04 Formand for Aadum Foderstofforening, siden 1. Marts 1903 Bestyrelsesmedlem i Aadum Brugsforening, siden 1. Januar 1904 Medlem af Sogneraadet og fra 1. Oktober 1905 Formand for Aadum Kommunes Værgeraad;
- g. 4. September 1894 m. *Maren Andersen*, Datter af Kroejer Anders Ovesen, Billund i Grene Sogn; f. 17. November 1872.
- a₂. *Meta Kirstine Kristensen*, f. 18. August 1895.
- b₂. *Martha Kristensen*, f. 3. April 1897.
- c₂. *Astrid Kristensen*, f. 26. Marts 1899.
- d₂. *Jenny Kristine Kristensen*, f. 12. Marts 1902.
- e₂. *Anders Kristensen*, f. 12. August 1904.
- f₁. *Hans Christian Laurids Christensen Lambek* (if. Bevill. 10. Oktober 1893), f. 10. Oktober 1870, Student 1889; cand. phil. 1890; var 1894—97 Bestyrer af Jyderup Realskole; siden 1899 Lærer ved »Det danske Selskabs Skole« paa Frederiksberg; 1902—04 Udgiver og Redaktør af »Tidsskrift for Aandskultur og Menneskekundskab« (Supplementshefte 1905). Optraadte i 1892 som Forfatter med en Digtsamling: »Vide Egne«; har senere skrevet følgende Afhandlinger: Fire kritiske Studier (1896), Bidrag til Ibsen-Kritiken (1899), Udkast til sjælelig Bevægelseslære I—III (1901—06), samt adskillige Tidsskriftartikler.
- f. *Johanne Christensen*, f. 28. Maj 1832, † 9. August 1897;
- 1) g. 28. Marts 1858 m. *Hans Nielsen* (Gadegaard), Søn af daværende Forpagter af Stauning Præstegaard, senere Ejer af Kjærgaard i Lem, Niels Christensen; f. 8. Maj 1828, † 23. Januar 1865, boede i Store Gadegaard i Hanning;
- 2) g. 29. April 1866 m. *Jens Peder Pedersen* (Lambæk), Søn af Peder Jensen, Kolstrup i Lem; f. 24. Juni 1842; indtil 1902 Gaardmand i Lambæk.
- a₁. *Niels Kristian Hansen*, f. 23. Juni 1859, † 18. Febr. 1870.

- b₁. *Ole Gadegaard Hansen*, f. 6. November 1861; rejste til Amerika ca. 1879; nuværende Stilling ukendt.
- c₁. *Hansine Pedersen*, f. 21. Februar 1867;
 g. 20. November 1896 m. *Martin Jensen Elkjær*, Søn af Gmd. Jens Christensen, Elkjær i Velling; f. 16. April 1870; siden 1. Oktober 1895 Gartner i Herning.
 a₂. *Anna Johanne Elkjær*, f. 2. April 1899.
 b₂. *Karl Jensenius Elkjær*, f. 31. August 1900.
 c₂. *Astrid Elkjær*, f. 21. September 1902.
 d₂. *Svend Aage Elkjær*, f. 9. December 1903.
- d₁. *Louise Dorthea Pedersen*, f. 15. August 1871;
 g. 24. Oktober 1899 m. *Svend Ravensbjerg Bendtsen*, Søn af Gmd. Mads Bendtsen, Kirkegaard i Faster (se Slægtregister E); f. 17. Juni 1871; bor siden 1902 i Hustruens Fødegaard.
 a₂. *Johanne Lambek Bendtsen*, f. 28. August 1900.
 b₂. *Mads Kirkegaard Bendtsen*, f. 12. Januar 1902.
- g. *Hans Kjærgaard Christensen*, f. 1. Maj 1836; tog Dyr lægeeksamen 1861; blev 4. Januar 1864 ansat som midlertidig Dyr læge i Armeen og gjorde under Krigen 1864 Tjeneste som Dyr læge ved 13. Bateria; blev 13. Juni 1864 udnævnt til Reservedyrlæge ved Armeen for paa den Maade at aftjene Værnepligten. Siden 27. December 1864 Dyr læge i Fredericia;
 g. 25. November 1892 m. *Magdalene Dorthea Kirstine Stoustrup*, Datter af Avlsbruger Peter Stoustrup i Fredericia; f. 21. Juni 1842.
- h. *Christen Smed Christensen*, f. 11. November 1838, Gaardmand i Søndergaard i Lem;
 g. 2. November 1879 m. *Ane Kristine Jensen*, Datter af Gmd. Jens Nielsen, Andbæk i Lem (I 3 d b₁); f. 25. Oktober 1852.
 a₁. *Dorthea Christensen*, f. 29. September 1883.
 b₁. *Christen Jepsen Christensen*, f. 26. Juli 1887.
- i. *Niels Christensen*, f. 23. April 1841, siden 1879 Gaardmand i Lille Birkmose i Herborg;
 g. 12. Oktober 1881 m. *Karen Nielsen*, Datter af Gmd. Peter Olesen, Skaarup i Hanning; f. 2. Juni 1854, † 31. Oktober 1891.
 a₁. *Dorthea Christensen*, f. 23. August 1887.
 b₁. *Mariane Christensen*, f. 11. Juli 1890.
- j. *Laurids Nyboe Christensen*, f. 12. Marts 1845, † i Oktober 1868 (begravet 1. November); tog Skolelærereksamen 1866 fra Ranum

16.

Seminarium, derefter Lærer i Tolne mellem Frederikshavn og Hjørring, hvor han døde.

6. *Mads Hansen*, f. 4. Oktober 1801, hjemmedøbt 10. Oktober, fremstillet i Kirken 22. November, † 1803, begravet 23. Marts (»1 Aar 5 Maaneder 2 Uger og 5 Dage gammel«.)

7. *Jørgen Peder Hansen*, (Kjærgaard), f. 1803, hjemmedøbt 8. December, fremstillet i Kirken 26. December (baaren af Maren Miltersdatter, Fastergaard), † i Sædding 20. Maj 1891, boede som Gaardmand i Sædding, indtil han 1861 overdrog Gaarden til sin Datter og Svigersøn;

g. 17. Maj 1828 m. *Karen Vendelboe*, Datter af Peder Jensen, Vendelbo i Borris; f. 13. Marts 1803, † 26. August 1875.

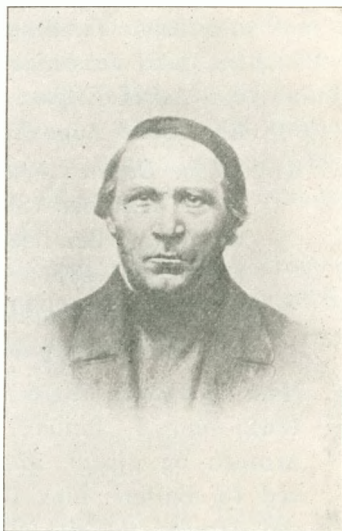
- a. *Hans Kjærgaard*, f. 18. Marts 1833; var i Vinteren 1852—53 Elev paa Rødding Højskole i Sønderjylland; rejste i Maj 1854 til Australien, hvor han opholdt

sig i 9 Aar, væsentligst ved Guldminer; rejste 1863 til New Zealand, hvor han i 2 Aar var i Guldminer, i 6 Aar ved Landejendom; rejste 1871 over Amerika hjem til Danmark i Besøg; optog 1872 Land i Kansas i Amerika, hvor han blev i 6 Aar, og rejste 1878 derfra til Australien, hvor han optog Land i Gippsland (ved Melbourne). I 1904 solgte han sin Ejendom og rejste i Begyndelsen af 1905 tilbage til sin Fødeegn for at blive i Danmark.

- b. *Katrine Marie Jørgensen*, f. 13. April 1837;
g. 6. Oktober 1861 m. *Anders Jensen Clausager* (IV 5 a).

8. *Anna Hedevig Hansdatter*, f. 1806, hjemmedøbt 11. Januar, fremstillet i Kirken 19. Januar (vistnok opkaldt efter Sognepræst i Dejbjerg J. Bangs Hustru, Anna Hedevig Bang, f. Holm [J. Bang var Sognepræst i Dejbjerg og Hanning 1781—1801]); † 28. Januar 1876;

g. 28. September 1832 m. *Søren Pedersen* (Lunde), Søn af Peder Jensen i Sdr. Vognbjerg i Dejbjerg; f. 1804, fremstillet i

Jørgen Peder Hansen.

Kirken 6. November, † 23. April 1877; boede som Gaardmand i Vognbjerg.

- a. *Elisabeth Sørensen*, f. 11. Juli 1833, † 21. Februar 1886;
 g. 4. December 1856 m. *Hans Nielsen* (Præst), Søn af Gmd. Niels Christensen, Ejstrup i Faster; f. 13. August 1828, † 13. August 1877; boede som Boelsmand i S. Omme.
- a₁. *Niels Kristian Nielsen*, f. 31. Oktober 1856, † 24. April 1857.
- b₁. *Niels Kristian Nielsen*, f. 2. Marts 1858, Tømrer og Murer i S. Omme;
 g. 17. December 1885 m. *Lene Kristine Sørensen*, Datter af Niels Sørensen, Holtum i Arnborg; f. 20. Maj 1861.
- a₂. *Aksel Emil Nielsen*, f. 30. Oktober 1887.
- b₂. *Elisabet Nielsen*, f. 15. April 1890.
- c₂. *Agnes Ingrid Nielsen*, f. 6. December 1893.
- d₂. *Hans Georg Thrier Nielsen*, f. 14. Maj 1897.
- c₁. *Ingeborg Nielsen*, f. 27. December 1859;
 g. 8. Maj 1885 m. *Hans Kristian Bank*, Søn af Gmd. Jeppe Bank i Vorgod; f. 15. August 1854; Købmand i Skjern; † 18. Marts 1906.
- a₂. *Marie Kirstine Mauritzine Bank*, f. 28. December 1885.
- b₂. *Jeppe Kristian Bank*, f. 11. Aug. 1887, † 14. Febr. 1880.
- c₂. *Elisabet Frederikke Bank*, f. 26. Marts 1889.
- d₂. *Hansine Christine Bank*, f. 15. Oktober 1890.
- e₂. *Jeppe Viggo Bank*, f. 23. September 1892.
- f₂. *Harry Oluf Bank*, f. 17. September 1896.
- g₂. *Holger Teodor Bank*, f. 14. April 1899.
- d₁. *Søren Lunde* (ifølge Bevilling af 1905), f. 6. Maj 1861, Landbrugskandidat i 1890, fra 1891—1900 Lærer ved Lyngby Landbrugsskole; siden 1. April 1900 Direktør for Holstebro Kartoffelmelsfabrik og Bestyrer af Gaarden Krogsdal ved Holstebro;
 g. 26. September 1893 m. *Maria Henriette Olga Børling*, Datter af Blikkenslagermester Børling i København; f. 10. Juni 1866.
- a₂. *Hans Peter Otto Lunde*, f. 9. Juni 1895.
- b₂. *Agnes Maria Elisabeth Lunde*, f. 23. Maj 1898.
- c₂. *Ingeborg Hedevig Lunde*, f. 6. Juni 1889.
- d₂. *Poul Martin Lunde*, f. 16. Februar 1904.
- e₁. *Hans Nielsen*, f. 10. Maj 1863, er Husmand i S. Omme;

- g. 10. April 1888 m. *Petra Iversen*, Datter af Lauge Peter Iversen; f. 24. November 1867.
- a 2. *Kristen Kjær Nielsen*, f. 12. August 1888.
- b 2. *Elisabet Nielsen*, f. 2. Oktober 1890.
- c 2. *Marinus Nielsen*, f. 29. December 1892.
- d 2. *Hanine Ida Nielsen*, f. 4. Marts 1894.
- e 2. *Marie Kirstine Nielsen*, f. 10. November 1896.
- f 2. *Laurids Peder Nielsen*, f. 8. Februar 1901.
- g 2. *Mathilde Nielsen*, f. 18. August 1904.
- f 1. *Kirsten Nielsen*, f. 3. Juli 1867;
- 1) g. 2. November 1888 m. *Niels Ole Nissen*, f. 20. Maj 1861 i Varde, † 26. Januar 1894; var Skræder i Skjern;
- 2) g. 15. April 1898 m. *Johan Peder Madsen*, Søn af Gmd. Mads Madsen i Thim; f. 20. April 1851, Ølhandler i Skjern.
- a 2. *Hans Peder Madsen*, f. 5. Februar 1899.
- b 2. *Svend Aage Madsen*, f. 4. November 1901.
- g 1. *Hedvig Nielsen*, f. 10. Juni 1869;
- g. 14. Juli 1894 m. *Thomas Kristian Iversen*, Søn af Hmd. Christen Iversen, Hjeding i Ølgod; f. 11. Juli 1868, Snedker i Skjern.
- a 2. *Eleonora Kristine Iversen*, f. 29. April 1898.
- b 2. *Hans Kristian Iversen*, f. 2. Juli 1899.
- c 2. *Ingeborg Marie Iversen*, f. 14. Juni 1903.
- h 1. *Eske Nielsen*, f. 29. April 1871, Murer i S. Omme;
- g. 17. Februar 1897 m. *Mette Kirstine Hauge Nielsen*, Datter af Husmand Jens Hauge Nielsen i S. Omme; f. 12. November 1878.
- a 2. *Elisabet Hauge Nielsen*, f. 18. Februar 1898.
- b 2. *Bodil Olga Hauge Nielsen*, f. 28. September 1899.
- c 2. *Dagny Elvira Hauge Nielsen*, f. 14. November 1901.
- d 2. *Nanna Valborg Hauge Nielsen*, f. 6. April 1904.
- i 1. *Laurids Nielsen*, f. 25. April 1875, Portør i Fredericia;
- g. 16. Oktober 1900 m. *Petrine Kirstine Pedersen*, Datter af Husmand Jens Pedersen, Barslund i Hoven; f. 9. Jan. 1875.
- a 2. *Einar Lunde Nielsen*, f. 6. Oktober 1901.
- b 2. *Dagny Lunde Nielsen*, f. 20. Juli 1903.
- b. *Kirsten Katrine Sørensen*, f. 21. Juni 1835, † 26. Marts 1884;
- g. 21. April 1858 m. Enkemand *Laurids Jørgen Christensen*, Søn

- af Chr. Lauridsen i Tarm; f. 11. Oktober 1826; har boet som Gaardmand i Bjerre i Snejbjerg fra 1860—1891. (Gift 3dje Gang.)
- a₁. *Christen Lauridsen*, f. i December 1858, † i April 1861.
- b₁. *Søren Lauridsen*, f. 14. December 1860; var en Tid Trikotagehandler paa Frederiksberg, bor nu i Snejbjerg;
- g. 2. November 1892 m. *Sara Malene Nielsen*, Datter af Niels Mortensen, Fastrup i Gjellerup; f. 29. Marts 1856.
- a₂. *Laurids Jørgen Lauridsen*, f. 1. Decbr. 1892, † 1. Juli 1893.
- b₂. *Laurids Jørgen Lauridsen*, f. 18. September 1894.
- c₂. *Mette Kjerstine Lauridsen*, f. 9. Marts 1897.
- c₁. *Christen Lauridsen*, f. 24. Februar 1862, bor i Bjerregaard i Snejbjerg;
- 1) g. 28. Oktober 1887 m. *Sidsel Marie Østergaard Jørgensen*, Datter af Jørgen Husted, Fjilstervang; f. 12. Marts 1862, † 26. Marts 1901.
- 2) g. 30. Oktober 1903 m. *Sidsel Marie Kristensen*, Datter af Chr. Dalager Christensen i Fjilstervang; f. 14. Maj 1881.
- a₂. *Kirsten Lauridsen*, f. 24. December 1888.
- b₂. *Margrethe Lauridsen*, f. 4. Februar 1891.
- c₂. *Laurids Jørgen Lauridsen*, f. 8. Marts 1893.
- d₂. *Niels Sneftrup Lauridsen*, f. 1. September 1895.
- e₂. *Jørgen Husted Lauridsen*, f. 12. Juli 1897.
- f₂. *Ane Hedevig Lauridsen*, f. 25. Februar 1899.
- g₂. *Sidsel Marie Lauridsen*, f. 1. Oktober 1904.
- h₂. *Ane Lauridsen*, f. 5. September 1905.
- d₁. *Hans Lauridsen*, f. 12. Juli 1865, † 11. Marts 1902; var i Vinteren 1892—93 Elev paa Karise Højskole. Døde som Købmand ved Assing Kirke.
- e₁. *Peder Christen Lauridsen*, f. 25. November 1867, er Arbejdsmand i Herning;
- g. 8. November 1895 m. *Margrethe Kristensen*, Datter af Jens Birkkjær i Foersomho i Ølgod; f. 1. Marts 1875.
- a₂. *Thora Jensine Lauridsen*, f. 3. November 1896.
- b₂. *Jens Birkkjær Lauridsen*, f. 19. Februar 1898.
- c₂. *Kirsten Katrine Lauridsen*, f. 22. Juni 1899.
- d₂. *Laurids Jørgen Lauridsen*, f. 19. Juni 1901.
- e₂. *Alma Lauridsen*, f. 8. April 1903.
- f₂. *Ninna Viktoria Lauridsen*, f. i Februar 1905.
- f₁. *Maren Kirstine Lauridsen*, f. 15. April 1870;
- g. 20. Novbr. 1891 m. *Jørgen Bækgaard* (Bevill. 1905), Søn af

Jens Bækgaard Jørgensen, Tanderupkjær i Snejbjerg; f. 27. April 1871, Gaardmand i Snejbjerg, 1891—96 i hendes Fædrenegaard, siden i Snejbjergbjerre.

a₂. *Kirsten Katrine Bækgaard*, f. 1. Januar 1897.

b₂. *Jensine Bækgaard*, f. 30. April 1902, † 17. Juni 1902.

g₁. *Christen Kjærgaard Lauridsen*, f. 20. Maj 1872, bor som Gaardmand i Snejbjerg, 1896—1904 i Fædrenegaarden, siden i Volsgaard;

g. 2. Juni 1896 m. *Ane Else Pedersen*, Datter af Peder Madsen, Olling Hede, Assing; f. 16. Marts 1870.

a₂. *Kirsten Katrine Lauridsen*, f. 6. April 1897.

b₂. *Laurids Jørgen Lauridsen*, f. 31. Oktober 1898.

c₂. *Kirstine Lauridsen*, f. 28. Marts 1900.

d₂. *Peder Kristian Lauridsen*, f. 3. December 1802.

e₂. *Hans Lauridsen*, f. i Januar 1906.

h₁. *Hedevig Lauridsen*, f. 20. November 1874, † i Februar 1888.

i₁. *Hans Christian Lauridsen*, f. 3. September 1877, bor som Gaardmand i Snejbjerg;

g. 5. Maj 1902 m. *Johanne Marie Jensen*, Datter af Niels Jensen, Tanderupkjær i Snejbjerg; f. 10. September 1878.

a₂. *Kirsten Katrine Lauridsen*, f. 28. Maj 1903.

b₂. *Hans Lauridsen*, f. 2. September 1904.

c₂. *Mads Peder Lauridsen*, f. 29. December 1905.

j₁. *Mette Katrine Lauridsen*, f. 11. April 1880, † 4. August 1882.

c. *Ingeborg Sørensen*, f. 23. September 1837, † 11. Februar 1847 (opkaldt efter en gammel Slægting i »æ Felt« [Christiansfeld]).

d. *Hans Sørensen*, f. 5. December 1839, † 6. Maj 1862; læste til Skolelærereksamen paa Blaagaards Seminarium, men døde, inden han naaede at tage Eksamen.

e. *Jens Peder Sørensen*, f. 13. Juni 1842; bor i Stampen i Dejbjerg; g. 3. April 1873 m. *Ane Graversen*, Datter af Gmd. Gravers Sand, Kragmosegaard i Bølling; f. 28. Marts 1843, † 14. November 1904.

a₁. *Hedevig Sørensen*, f. 23. Februar 1874,

g. 16. November 1894 m. *Konrad Guldborg Lauridsen*, Søn af Husmand Niels Bork Lauridsen i Dejbjerg; f. 11. Decbr. 1867; siden 1894 Boelsmand i Højlund i Ølgod.

a₂. *Niels Bork Guldborg Lauridsen*, f. 5. September 1895.

b₂. *Ane Sand Guldborg Lauridsen*, f. 27. September 1897.

- c₂. *Karoline Juliane Guldborg Lauridsen*, f. 22. Febr. 1900.
 d₂. *Jens Peder Guldborg Lauridsen*, f. 1. Maj 1902.
 e₂. *Niels Kristian Guldborg Lauridsen*, f. 24. Marts 1904.
- b₁. *Ane Sørensen*, f. 13. November 1875.
- c₁. *Elisabeth Sørensen*, f. 9. Marts 1877;
 g. 29. Oktober 1903 m. *Niels Kristian Iversen*, f. i Ny Sogn
 paa Holmsland 5. Oktober 1874; siden 1903 Gaardmand
 i Hee.
- d₁. *Gravers Kristian Sand Sørensen*, f. 26. September 1879, †
 tre Uger gl.
- e₁. *Gravers Kristian Sand Sørensen*, f. 28. November 1880, † 2.
 Maj 1882.
 f₁. *Hansine Sørensen*, f. 9. Januar 1882, † 8. Februar 1883.
 g₁. *Graversine Christine Sørensen*, f. 4. Juni 1883.
 h₁. *Kirsten Sørensen*, f. 11. Marts 1886.
- f. *Mads Sørensen Lunde* (ifølge Bevilling af 1871), f. 8. Juli 1844;
 Gaardmand og Snedker, først i Bousø i Stauning; siden 1873
 i Vejlen i Skjern; Sogneraadmedlem i Skjern siden 1886, For-
 mand 1886—89; fra 1894 Bestyrelsesmedlem i et Mergelinteres-
 sentskab, 1894—1904 Kredsforstander for »Mindre Ejendoms-
 besidderes Brandforsikring for rørlige Ejendele«;
 1) g. 2. November 1869 m. *Johanne Mortensen*, Datter af Gmd.
 Morten Thomsen i Dejbjerg; f. 14. Febr. 1844, † 23. Aug. 1872.
 2) g. 28. Oktober 1873 m. *Else Jensen*, Datter af Gmd. Jens
 Peder Jensen, Vejlen i Skjern; f. 27. September 1852.
- a₁. *Hans Madsen Lunde*, f. 16. Marts 1871; siden 1. April 1895
 Købmand i Bølling; fra 1899 Formand i Bølling Foredrags-
 forening;
 g. 27. September 1897 m. *Johanne Bendtsen*, Datter af Skole-
 lærer Niels Bendtsen i Bølling (se Slægtregister E) og Hustru
 Dorthe Marie Madsen (III 4 c); f. 26. Marts 1874.
 a₂. *Signe Lunde*, f. 14. August 1898.
 b₂. *Kirsten Johanne Lunde*, f. 27. Maj 1900.
 c₂. *Holger Lunde*, f. 8. Februar 1902.
 d₂. *Niels Bendtsen Lunde*, f. 24. August 1904.
- b₁. *Ane Hedvig Madsen Lunde*, f. 8. Juni 1872, † 14. Septbr. 1872.
- c₁. *Johanne Madsen Lunde*, f. 16. Marts 1875;
 g. 19. Oktober 1899 m. *Christen Jensen*, Søn af Gmd. Mads
 Chr. Jensen, Astrup (IV 3 d f₁).
- d₁. *Jens Peder Madsen Lunde*, f. 18. Maj 1897, † 13. Juni 1880.

- e 1. *Ane Madsen Lunde*, f. 27. Januar 1879;
g. 9. November 1903 m. *Kristian Ingvar Nielsen*, Søn af Snedker Niels Nielsen, Gjellerup; f. 16. Februar 1876; siden 1901 Portør ved Skjern Jærnbanestation.
a 2. *Else Lunde Nielsen*, f. 2. Oktober 1904.
- f 1. *Jens Peder Madsen Lunde*, f. 2. Oktober 1884.
g 1. *Ane Hedvig Madsen Lunde*, f. 3. September 1887.
h 1. *Søren Madsen Lunde*, f. 2. Juli 1890.
i 1. *Elisabeth Madsen Lunde*, f. 5. Oktober 1893.
- g. *Niels (Kjærgaard) Sørensen Lunde* (if. Bevill. 1. August 1905), f. 20. Marts 1847; siden 1878 Boelsmand paa Mølgaard Mark i Hanning;
g. 9. Oktober 1878 m. *Johanne Marie Andersen*, Datter af Anders Chr. Andersen (Ejstrup) i Herborg; f. 3. Okt. 1846.
a 1. *Hans Sørensen Lunde*, f. 30. Marts 1880, siden 1901 Tømremester, bor siden 1903 paa »Bakkelund«, Gl. Hanning.
b 1. *Ane Johanne Sørensen Lunde*, f. 4. Februar 1882.
c 1. *Ane Hedvig Sørensen Lunde*, f. 23. August 1885.
- II. *Peder Madsen* (Nygaard), født i Vejlen i Skjern 30. Juni 1771, boede i Søndergaard i Sædding, i Kragmose i Bølling, senere i Stauning (1812), sidst i Nygaard i Bølling; døde i Pedersborg i Bølling 25. Juli 1859;
- 1) g. (trolovet 12. Januar 1799, »Palmesøndag stod deres Bryllups Højtid«) 1799 m. *Ane Lauridsdatter*, Datter af Gmd. og Selvejer Lars Bendtsen, Søndergaard i Sædding, og Hustru Bodil Margrethe Clemmendsdatter; f. i Februar 1775, † i Bølling 1806, begr. 4. Maj;
- 2) g. 1806 m. *Bodil Kirstine Pedersdatter*, Datter af Gmd. Peder Jensen, Langkjær i Stauning; døbt 11. August 1776, † 2. Maj 1862 i Pedersborg i Bølling.
1. *Laust Pedersen*, f. 24. Januar 1800, † 24. September 1854; først Gaardmand i Vognbjerg i Dejbjerg, siden i Engsig i Skjern;
- g. 20. Juni 1827 m. *Maren Kirstine Jensdatter*, f. i Krogsgaard i Stauning i 1795, fremstillet i Kirken 4. December, † 1. Juni 1879.
- a. *Peder Lauridsen*, f. 6. Juli 1828; gift og boede i København, døde ca. 1870. [Det har ikke været muligt at opsøge hans Hustru og Børn].

- b. *Jens Lauridsen*, f. 26. April 1830, † i Hanning 19. Marts 1896; boede i Hanning som Husmand;
g. ca. 1879 m. *Mette Kirstine Pedersen*, f. i Thy.
a₁. *Laura Kirstine Lauridsen*, f. 15. November 1881.
b₁. *Mads Peder Lauridsen*, f. 13. Oktober 1885.
- c. *Kristen Lauridsen*, f. 10. Maj 1832 (i Vognbjerg i Dejbjerg), † 21. November 1896; boede som Husmand i Nysted i Dejbjerg;
g. 9. November 1877 m. *Ane Mogensen*, Enke efter 1ste Ægteskab med Just Pedersen, Nysted; f. ca. 1834 paa Holmsland.
- d. *Maren Lauridsen*, f. 1. September 1834;
g. 10. Oktober 1868 m. *Mikkel Jakobsen*, Søn af Jakob Bonde i No; f. 18. Januar 1832, † 19. Oktober 1894; Husmand i Lem; Enken bebor et Hus ved Lem Kirke.
a₁. *Inger Kirstine Jakobsen*, f. 11. Juli 1869;
g. 22. November 1894 m. Enkemand *Mads Kristian Jensen*, Søn af Hmd. Jens Kristian Poulsen i Hulsig i Velling; f. 25. Juli 1857, † 17. September 1896; boede som Husmand i Hulsig; Enken bor i Lem hos Moderen.
a₂. *Johanne Marie Jensen*, f. 18. September 1895.
b₁. *Laura Marie Jakobsen*, f. 4. November 1873;
g. 14. Maj 1901 m. *Johannes Knudsen*, Søn af Hmd. Ole Knudsen, Randbæk Mark i Brejning; f. 29. Oktober 1873; har fra 1901 boet i Rævebjerg i Bølling, nu i Kyhe.
a₂. *Maren Bonde Knudsen*, f. 24. Maj 1901.
b₂. *Anna Oline Knudsen*, f. 14. Januar 1904.
- e. *Anders Lauridsen*, f. 18. Februar 1837; bor i Døbelmose i Borris som Husmand;
g. 21. November 1894 m. *Kirstine Eskildsen*, Datter af Eske Christensen i Lønborg; f. 17. November 1849.
2. *Maren Pedersdatter*, f. 25. Novbr. 1801; vistnok død som Barn.
3. *Bodil Kirstine Pedersdatter*, f. 1804, hjemmedøbt 17. Januar; vistnok død som Barn.
4. *Ane Pedersdatter* (Lervad), f. 5. Juni 1807, † i Stensig i Sædding 1. December 1874;
g. 21. Oktober 1838 m. *Anders Madsen* (Lervad), Søn af Gmd. Mads Mortensen, Gl. Hanning; f. 22. Januar 1809, boede i Pedersborg i Bølling, hvor han døde 16. April 1858.

II 4 a.

- a. *Mads Andersen* (Lervad), f. 5. September 1839 i Lervad i Hanning, † 17. September 1864, boede i Pedersborg i Bølling;
 g. 27. Oktober 1861 m. *Johanne Andersen*, Datter af Gmd. Anders Nielsen, Nygaard i Bølling; f. 30. Juni 1834 i Toftgaard i Bølling; † 7. September 1889. [Anden Gang gift med Peder Madsen (Nygaard)].
- a₁. *Ane Andersen*, f. 17. August 1862, † 20. November 1883.
- b₁. *Sidsel Katrine Andersen*, f. 10. April 1864, † 1. Novbr. 1874.

Ane Pedersdatter (Lervad).

- b. *Peder Andersen*, f. 19. December 1842, † 25. November 1877; boede i Glarbjerghus i Bølling;
 g. 23. Maj 1871 m. *Mette Andersen*, Datter af Hmd. Anders Pedersen, Høllet i Stauning; f. 27. August 1841 (gift anden Gang med Peder Andersen, bor i Fjelsevang).
- a₁. *Ane Marie Andersen*, f. 13. August 1872;
 g. 7. Oktober 1895 m. *Jens Kristian Sørensen*, Søn af Husfæster Søren Christensen i Madum, f. 18. Marts 1868; bor siden 1895 som Husmand i Vejlen i Skjern.
- a₂. *Søren Peder Sørensen*, f. 24. November 1895.
- b₁. *Mads Andersen*, f. 24. August 1876. Bor som Arbejdsmand i Bølling;

- g. 24. April 1906 m. *Lovise Kristine Jensen*, Datter af Husmand Jens Jensen Kjær i Assing; f. 13. Febr. 1882.
- c. *Peder Christian Andersen* (Lervad), f. 24. August 1849, † 18. Juni 1892 i Vostrup i Lønborg;
- g. 10. Maj 1876 m. *Engel Kirstine Frandsen*, Datter af Gmd. Frands Kristian Pedersen i Vostrup; f. 20. Januar 1854.
- a 1. *Ane Marie Pedersen*, f. 30. September 1876.
- b 1. *Frands Kristian Pedersen*, f. 21. Februar 1878, † 11. November 1891.
- c 1. *Else Marie Pedersen*, f. 24. Juni 1879.
- d 1. *Andrea Pedersen*, f. 30. Juli 1880, † 25. Maj 1890.
- e 1. *Peder Pedersen*, f. 20. August 1881, † 25. Februar 1886.
- f 1. *Mads Pedersen*, f. 24. August 1882.
- g 1. *Mette Kirstine Pedersen*, f. 18. September 1883.
- h 1. *Eske Pedersen*, f. 17. December 1885.
- i 1. *Petrea Pedersen*, f. 28. Novbr. 1888, † 19. Januar 1889.
- j 1. *Ole Kristian Pedersen*, f. 14. Jan. 1890, † 6. Febr. 1891.
- k 1. *Andrea Pedersen*, f. 6. Aug. 1891, † 3. Novbr. 1891.
- d. *Christen Andersen* (Stensig), f. 24. August 1849, † 4. Juni 1897; boede indtil 1885 i sin Onkel og Plejefader P. Stensigs Gaard, Stensig i Sædding, siden den Tid i Søndergaard i Sædding;
- g. 14. Novbr. 1877 m. *Mette Katrine Nielsen*, Datter af Gmd. Niels Peder Olesen, Skaarup i Hanning; f. 20. Febr. 1848.
- a 1. *Ane Andersen*, f. 15. November 1878.
- b 1. *Peder Stensig Andersen*, f. 5. Oktober 1879.
- c 1. *Mariane Andersen*, f. 9. Oktober 1882.
- d 1. *Bodil Kirstine Andersen*, f. 24. Marts 1886.
- e 1. *Anders Peder Andersen*, f. 31. Marts 1888.
5. *Mariane Pedersdatter*, f. 7. Jan 1809, † 18. Novbr. 1874 i Staby;
- g. 3. Maj 1840 m. *Knud Iversen*, Søn af Gmd. Iver Knudsen og Hustru Ane Elisabeth Meldahl (Præstedatter) i Mejlby i Rindom; f. 10. September 1813, † 2. Juni 1880; boede først i Gammel-Tranflod, siden i Ny-Tranflod i Ulfborg, hvor han drev en meget stor Handelsforretning, særlig med Flæsk og Smør; i 1858 købte han en Ejendom ved Vejlstруп og byggede dér Gæstgivergaarden Nyholm. Efter Afhændelsen af den og Ny-Tranflod boede han nogle Aar i et Hus i Staby. I 1877 flyttede han til Gjørding Degnebolig, hvor han døde.
- a. *Iver Knudsen*, f. 15. Februar 1841, † 3 Maaneder gl.

II 5 b.

- b. *Ané Elisabeth Knudsen*, f. 6. April 1842 i Gl. Tranflod;
g. 6. April 1877 m. *Mads Kristian Sand*, Søn af Gaardfæster
Kristen Sand, Sand i Vemb; f. 6. April 1840; tog i 1861
Skolelærereksamen fra Blaagaards Seminarium, derefter Lærer
ved Gedved Højskole; i 1862 ansat som Lærer og Kirkesanger
i Gjording, Vemb og Bur (der indtil 1880 kun havde een
fast ansat Lærer).

Mariane Pedersdatter.

- a₁. *Mariane Sand*, f. 20. December 1877;
g. 24. Juli 1903 m. *Peder Jensen Pedersen*, Søn af Gmd.
Søren Pedersen, Nørre Tranders ved Aalborg; f. 19. Oktober
1876; tog i 1896 Skolelærereksamen fra Silkeborg Semina-
rium; Lærer ved Skive Realskole.
- a₂. *Svend Meldahl Pedersen*, f. 17. Maj 1904.
- b₂. *Aksel Meldahl Pedersen*, f. 7. Juli 1905.
- b₁. *Knud Sand*, f. 19. Februar 1879; tog Skolelærereksamen i
1902 fra Silkeborg Seminarium; en Tid Lærer ved Fri-
skolen i Odense, for Tiden ved Landvæsenet.

c 1. *Aksel Sand*, f. 16. Januar 1881, Snedkersvend.

d 1. *Frede Sand*, f. 6. Maj 1884, ved Landvæsenet.

c. *Bodil Kirstine Knudsen*, f. 10. Maj 1845 i Gl. Tranflod; g. 29. December 1874 m. *Jens Peder Jakobsen*, Søn af Plantør Jakob Jensen i Lønborg; f. 11. September 1843, † 15. Februar 1875; Boghandler i Askov. Efter hans Død fortsatte Hustruen Forretningen, dels selv, dels ved Forpagtere, indtil hun solgte den 1. Januar 1895; 1884—91 Lærerinde ved Højskoler i Norge og paa Falster (se iøvrigt efterfølgende).

d. *Maren Knudsen (Iversen)*, f. 27. Decbr. 1847 i Ny-Tranflod. Har været Husbestyrerinde paa Tune Landbrugsskole og flere Steder: var derpaa sammen med fornævnte Søster Bestyrerinde af Vemb Højskolehjem 1891—96; siden har de to Søstre opholdt sig i Gjørding Degnebolig.

6. *Mads Pedersen (Rolighed)*, f. 14. November 1810, † 29. Juni 1897; fra 1841 Gaardmand i Rolighed i Bølling;

g. 10. Oktober 1841 m. *Karen Marie Hansdatter*, Datter af Hans Lervad i Døbelmose i Borris; f. 15. Maj 1818.

a. *Maren Madsen*, f. 15. Decb. 1843; g. 26. Marts 1870 m. *Andreas*

Ostersen, f. 3. Oktober 1844 i Lille Hedegaard i Sædding, † 2. Juli 1895. Boede i Marup i Skjern indtil 1883, derefter Gaardmand i Kyhe i Bølling.

a 1. *Mariane Ostersen*, f. 20. Juni 1870;

g. 30. Januar 1894 m. *Christen Jørgensen*, Søn af Ledvogter Asmus Jørgensen i Tistrup; f. 4. Juli 1873. Har boet i Varde, derefter i København, i Tarm og i Ølgod; nu i Thim som Portør ved Banen.

a 2. *Andreas Jørgensen*, f. 12. Juli 1895 i Varde.

b 2. *Metha Marie Jørgensen*, f. 14. Juni 1897 i Varde.

c 2. *Maren Ostersen Jørgensen*, f. 20. Februar 1899 i København.

d 2. *Ulrik Ædelhardt Jørgensen*, f. 24. Marts 1903 i Ølgod.

Mads Pedersen (Rolighed).

II 6 a b.

b₁. *Mads Peder Ostersen*, f. 3. Decbr. 1872, † ca. 1 Maaned gl.

c₁. *Karen Marie Ostersen*, f. 7. Marts 1876;

g. 29. Maj 1903 m. *Jakob Peter Jørgensen Hansen*, Søn af Skomagermester Mads Peter Hansen i Odense; f. 9. Juni 1878. Siden 1904 Guldsmed i Varde.

d₁. *Mads Peder Ostersen*, f. 24. Juli 1883. Rejste 1902 til Amerika.

b. *Bodil Kjerstine Madsen*, f. 11. Maj 1847, † 8. December 1877;

Karen Pedersdatter (Stensig).

g. 4. August 1876 m. Enkemand *Jens Jensen*, f. 5. April 1837 i Gammelsohn. Gaardmand i Gundesbøl i Aadum.

a₁. *Carl Laurids Jensen*, f. 6. Jan. 1877, † 17. Jan. 1877.

b₁. *Carl Laurids Jensen*, f. 3. Novbr. 1877, † 11. Febr. 1878.

c. *Hans Peder Madsen*, f. 13. Maj 1858, † 4. Juli 1865.

7. *Maren Pedersdatter*, døbt 26. December 1812 (baaret af Dorte Marie Madsdatter [Astrup]), † 29. Oktober 1839;

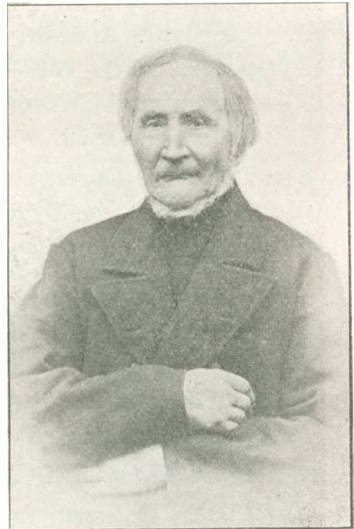
g. 21. Oktober 1838 m. *Peder Pedersen*, Stensig, Søn af Gmd. Peder Pedersen, Stensig; døbt 12. April 1805, † 14. Febr. 1881. Gaardmand i Stensig i Sædding. (Gift 2. Gang med efterfølgende.)

8. *Karen Pedersdatter*, f. 26. Oktober 1816, † 20. Novbr. 1901; g. 15. Novbr. 1840 m. *Peder Pedersen*, Stensig. (Se foregaaende.)
9. *Peder Pedersen*, f. 16. Januar 1819, † 18. September 1840 i Nygaard i Bølling.

III. *Milner Madsen*, f. i Vejlen i Skjern 7. Januar 1775 (holdt over Daaben af sin Moster Kirsten Milnersdatter); † 30. Januar 1843. Overtog 1807 sin Fædrenegaard, Fastergaard, efter Mads Pedersen; havde Bestilling som Sognefoged, Lægsmand og Brandfoged m. m.;

g. 21. Maj 1804 m. *Ane Katrine Pedersdatter*, f. 1790 i Døbelmose i Borris (nævnes ikke iblandt de døbte), † 8. Marts 1862 paa Ny Fastergaard; Datter af Gaardmand Peder Pedersen i Døbelmose.

1. *Charlotte Helene Milnersdatter*, f. 16. April 1805, † 9. Juni 1855; g. 25. Oktober 1851 m. *Jørgen K. Jørgensen* (Skræder), f. 1821 i Ølgod, † 6. September 1874 (53 Aar gl.) Han var en Slægtning af Degnen Medom i Borris, havde opholdt sig i hans Hus og regnedes for hans Plejesøn; var 2 Gange gift; i sit første Ægteskab med Charlotte Helene havde han ingen Børn; Skræder i Tarm.

Peder Milnersen
(paa hans 88-aarige Fødselsdag).

2. *Maren Milnersdatter*, f. 9. Oktober 1807, † som Barn.
3. *Peder Milnersen*, f. 29. September 1809, † 3. Januar 1900; var først Forpagter paa en Udflyttergaard fra sin Kones Fødegaard, derefter Gaardmand i Handerup i Faster; var tillige Smed;
- g. 20. Maj 1839 m. *Mariane Madsdatter*, Datter af Gaardmand Mads Jensen (IV 6); f. 4. August 1814, † 29. Maj 1873.
- a. *Ane Katrine Pedersen*, f. 2. Marts 1840, † 28. Juli 1905; g. 24. Oktober 1869 m. *Niels Jakobsen Jeppesen*, Søn af

III 3 a a1.

Gaardmand Jeppe Iversen i Aanum i Skjern; f. 11. Februar 1837, † 12. December 1901. Gaardejer i Aanum i Skjern.

a 1. *Jeppe Jeppesen*, f. 25. Juli 1871; siden 1897 Ejer af sin Kones Fødegaard i Marup;

g. 4. November 1897 m. *Ane Else Pedersen*, Datter af Gaardmand Jens Peder Skaarup i Marup i Skjern; f. 18. Juni 1872.

a 2. *Jens Peder Skaarup Jeppesen*, f. 21. Oktober 1899.

b 2. *Niels Jakob Jeppesen*, f. 1. Marts 1902, † 14. Juli 1902.

c 2. *Niels Jakobsen Jeppesen*, f. 10. August 1903.

b 1. *Peder Jeppesen*, f. 12. Marts 1874, siden 1904 Ejer af Fødegaarden i Aanum;

g. 29. Marts 1904 m. *Sidsel Johanne Lauridsen*, Datter af Gaardmand Gravers Lauridsen i Vesterager i Dejbjerg; f. 20. Marts 1878.

c 1. *Christian Jeppesen*, f. 4. Maj 1876.

d 1. *Peder Kristian Jeppesen*, f. 5. Marts 1879.

e 1. *Jørgen Mourids Jeppesen*, f. 20. August 1881.

b). *Poul Christian Pedersen*, f. 24. April 1842; var først Fattiggaardsbestyrer i Borris, dernæst Præstegaardsforpagter sammesteds; dernæst Husmand i Rabæk i Aadum;

g. 30. Oktober 1870 m. *Agnete Christensen*, Datter af Gaardmand Christen Jensen i Nørre Vium; f. 11. Oktober 1842.

a 1. *Peder Pedersen*, f. 24. August 1871.

b 1. *Kirsten Pedersen*, f. 30. April 1874;

g. 13. November 1894 m. *Niels Andersen*, Søn af Gaardmand Laurs Andersen, Bøglund; f. 10. Februar 1869 i Ungstrup i Thorning Sogn; var først Murer i Tarm, siden 1904 Gaardmand i St. Hvollig i Borris.

a 2. *Agnete Christine Andersen*, f. 28. April 1895, † 18. December 1903.

b 2. *Pauline Andersen*, f. 25. Februar 1898.

c 2. *Christen Pedersen Andersen*, f. 11. Februar 1900.

d 2. *Agnete Christine Andersen*, f. 12. Januar 1904.

c 1. *Mariane Pedersen*, f. 24. Oktober 1876;

g. 1. December 1904 m. *Mads Peder Olesen*, Søn af Jens Chr. Olesen, Bundsgaard i Aadum; f. 29. Oktober 1871.

d 1. *Christiane Pedersen*, f. 4. Maj 1879;

g. 26. Febr. 1901 m. *Christen Johansen*, f. 29. Septbr. 1874 paa Lervad Mark, Fovling Sogn. Bor i Rabæk i Aadum.

- a₂. *Agnete Christine Johansen*, f. 11. Juli 1901.
- b₂. *Christen Broder Johansen*, f. 5. Juli 1904.
- e₁. *Kristen Pedersen*, f. 24. September 1882, † 13. Februar 1900.
- e. *Dorte Marie Pedersen*, f. 19. Januar 1845, † 30. Marts 1898;
 g. 29. November 1876 m. *Hans Sørensen* (Kusk), Søn af Gaardmand Søren Sørensen; f. 18. Januar 1846 i Velling; boende i Ejstrup i Faster indtil 1878, derefter i Fiskbæk i Nørre Vium, nu paa et Udbyggersted fra Gaarden i Fiskbæk. (Hans Kusk gift anden Gang med Maren Sørensen fra Hanning.)
- a₁. *Mariane Sørensen*, f. 19. September 1877;
 g. 1. December 1900 m. *Mikkel Nielsen*, Søn af Husmand Christen Klokmose Nielsen i Nørre Vium; f. 24. Marts 1874. Siden 1900 Husmand i Brejning.
- a₂. *Hans Kristian Klokmose Nielsen*, f. 3. Juli 1901.
- b₂. *Anton Klokmose Nielsen*, f. 5. December 1902.
- b₁. *Søren Sørensen*, f. 17. Juni 1879. Siden 1902 Ejer af Fædrenegaarden i Fiskbæk.
- c₁. *Karen Kirstine Sørensen*, f. 15. Juni 1881.
- d₁. *Petrine Sørensen*, f. 9. Maj 1883.
- e₁. *Kirsten Marie Sørensen*, f. 14. April 1885.
- f₁. *Hansine Dorte Sørensen*, f. 23. Februar 1889.
- d. *Karen Margrete Pedersen*, f. 3. November 1847;
 g. 23. April 1878 m. *Niels Laurids Larsen*, Søn af Gaardmand og Sognefoged Lars Sylvestersen i Faurby i Lem; f. 18. Decbr. 1844. Har boet i Pilgaard i Sædding, var derefter et Par Aar i Amerika; nu Møllejer i Ringkøbing.
- e. *Mads Pedersen*, f. 13. Marts 1850, siden 1879 Ejer af Fædrenegaarden i Handerup i Faster;
 g. 26. Oktober 1879 m. *Mette Marie Hansen*, Datter af Gaardmand Hans Andersen, Sig i Hover; f. 1. Marts 1852.
- a₁. *Mariane Pedersen*, f. 16. Oktober 1880;
 g. 1. Juli 1904 m. *Mads Peder Jensen*, Søn af Gaardejer Mads Chr. Jensen i Astrup i Faster (IV 3 d g₁); f. 4. August 1872. Fra 1901 Ejer af Ny Toftgaard i Bølling, nu i Handerup.
- b₁. *Maren Pedersen*, f. 26. Juni 1882.
- c₁. *Peder Pedersen*, f. 16. Februar 1885.
- d₁. *Anders Pedersen*, f. 9. Februar 1889.
- f. *Maren Pedersen*, f. 25. April 1853;
 g. 23. April 1878 m. *Morten Agerfeld Sørensen*, Søn af Gaard-

III 3 f a 1.

- mand Søren Karstensen i Brunbjerg i Borris (se Slægtregister E); f. 4. Maj 1849. Siden 1878 Ejer af Fødegården.
- a 1. *Ane Else Sørensen*, f. 9. April 1879.
- b 1. *Mariane Sørensen*, f. 29. Januar 1881.
- c 1. *Peder Sørensen*, f. 9. Oktober 1883.
- d 1. *Laura Marie Sørensen*, f. 28. December 1885.
- e 1. *Sørgine Kirstine Sørensen*, f. 22. Marts 1888, † 2. Aug. 1900.
- f 1. *Johannes Sørensen*, f. 9. November 1890.
- g 1. *Agnes Mathilde Sørensen*, f. 30. April 1893.
- h 1. *Otto Frederik Sørensen*, f. 7. Oktober 1896.
- g. *Miller Pedersen*, f. 16. Februar 1856; har rejst som Engmester; siden 1883 boende i Fiskbæk i Nørre Vium;
- g. 4. Maj 1893 m. *Karen Lauridsen*, Datter af Husmand Anders Lauridsen (Mølle); f. 18. Novbr. 1869 i Nørre Vium.
- a 1. *Margrete Pedersen*, f. 11. Juni 1894.
- b 1. *Peder Pedersen*, f. 6. December 1896.
- c 1. *Anders Pedersen*, f. 28. Oktober 1898.
- d 1. *Janus Pedersen*, f. 18. Marts 1901.
- e 1. *Kristian Pedersen*, f. 22. Oktober 1904, † 9 Mdr. gl.
- h. *Charlotte Helene Pedersen*, f. 19. Maj 1859;
- g. 9. November 1880 m. *Niels Christian Kirkegaard*, f. 24. November 1857 i Kirkegaard i Sædding; boende i Herborg som Boelsmand.
- a 1. *Mariane Kirkegaard*, f. 23. November 1881.
- b 1. *Karen Kirstine Kirkegaard*, f. 18. Januar 1883.
- c 1. *Peter Miltersen Kirkegaard*, f. 12. Marts 1884, † 24. April 1884.
- d 1. *Peter Miltersen Kirkegaard*, f. 9. Maj 1885.
- e 1. *Nielsine Christine Kirkegaard*, f. 7. September 1886.
- f 1. *Petrine Christiane Kirkegaard*, f. 20. Januar 1888.
- g 1. *Niels Kristian Kirkegaard*, f. 14. Marts 1890.
- h 1. *Charles Leonhard Kirkegaard*, f. 9. September 1893.
- i 1. *Julius Kirkegaard*, f. 11. Maj 1895, † 16. Novbr. 1896.
- j 1. *August Kirkegaard*, f. 11. Maj 1895, † 16. Juni 1895.
- k 1. *Teodor Marius Kirkegaard*, f. 22. Februar 1899.
4. *Mads Miltersen*, f. 4. November 1811; Ejer af Ny Fastergaard fra 1843 til sin Død 12. Marts 1883;
- g. 18. September 1841 m. *Kjersten Madsdatter*, Datter af Gaardmand Mads Jensen i Astrup i Faster (IV 7); f. 10. Juli 1817, † 4. April 1883, begravet 12. s. M.

- a. *Ane Katrine Madsen*, f. 25. Oktober 1841, † 12. Marts 1906;
 g. 24. Juni 1866 m. *Søren Poulsen*, Søn af Poul Thomsen; f. 28. Marts 1841 i Sønder Vium; † 15. Februar 1890. Fra 1867 til 1876 Mølleforpagter i Egeris Mølle; derefter Købmand og Landmand paa Egeris Mark i Nørre Vium.
- a₁. *Mads Poulsen*, f. 29. August 1866, † 30. December 1866.
- b₁. *Mads Poulsen*, f. 8. December 1867; bor paa Fædreneejen-
 dommen paa Egeris Mark;
 g. 28. Marts 1895 m. *Jensine Thomsen*, Datter af Gaard-
 mand Knud Thomsen i Nørre Vium; f. 6. Januar 1871 i
 Bøvling.
- a₂. *Ane Katrine Poulsen*, f. 7. April 1896.
- b₂. *Søren Evald Poulsen*, f. 4. Februar 1898.
- c₂. *Anna Knudine Abelone Poulsen*, f. 1. Februar 1900.
- d₂. *Dagny Poulsen*, f. 8. April 1902.
- e₂. *Mete Poulsen*, f. 9. Juli 1904.
- c₁. *Poul Poulsen*, f. 16. Januar 1869; har forberedt sig til Skole-
 lærereksamen i København, været Vinterskolelærer forskel-
 lige Steder i Vestjylland (N. Vium og No); opholdt sig i
 Amerika 1892—1894; siden 1894 Gaardmand i Vester
 Herborg;
 g. 9. Juni 1894 m. *Kirsten Thomsen*, Datter af Gaardmand
 Knud Thomsen i Nørre Vium; f. 9. September 1868. (Søster
 til Broderens Hustru.)
- a₂. *Søren Poulsen*, f. 16. April 1895.
- b₂. *Knud Christian Poulsen*, f. 3. December 1896.
- c₂. *Asger Thorvald Juel Poulsen*, f. 25. December 1898.
- d₂. *Arne Møller Poulsen*, f. 7. Oktober 1900.
- e₂. *Ane Katrine Poulsen*, f. 11. September 1902.
- f₂. *Ane Poulsen*, f. 3. August 1904.
- g₂. *Søn*, f. 14. Marts 1906.
- b. *Milner Madsen Milthers* (ifølge Bevilling af 21. December 1893),
 f. 26. Juli 1845; tog Skolelærereksamen fra Gedved Seminarium
 1871; derefter Lærer ved Klank Højskole 1¹/₂ Aar, Hjælpe-
 lærer i Høver 1 Aar; Lærer i Aarhus 1 Maaned, ved Lundby Høj-
 skole 2 Aar, i Vedersø en Vinter, i Døbelmose en Vinter; Fri-
 skolelærer i Ellede ved Kalundborg 1878—1880; siden 30.
 Oktober 1880 Lærer i Bislev ved Nibe; Formand for den fri
 Fattigkasse i Bislev, Medlem af Menighedsraadet samt af Værge-
 raadet;

III 4 b a₁.

- g. 16. Maj 1879 m. *Nielsine Sørensen*, Datter af Gaardmand Søren Sørensen (Kjær) paa Mølgaard ved Løgstør, senere paa Tranholm ved Aalborg; f. 5. Maj 1843 paa Mølgaard, † 25. Februar 1894.
- a₁. *Sigrid Milthers*, f. 14. Oktober 1880.
- b₁. *Asger Kjær Madsen Milthers*, f. 17. Juni 1883.
- c₁. *Johannes Kjær Madsen Milthers*, f. 1. Marts 1885.
- d₁. *Frithjof Kjær Madsen Milthers*, f. 4. September 1888.
- c. *Dorthe Marie Madsen*, f. 4. Maj 1849; Medlem af Bølling Sogns Menighedsraad;
- g. 1. Maj 1873 m. *Niels Bendtsen*, Søn af Gaardmand Bendt Svendsen i Faster-Kirkegaard i Faster (se Slægtregister E); f. 19. Marts 1838; 1862 Skolelærereksamen fra Blaagaard Seminarium; siden 1872 Skolelærer i Bølling. Fra 1898 Formand for den fri Fattigkasse, indtil 1899 Formand i Bølling Foredragsforening.
- a₁. *Johanne Bendtsen*, f. 26. Marts 1874;
- g. 27. September 1897 m. *Hans Madsen Lunde*, Søn af Gaardmand og Snedker Mads Sørensen Lunde i Vejlen i Skjern; f. 16. Marts 1871 i Stauning. (Se iøvrigt I 8 f a₁.)
- b₁. *Viggo Benedikt Bendtsen*, f. 13. Maj 1876; uddannet ved Mejerivæsenet; tog Skolelærereksamen fra Jelling Seminarium 1902; siden 1902 Lærer ved Bølling Skole.
- c₁. *Kirsten Bendtsen*, f. 3. Oktober 1878;
- g. 5. September 1903 m. *Viggo Valdemar Jacobsen*, Søn af Proprietær Hans Mikael Jacobsen paa Kærmark i Brøns, Sønderjylland; f. 6. Juni 1874; siden 1900 Ejer af Gaarden Fjordvang i Velling.
- d₁. *Elise Petrea Bendtsen*, f. 13. August 1880, † 8. August 1883.
- e₁. *Frederik Marius Bendtsen*, f. 2. Marts 1886, tog 1905 Artium ved Ribe Latinskole; studerer nu ved Universitetet.
- f₁. *Thomas Peter Bendtsen*, f. 16. Novbr. 1887, † 23. Novbr. 1887.
- g₁. *Mads Peder Miltersen Bendtsen*, f. 10. Maj 1889; Snedkerlærling.
- d. *Maren Madsen*, f. 1. Marts 1853; † 4. Februar 1882 i Løgsted Skole ved Løgstør; begravet 12. Februar i Faster; Privatlærerinde fra 1875—1881, Lærerinde ved Løgsted Almueskole ved Løgstør 1881—1882.
- e. *Charlotte Helene Madsen*, f. 6. December 1856;
- g. 17. Juni 1883 m. *Christen Nielsen*, Søn af Biskolelærer Niels Peder Christensen i Aadum; f. 29. August 1855 i Aadum; siden 1884 Gaardmand i Fasterkjær i Faster.
- a₁. *Kirsten Nielsen*, f. 9. Januar 1884.

- b₁. *Niels Peder Nielsen*, f. 29. August 1889, † 5. Septbr. 1889.
- c₁. *Niels Peder Nielsen*, f. 13. September 1890.
- d₁. *Mads Miltersen Nielsen*, f. 9. Maj 1893.
- e₁. *Christian Marius Nielsen*, f. 26. April 1898.
- f₁. *Ejnar Marinus Nielsen*, f. 26. April 1898, † 7. August 1899.
- f. *Mariane Madsen*, f. 23. November 1858; siden 1889 Ejerinde af et Pensionat paa Frederiksberg.
- g. *Mads Madsen*, f. 23. November 1858, † 7. April 1883, begr. 12. April [samme Dag som Moderen].
- h. *Poul Christian Vilhelm Madsen Milthers* (ifølge Bevilling af 21. December 1893), f. 11. September 1865; tog Præliminæksamen fra Herning Realskole 1885, Tillægseksamen 1886; Elev paa Askov Højskole 1886—1888; tog Adgangseksamen til Polyteknisk Læreanstalt 1888; polyteknisk Kandidat (Kemiker) Januar 1894; midlertidig Assistent ved Danmarks geologiske Undersøgelse 1890—1894; Kemiker ved Odense Sukkerkøgeri Vinteren 1894—1895; vikarierende Lærer ved Gedved Seminarium Februar—Maj 1895; fast ansat ved Danmarks geologiske Undersøgelse siden Maj 1895; Statsgeolog 1. April 1904; har 1898, 1900, 1901, 1902 og 1904 foretaget Studierejser i Norge, Sverige, Rusland, Tyskland og Holland; siden 1903 Leder af »Københavns Højskoleforening«s offentlige Foredrag for Arbejdere, siden 1905 dens Næstformand; fra 1. Maj 1906 Formand i Dansk geologisk Forening;
- g. 23. Juni 1895 m. *Valborg Høgsbro*, Datter af Statsrevisor, cand. theol. Sofus Magdalous Høgsbro; f. 18. April 1867 i København.
- a₁. *Aslaug Milthers*, f. 10. November 1896.
- b₁. *Aksel Milthers*, f. 19. Oktober 1897.
- c₁. *Gunnar Milthers*, f. 6. December 1901.
5. *Poul Christian Miltersen*, f. 2. December 1813; † 23. September 1841; fik en kortere Tid Uddannelse paa et Seminarium; var senere ved Kontorarbejde.
6. *Niels Christian Miltersen*, f. 13. Februar 1816, † 16. Maj 1887; Gaardmand i Fasterkjær i Faster fra 1842—1879;
- g. 17. April 1842 m. *Sidsel Nielsdatter*, Datter af Gaardmand Niels Christensen i Fasterkjær i Faster; f. 16. Oktober 1818.
- a. *Militer Christian Nielsen*, f. 19. Januar 1843; Ejer af et Udbyggersted fra Fædrenegaard 1866—1876; boede derefter

III 6 a a 1.

paa sin Kones Fødegaard i Uglbjerg i Dejbjerg 1876—1902; har siden 1902 Udsalg i Skjern Stationsby fra Svogerens Uldvarefabrik i Herning;

1) g. 13. April 1866 m. *Ane Vilhelmine Jensen*, Datter af Jens Christen Rabæk af Uglbjerggaard i Dejbjerg; f. 22. November 1843, † 11. November 1896;

2) g. 5. September 1899 m. *Kristine Christensen*, Datter af Christen Provstgaard paa Holmsland; f. 25. September 1853.

a 1. *Niels Christian Nielsen*, f. 28. Oktober 1866; boede 1890—1893 i No, siden i Hee som Gaardmand;

g. 7. Marts 1891 m. *Mette Marie Nielsen*, Datter af Chr. Nielsen, Nørby, Holmsland; f. 23. Marts 1869.

a 2. *Ane Vilhelmine Nielsen*, f. 14. Marts 1890.

b 2. *Milner Christian Nielsen*, f. 11. Juli 1891.

c 2. *Ane Marie Mathilde Nielsen*, f. 4. Juni 1894.

d 2. *Maren Dortea Nielsen*, f. 18. Juni 1896.

e 2. *Ester Cicilie Nielsen*, f. 12. April 1899.

f 2. *Kristen Nielsen*, f. 10. Juli 1901.

g 2. *Thorvald Nielsen*, f. 4. August 1902.

h 2. *Vagn Nielsen*, f. 6. September 1904.

b 1. *Cæcilia Nielsen*, f. 9. Februar 1868, † 29. April 1868.

c 1. *Andrea Cæcilia Nielsen*, f. 7. September 1869;

g. 7. November 1890 m. *Lars Mikkelsen*, Søn af Mikkel Truelssen; f. 1. Oktober 1864 i Sinding; Gaardejer i Rabjerg i Dejbjerg.

a 2. *Laurids Birktoft Mikkelsen*, f. 31. August 1891.

b 2. *Johannes Faurholt Mikkelsen*, f. 4. September 1892.

c 2. *Kristian Kjær Mikkelsen*, f. 9. August 1893.

d 2. *Ane Vilhelmine Mikkelsen*, f. 31. Juli 1894.

e 2. *Ejnar Dahl Mikkelsen*, f. 28. Oktober 1895.

f 2. *Herman Bech Mikkelsen*, f. 14. April 1897, † 20. Juli 1897.

g 2. *Aage Herman Mikkelsen*, f. 7. Oktober 1898.

h 2. *Vilhelm Mikkelsen*, f. 19. Juni 1900, † 15. Juli 1900.

i 2. *Harry Thorvald Mikkelsen*, f. 4. Oktober 1901.

j 2. *Troels Lund Mikkelsen*, f. 24. Januar 1903.

d 1. *Jens Christian Nielsen*, f. 15. Septbr. 1870, † 22. Febr. 1871.

e 1. *Jens Christian Nielsen*, f. 12. December 1871; Værkfører ved Onkelens Klædefabrik i Herning fra 1. November 1888;

g. 5. April 1895 m. *Caroline Christensen*, Datter af Arbejdsmand Jørgen Christensen i Holme Sogn; f. 26. Oktober 1867.

- a₂. *Jørgen Osvald Nielsen*, f. 9. Maj 1896.
 b₂. *Anna Vilhelmine Nielsen*, f. 5. September 1897.
 c₂. *Martha Sofie Nielsen*, f. 20. Februar 1900.
- f₁. *Sidsel Nielsen*, f. 12. Juli 1873.
- g₁. *Maren Nielsen*, f. 11. Juni 1874, † 21. November 1874.
 (Tvilling; den anden dødfødt.)
- h₁. *Laurits Martinus Nielsen*, f. 9. Juli 1875; siden 1899 ansat som Væver ved Onkelens Klædefabrik i Herning;
 g. 22. August 1901 m. *Ane Katrine Nielsen*, Datter af Morten Jensen, Skive Landsogn; f. 2. Februar 1868.
 a₂. *Anna Vilhelmine Nielsen*, f. 7. August 1902.
 b₂. *Martin Kristian Nielsen*, f. 12. August 1904.
- i₁. *Maren Nielsen*, f. 27. December 1876;
 g. 15. December 1898 m. *Jens Peder Jørgensen*, Søn af Møller Jørgen Knudsen i Arnborg, nu i Assing; f. 18. Marts 1870 i Arnborg; Banearbejder ved de danske Statsbaner siden 1. Januar 1899. Bor i Varde.
 a₂. *Anna Vilhelmine Jørgensen*, f. 12. Juli 1899.
 b₂. *Knud Kristian Aleksander Jørgensen*, f. 24. Decbr. 1900.
 c₂. *Kristine Mariane Jørgensen*, f. 20. Juli 1903.
 d₂. *Marie Elmholdt Jørgensen*, f. 2. April 1905.
- j₁. *Niels Guldager Nielsen*, f. 24. Februar 1878; 1902—05 Ejer af Fædrengaarden i Uglbjerg, siden 1905 i Højmark i Lem; gift i Oktober 1905.
- k₁. *Ingvard Andreas Nielsen*, f. 21. April 1879, † 4. Maj 1879.
- l₁. *Ingvard Andreas Nielsen*, f. 21. Juli 1880.
- m₁. *Anton Nielsen*, f. 21. September 1881. † 21. December 1881.
- n₁. *Anton Vilhelm Nielsen*, f. 17. Marts 1883, † 1. Juli 1883.
- o₁. *Christian Vilhelm Nielsen*, f. 28. December 1884.
- p₁. *Ane Marie Nielsen*, f. 1. Juni 1886.
- q₁. *Atheo Otilie Nielsen*, f. 2. August 1888, † 1. April 1889.
- b. *Niels Nielsen Fasterkjær* (Bevill. 1905), f. 16. Januar 1848; Ejer af Fædrengaarden 1879 til 1905; har siden boet $\frac{1}{2}$ Aar i Snebjerg;
 g. 12. Juli 1879 m. *Kirsten Andersen*, Datter af Gaardmand Anders Svendsen, Handerup, f. 14. September 1856, † 10. August 1902.
 a₁. *Niels Christian Nielsen*, f. 26. November 1879.
 b₁. *Ingeborg Nielsen*, f. 26. Maj 1882.
 c₁. *Sidsel Marie Nielsen*, f. 27. Juni 1884.
 d₁. *Anders Handerup Nielsen Fasterkjær*, f. 17. December 1887.
 e₁. *Laurids Kristen Lund Nielsen Fasterkjær*, f. 12. April 1890.

III 6 b f.

- f 1. *Otto Frederik Nielsen Fasterkjær*, f. 2. Maj 1892.
 g 1. *Viggo Kristian Nielsen Fasterkjær*, f. 4. Marts 1895.
- c. *Poul Christian Nielsen*, f. 21. Maj 1852, † 16. Februar 1895; beboede en Udflyttergaard fra Fædrenegaarden 1876—1884, siden i Borris;
 g. 22. Novbr. 1876 m. *Larsine Kristensen*, f. 19. Oktbr. 1849.
 a 1. *Niels Christian Nielsen*, f. 27. September 1878.
 b 1. *Sidsel Kirstine Nielsen*, f. 25. December 1882.
 c 1. *Karl Nielsen*, f. 13. Oktober 1880, † 4. Maj 1883.
 d 1. *Karl Nielsen*, f. 23. Juli 1885.
 e 1. *Laura Katrine Nielsen*, f. 3. Februar 1888.
 f 1. *Karen Kirstine Amalie Nielsen*, f. 16. Oktober 1892.
- d. *Inger Marie Nielsen*, f. 6. Juni 1864;
 g. 6. April 1888 m. *Johannes Asmus Lund*, f. 8. Maj 1856 i Bou ved Flensborg; siden 1888 Klædefabrikant i Herning.
 a 1. *Christine Margrethe Lund*, f. 25. Januar 1889.
 b 1. *Frederik Christian Carl Lund*, f. 10. Juni 1891.
 c 1. *Cecilie Laurine Christine Lund*, f. 6. Februar 1895.
 d 1. *Marie Margrethe Lund*, f. 17. Juli 1896, † 30. Novbr. 1896.
 e 1. *Marie Margrethe Lund*, f. 3. September 1897.
 f 1. *Anna Vilhelmine Lund*, f. 20. Juli 1899.
 g 1. *Niels Christian Lund*, f. 28. August 1902.
 h 1. *Johanne Augusta Lund*, f. 18. Oktober 1904.
7. *Maren Milthersdatter*, f. 11. April 1818, † 25. Febr. 1849 i Strellev;
 g. 6. November 1842 m. *Hans Nielsen* (Sejerup), Søn af Niels Nielsen i Aadum; f. 3. April 1814, † 3. Januar 1866; Husmand og Snedker; først i Adsbøl i Strellev, siden i Havlund i Ølgod.
 a. *Karen Hansen*, f. 1. Juni 1844;
 g. 5. Juni 1872 m. *Christen Hedegaard Hansen*, Søn af Hans Kristian Hansen i Søndergaard i Sædding; f. i Hanning Hedegaard 31. August 1847; boende i Dejbjerg siden 1872.
 a 1. *Ane Hansen*, f. 4. Oktober 1873. Er Sygeplejerske.
 b 1. *Maren Hansen*, f. 5. Juni 1878.
- b. *Niels Hansen*, f. 11. Februar 1846; i en Aarrække rejst i Udlandet som Maler; siden 15. Oktober 1896 Malermester i Herning; Bestyrelsesmedlem for Teknisk Skole i Herning;
 g. 17. Juli 1900 m. *Johanne Chrestensen*, Datter af Gaardejer Chresten Lund Chrestensen, Langelund i Gjellerup; f. 14. April 1857.
8. *Thomas Peter Miltersen*, f. 2. Februar 1819, † 15. Februar 1861; fra 1845 Skrædermester i Fredericia;

- g. 1845 m. *Johanne Frederikke Rasch*. Datter af Niels Jakob Rasch; f. 25. Juli 1823, † 24. Februar 1894 i Fredericia.
- a. *Ane Katrine Milthersen*, f. 1. Maj 1847; kom 1876 i Tjeneste hos Hertugen af Augustenborg som Kammerjomfru; senere Oldfrue i Dresden hos Hertuginde indtil hendes Død; nu hos Hertug Ernst Günther og Søster paa Slottet Primkenau i Neder-Schlesien.
- b. *Frederik Milthersen*, f. 6. Februar 1849, † 8 Aar gl.
- c. *Niels Jakob Milthersen*, f. 11. September 1852; var i sin Farbroder Mads Milthersens Hus fra 1861 til 1873; rejste til Amerika (California) i Foraaret 1874; i flere Aar arbejdet ved forskellige Ting, nu Farmer i Haywards, Alameda Co., California; gift med en Enke, som selv havde en Landejendom der paa Stedet.
- d. *Edvard Milthersen*, f. 11. Septbr. 1852, † nogle Dage gl.
- e. *Agnes Milthersen*, f. 26. Juli 1855; opholdt sig i sin Farbroder Niels Christian Milthersens Hus fra 1861 til ca. 1878, derefter i sit Hjem;
- g. 29. Oktober 1890 m. *Nicolai Olsen*, Søn af Murermester P. Olsen i Skive; f. i Skive 18. Marts 1858; siden 1890 Bagermester i Fredericia.
- a₁. *Thomas Peter Johannes Olsen*, f. 10. Januar 1893.
- b₁. *Anna Isidora Elisabeth Olsen*, f. 10. Januar 1893.
- f. *Frederik Milthersen*, f. 15. September 1857; uddannet til Telegrafist i Fredericia 1876; var et Par Aar Telegrafbestyrer i Marstal; derefter en kort Tid Overtelgrafist i Randers; siden 1900 Telegrafbestyrer i Vejle;
- g. 27. Oktober 1891 m. *Lovise Frandsen*, Datter af Grosserer Niels Marius Frandsen; f. 5. Oktober 1872 i Bredning ved Ringkøbing.
- a₁. *Einar Milthersen*, f. 2. December 1892.
- b₁. *Ady Milthersen*, f. 27. April 1894.
- g. *Kristian Milthersen*, f. 17. November 1859, † omtrent 1¹/₄ Aar gl.

- IV. *Dorthe Marie Madsdatter*, f. 1777 paa Fastergaard, Daaben konfirmeret 8. Maj 1777, † 27. Juli 1840 i Astrup i Faster;
- g. 6. Oktober 1799 m. *Mads Jensen*, f. 27. August 1775 i Kirkegaard i Nørre Vium (se Slægtregister D), † 7. Maj 1838 i Astrup; Gaardmand i Astrup i Faster fra 1799 til 1831.
1. *Maren Madsdatter*, f. 1. Juni 1800, † 19. Maj 1880 i Søndergaard i Faster;

IV 1 a.

- g. 23. Oktober 1825 m. *Peder Nielsen*, Søn af Niels Søndergaard og Maren Pedersdatter; f. 25. Oktbr. 1796 i Søndergaard i Faster; † 11. April 1882; Gaardmand i Søndergaard i Faster fra 1825 til 1858.
- a. *Niels Pedersen*, f. 28. Marts 1826, † 19. Novbr. 1902; Gaardmand i en Udbyggergaard fra Fædrenegaarden fra 1858 til 1893;
- g. 10. Oktober 1858 m. *Mariane Bendtsdatter*, Datter af Gaardmand Bendt Svendsen, Faster-Kirkegaard i Faster; f. 23. Marts 1826 (se Slægtregister E).
- a₁. *Peder Pedersen*, f. 3. August 1859, † 26. Januar 1869.
- b₁. *Bendt Kirkegaard Pedersen*, f. 2. November 1860; siden 1891 Gaardejer i Vesterby i Borris;
- g. 24. Novbr. 1891 m. *Ane Kristine Madsen*, Datter af Gaardmand Mads Jensen i Astrup (IV 3 b c₁); f. 13. April 1863.
- a₂. *Niels Søndergaard Pedersen*, f. 13. November 1892.
- b₂. *Mariane Pedersen*, f. 21. Februar 1894.
- c₂. *Mads Astrup Pedersen*, f. 1. Juni 1896.
- d₂. *Dina Kirstine Pedersen*, f. 30. November 1901.
- c₁. *Maren Kirstine Pedersen*, f. 26. Juli 1863;
- g. 15. Maj 1896 m. *Mads Fastergaard Madsen*, f. 11. Febr. 1867 paa Fastergaard (se iøvrigt IV 2 c a₁).
- d₁. *Mads Pedersen*, f. 23. December 1866; siden 1893 Ejer af Fædrenegaarden;
- g. 25. April 1893 m. *Jørgine Frederikke Sørensen*, Datter af Gaardmand Søren Vittarp i Aadum (I 3 e h₁); f. 5. Maj 1867.
- a₂. *Mariane Pedersen*, f. 10. Maj 1894.
- b₂. *Niels Søndergaard Pedersen*, f. 31. Marts 1896.
- c₂. *Søren Engelbrekt Pedersen*, f. 8. November 1898.
- d₂. *Peder Søndergaard Pedersen*, f. 21. Februar 1901.
- e₂. *Janus Kjærgaard Pedersen*, f. 27. Maj 1903.
- f₂. *Lovise Katrine Pedersen*, f. 6. Oktober 1905.
- b. *Maren Pedersen*, f. 12. August 1827, † 20. Maj 1862;
- g. 20. Maj 1860 m. *Jakob Christiansen* (Kjelstrup), f. 4. Oktober 1832 i Skjern, † 1. April 1898 i Lindvig i Borris hos sin Søn; boende først i Kjelstrup i Faster, derefter paa Handerup Mark, Faster. (Gift 2den Gang 17. Maj 1863 med Mette Madsen; i dette Ægteskab flere Børn.)
- a₁. *Søren Peder Bjerrum Christiansen*, f. 13. Maj 1862; Tjener hos Lensbaron O. D. Rosenørn-Lehn fra ca. 1885 til dennes Død 1892; har senere haft Forretning i København.

- c. *Mads Pedersen*, f. 6. April 1829; Ejer af Fædrenegaard Søndergaard siden 1858;
 g. 24. Juni 1880 m. *Katrine Marie Pedersen* (Kousgaard), Datter af Anders Pedersen Vendelbo i Borris; f. 20. Oktober 1839. (Enke efter Jens Mikkelsen, Vesterby i Borris.)
 a1. *Jens Peder Søndergaard* (Bevill. 9. November 1905), f. 4. Juli 1883.
- d. *Niels Kjærgaard Pedersen*, f. 11. Juni 1831, † 12. April 1903; Gaardmand i Husted i Lunde Sogn siden 1863;
 g. 21. April 1863 m. *Ane Kirstine Nielsen*, Datter af Gaardmand Niels Jensen, Halager i Lunde; f. 14. August 1834, † 28. August 1894.
 a1. *Niels Halager Pedersen*, f. 12. Decbr. 1863; bebor Fædrenegaard siden 1894;
 g. 6. April 1897 m. *Mette Johanne Hansen*, Datter af Gaardmand Niels Kristian Hansen i Dybvadsgaarde i Lunde; f. 4. Marts 1871.
 a2. *Niels Kjærgaard Pedersen*, f. 28. Marts 1898.
 b2. *Ane Kirstine Pedersen*, f. 3. Maj 1900.
 c2. *Niels Kristian Hansen Pedersen*, f. 25. December 1901.
- b1. *Mette Katrine Marie Pedersen*, f. 18. Juli 1866.
- c1. *Peder Pedersen*, f. 5. December 1871; boede i Nærheden af Ølgod Station som Landmand til 1904; nu i Gaarden Fruerlund i Horne Sogn;
 g. 27. April 1900 m. *Tevoline Kristine Kristensen*, Datter af Laust Kristensen, Skads Sogn; f. 23. November 1873.
 a2. *Ane Kirstine Pedersen*, f. 30. August 1904.
- e. *Dorte Marie Pedersen*, f. 8. December 1833, † 6. Oktober 1881.
- f. *Christen Pedersen* (Søndergaard), f. 21. September 1836; Ejer af en Udbyggersgaard fra Fastergaard fra 1867 til 1898; siden paa Ejendommen Bilbjerg i Faster;
 g. 22. April 1867 m. *Dorte Marie Madsen*, Datter af Gaardmand Mads Madsen (Bindesbøl) (IV 2 e); f. 23. Juli 1840 i Bindesbøl i Aadum, † 6. December 1903.
 a1. *Birthe Marie Pedersen*, f. 17. Decbr. 1668, † 19. Juli 1894.
 b1. *Peder Pedersen* (Søndergaard), f. 8. Maj 1872; Ejer af Fædrenegaard siden 1898;
 g. 4. November 1898 m. *Johanne Pedersen*, Datter af Gaardmand Poul Tuelund i Tarm; f. 28. Oktober 1869.

IV 1 f b₁ a₂.

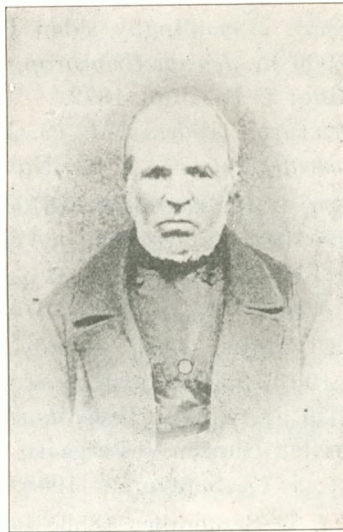
- a₂. *Christen Søndergaard Pedersen*, f. 3. April 1900, † 2. August 1900.
- b₂. *Kristine Marie Pedersen*, f. 7. Februar 1901.
- c₂. *Christen Søndergaard Pedersen*, f. 16. December 1902.
- c₁. *Maren Pedersen*, f. 26. Oktbr. 1879, † 15. Oktbr. 1897.
- g. *Ane Marie Pedersen*, f. 8. September 1840, † 21. Maj 1865.
- h. *Otto Pedersen*, f. 16. Juli 1845; siden 1878 Gaardmand i Marup i Skjern;
- g. 10. November 1878 m. *Kristine Hansen*, Datter af Gaardmand Hans Andersen, Sig i Hover; f. 10. November 1848.
- a₁. *Maren Pedersen*, f. 27. Maj 1880.
- b₁. *Mette Marie Pedersen*, f. 25. December 1881.
- c₁. *Karen Margrethe Pedersen*, f. 22. Juni 1886.
2. *Mads Madsen*, f. 4. Februar 1803, † ved Drukning i Borris Aa 10. April 1866; Gaardmand i Østerlem 1830—1836; derefter i Bindsbøl i Aadum 1836—1843; siden paa Fastergaard;
- g. 3. April 1830 m. *Birthe Marie Svendsdatter*, Datter af Gaardmand Svend Andersen i Handerup; f. 22. September 1804, † 26. December 1901.
- a. *Svend Madsen*, f. 27. Februar 1831 i Østerlem; boet i Ejstrup i Faster 1859—1867; derefter paa en Udflyttergaard fra Fastergaard 1867—1882; derpaa Ejer af Tarm Kro i ca. 4 Aar; har siden boet i Bisgaard i Tarm, i Gjelleruplund, i Dalagerlund i Borris; siden 1897 Aftægtsmand hos Sviger sønnen;
- g. 27. November 1859 m. *Ane Marie Pedersdatter*, Datter af Gaardmand Peder Jensen, Østergaard i Faster; f. 11. Juli 1819, † 19. Februar 1897. (Enke efter Gaardmand Ole Poulsen, Ejstrup i Faster.)
- a₁. *Birthe Marie Madsen*, f. 20. Januar 1862;
- g. 1. Juni 1892 m. *Martinus Knudsen*, Søn af Gaardmand Knud Thomsen, Gjelleruplund, Gjellerup; f. 11. Juni 1862 i Gjellerup; Gaardmand i Gjelleruplund.
- a₂. *Svend Madsen Knudsen*, f. 10. August 1894.
- b₂. *Agnes Marie Knudsen*, f. 5. Februar 1896.
- c₂. *Knud Thomsen Knudsen*, f. 30. April 1897.
- d₂. *Peder Østergaard Knudsen*, f. 16. Juli 1900, † 20. August 1900.
- b. *Mads Madsen*, f. 22. August 1833, † 5. August 1899; boet i Østergaard, Klokrose i Faster fra 1859;

- g. 19. Oktober 1862 m. *Katrine Marie Jensen*, Datter af Gaardmand i Borriskrog, Jens Pedersen (Krog) (se Slægtregister B);
f. 16. December 1835.
- a₁. *Mads Madsen*, f. 26. August 1863, † 27. Februar 1874.
- b₁. *Jens Krog Østergaard* (Bevill. 27. Oktbr. 1905), f. 25. Septbr. 1865; bor i en Udbyggergaard fra Østergaard siden 1895;
g. 7. November 1895 m. *Kirstine Jensen*, Datter af Gaardmand Søren Jensen, Vestergaard i Klokmose i Faster (IV 3 e d₁); f. 26. August 1869.
- a₂. *Katrine Marie Madsen*, f. 20. April 1898.
- b₂. *Dina Kirstine Madsen*, f. 29. Juni 1902.
- c₁. *Abelone Madsen*, f. 20. Oktober 1867.
- d₁. *Birthe Marie Madsen*, f. 26. April 1870;
g. 29. Marts 1900 m. *Niels Nielsen*, Søn af Peder Nielsen (Holk) i Klokmose i Faster; f. 31. Marts 1877; siden 1900 boende i Klokmose.
- a₂. *Mette Petrea Nielsen*, f. 13. November 1900.
- e₁. *Peder Krog Madsen*, f. 21. Marts 1873, † 7. August 1873.
- f₁. *Madsine Madsen*, f. 13. Juni 1872.
- g₁. *Mads Fastergaard Madsen*, f. 27. Febr. 1875, † 12. Juli 1877.
- h₁. *Mads Fastergaard Østergaard*, f. 9. Juli 1880. Overtog Fødegården i 1905.
- c. *Niels Boel Madsen*, f. 1. December 1836; boet paa Fastergaard siden 1865;
g. 27. Oktober 1865 m. *Dina Hansen*, Datter af Gaardmand Hans Andersen, Sig i Hover; f. 26. Juni 1836, † 27. Maj 1897.
- a₁. *Mads Fastergaard Madsen*, f. 11. Februar 1867; bor paa en Udbyggergaard fra Fædrenegården siden 1896.
g. 15. Maj 1896 m. *Maren Kirstine Pedersen* (IV 1 a c₁).
- a₂. *Niels Boel Madsen*, f. 14. April 1897.
- b₂. *Dina Madsen*, f. 7. Oktober 1898, † 11. Oktober 1900.
- c₂. *Niels Peder Søndergaard Madsen*, f. 4. August 1900.
- d₂. *Dina Madsen*, f. 24. Maj 1902.
- b₁. *Birthe Marie Madsen*, f. 12. December 1869;
g. 6. November 1896 m. *Niels Kjær* (I 3 g d₁).
- c₁. *Hans Sig Madsen*, f. 8. Februar 1873; Præliminæreksamen fra Tarm Realskole 1890; pharmaceutisk Kandidat 1897; nu Provisor paa et Apotek i Haderslev;
g. 26. December 1905 m. *Anna Margrethe Caroline Jensen*, Datter af Distriktsdyrlæge Jensen, Farsø; f. 9. Oktbr. 1883.

IV 2 c d.

- d1. *Maren Madsen*, f. 14. August 1875;
g. 25. Marts 1905 m. *Jes Jessen*, Søn af Gaardmand Chr. Jessen i Kjelstrup; f. 11. August 1880. Bor i Videbæk.
- e1. *Mette Madsen*, f. 20. Maj 1878;
g. 25. Marts 1905 m. *Gravers Graversen*, Søn af Gaardmand Jens Chr. Graversen i Ejstrup, Faster; f. 14. December 1878; bor paa en Udflyttergaard fra Fastergaard.
- f1. *Peder Astrup Madsen*, f. 8. Juni 1881.
g1. *Jens Astrup Madsen*, f. 14. Juli 1883.
- d. *Dorte Marie Madsen*, f. 23. Juli 1840, † 6. December 1903;
g. 22. April 1867 m. *Christen Pedersen* (Søndergaard) (IV 1 f).
- e. *Kirsten Madsen*, f. 12. Juni 1845, † 4. September 1899;
g. 22. April 1867 m. *Thomas Pedersen*, Søn af Peder Chr. Thomsen i Stauning; f. 15. Januar 1845; boende i Ejstrup i Faster 1867—1882, derefter paa en Udflyttergaard fra Fastergaard.
- a1. *Mads Fastergaard Pedersen*, f. 30. September 1870; boede først et Par Aar paa Tarm Vestermark; siden 1903 i sin Kones Fødegaard;
g. 28. Maj 1903 m. *Else Katrine Christensen*, Datter af Gaardmand Christen Jensen i Tarm; f. 20. Juli 1875.
a2. *Thora Kirstine Pedersen*, f. 14. Maj 1904.
- b1. *Peder Christian Pedersen*, f. 6. April 1874, † som Barn.
- c1. *Jens Thomas Pedersen*, f. 26. Maj 1877.
- d1. *Mads Marinus Anton Pedersen*, f. 6. April 1881.
- e1. *Birthe Marie Pedersen*, f. 17. September 1884.
f1. *Peder Kristian Pedersen*, f. 1. September 1887.
3. *Jens Madsen*, f. 26. Oktober 1805, † 24. Marts 1887; Ejer af Fædrengaarden fra 1831—1876;
g. 9. Oktober 1831 m. *Kristine Madsdatter*, Datter af Gaardmand Mads Jensen i Klokmose i Faster; f. 25. Februar 1808, † 30. August 1880.
- a. *Kirsten Vestergaard Jensen*, f. 30. Oktbr. 1832, † 15. April 1889;
g. 21. Oktober 1855 m. *Anders Christensen* (Vestergaard), Søn af Christen Hansen i Klokmose i Faster; f. 4. December 1828 i Vestergaard i Vester Klokmose; boende paa en Udbyggersgaard fra Fædrengaarden fra 1855; Sogneraadformand 1878—1880. (Gift 2den Gang med Søsteren Mariane Jensen) (IV 3 f).

- a₁. *Christen Andersen*, f. 31. Juli 1856; boede i Gasdalgaard i Bølling 1884—1889; derefter i Døbelmose i Borris; Sogneraadsformand i Bølling og Sædding 1887—1889, i Borris og Faster 1895—1898;
- g. 19. November 1886 m. *Ane Jensen*, Datter af Gaardmand Jens Pedersen (Kjær) i Døbelmose; f. 9. Marts 1856.
- a₂. *Anders Vestergaard Andersen*, f. 4. November 1887.
- b₂. *Kirsten Vestergaard Andersen*, f. 4. Aug. 1890, † 7. April 1894.
- c₂. *Jens Kjær Andersen*, f. 5. Oktober 1893.
- d₂. *Kirsten Christine Andersen*, f. 16. December 1895.

Jens Madsen Astrup.

- b₁. *Maren Andersen*, f. 13. April 1859, † 10. December 1863.
- c₁. *Kristine Andersen*, f. 2. Februar 1862;
- g. 26. Oktbr. 1887 m. *Jakob Stensig Svendsen*, Søn af Gmd. Svend Andersen, Stensig i Sædding (se Slægtregister D); f. 4. Marts 1861 i Stensig, † 15. Oktbr. 1905; Ejer af Fædrenegaarden siden 1887.
- a₂. *Svend Stensig Svendsen*, f. 13. September 1888.
- b₂. *Anders Vestergaard Svendsen*, f. 10. Februar 1891.
- c₂. *Anton Kristian Svendsen*, f. 4. Februar 1893.
- d₂. *Andreas Svendsen*, f. 10. Juli 1895.
- e₂. *Ane Svendsen*, f. 7. Juni 1898.
- f₂. *Jens Peder Astrup Svendsen*, f. 29. Marts 1901.
- g₂. *Jacobine Kristine Svendsen*, f. 15. Marts 1906.

IV 3 a d₁.

- d₁. *Jens Andersen*, f. 17. Februar 1864; boende siden 1891 i Fædrenegaard;
- g. 20. Oktober 1899 m. *Ane Kirstine Jensen*, Datter af Gaardmand Poul Jensen paa Borris Præstegaards Mark; f. 6. April 1861.
- a₂. *Anders Vestergaard Andersen*, f. 9. Juli 1901.
- e₁. *Mads Andersen*, f. 11. April 1866; boede i Gasdalgaard i Bølling 1889—1898; derefter paa Askov Højskole Vinteren 1898—1899; derefter tjent forskellige Steder. Har siden 1904 Bog-, Papir- og Galanterihandel i Videbæk.
- f₁. *Søren Vestergaard Andersen*, f. 4. Juli 1870; boende i sin Kones Fødegaard i Sæddingby siden 1900;
- g. 20. April 1900 m. *Jensine Grimstrup*, Datter af Ole Grimstrup i Sædding; f. 10. Juni 1872.
- a₂. *Maren Grimstrup Andersen*, f. 19. Juni 1901.
- b₂. *Ole Grimstrup Andersen*, f. 23. November 1903.
- g₁. *Maren Andersen*, f. 16. December 1872;
- g. 5. September 1901 m. *Jens Jensen Vestergaard* (IV 3 e c₁); f. 7. Oktober 1871.
- h₁. *Dina Jensine Andersen*, f. 9. Aug. 1875, † 8. Septbr. 1889.
- b. *Mads Jensen*, f. 13. Februar 1834; boende i en Udbyggergaard fra Astrup 1855—1901; Sogneraadsformand 1884—85;
- g. 21. Oktober 1855 m. *Kirsten Vestergaard Christensen*, Datter af Gaardmand Christen Hansen Vestergaard i Klokmose i Faster; f. 29. August 1831; † 17. September 1905.
- a₁. *Jens Madsen*, f. 6. September 1856; boede i et Udbyggersted fra Klokmose 1892—1904; nu Gaardmand i Kongensholm i Hanning;
- g. 20. Oktober 1891 m. *Andersine Kirstine Pedersen*, Datter af Otto Pedersen Hvingel i Ølstrup; f. 2. September 1867.
- a₂. *Mads Astrup Madsen*, f. 29. December 1891.
- b₂. *Kirsten Vestergaard Madsen*, f. 4. Marts 1895.
- c₃. *Jørgen Madsen*, f. 29. Juni 1901.
- d₃. *Else Katrine Madsen*, f. 26. Januar 1904.
- b₁. *Christen Madsen*, f. 23. April 1860; boende paa Ny Fastergaard siden 1884;
- g. 20. Oktober 1887 m. *Mariane Mikkelsen*, Datter af Gaardmand Jens Mikkelsen, Vesterby i Borris (se Side 117); f. 5. Oktober 1861.
- a₂. *Mads Astrup Madsen*, f. 25. Februar 1889.

- b₂. *Madsine Katrine Madsen*, f. 18. April 1893.
- c₂. *Mads Søndergaard Madsen*, f. 5. August 1897.
- d₂. *Dina Kirstine Madsen*, f. 16. April 1905.
- c₁. *Ane Kristine Madsen*, f. 13. April 1863;
g. 24. Novbr. 1891 m. *Bendt Kirkegaard Pedersen* (IV 1 a b₁).
- d₁. *Jens Peder Madsen*, f. 26. Marts 1866; siden 1901 Vognmand i Borris Stationsby;
g. 29. September 1903 m. Enke efter 1ste Ægteskab *Ane Katrine Jensen*, Datter af Husmand Jens Jakobsen paa Sæddinghede; f. 16. Maj 1863.
- e₁. *Maren Madsen*, f. 20. Oktober 1867. Er Husbestyrerinde hos Faderen.
- f₁. *Søren Madsen*, f. 23. November 1873; Ejer af Fødegaarden siden 1901;
g. 25. Oktober 1901 m. *Dina Birkmose Jensen* (IV 3 e e₁), f. 5. August 1873.
a₂. *Kirsten Vestergaard Madsen*, f. 2. Aug. 1902, † samme Dag.
b₂. *Mads Astrup Madsen*, f. 1. September 1904.
- g₁. *Dina Birkmose Madsen*, f. 29. Febr. 1876, † 16. Maj 1899.
- c. *Dorte Marie Jensen*, f. 9. December 1835;
g. 25. Oktober 1866 m. *Niels Madsen*, Søn af Forpagter i Bølling Præstegaard Mads Larsen; f. 6. Februar 1835 i Bølling Præstegaard; boende siden 1866 paa en Udbyggergaard fra Hustruens Fødegaard.
- a₁. *Jens Madsen*, f. 12. August 1867; Gaardmand i Grønborg i Borris siden 1900;
g. 20. Marts 1900 m. *Hansine Ingeborg Nielsen*, Datter af Gaardmand Niels Chr. Nielsen i Aagaard i Vildbjerg Sogn; f. 10. Maj 1872.
a₂. *Niels Alfred Madsen*, f. 16. Juli 1900.
b₂. *Niels Kristian Aagaard Madsen*, f. 12. Oktober 1901.
c₂. *Dorte Marie Madsen*, f. 30. November 1903.
- b₁. *Mads Madsen*, f. 4. December 1871; bebor en Ejendom i Astrup siden 1899;
g. 24. Oktober 1899 m. *Mette Marie Pedersen*, Datter af Gaardmand Niels Vendelbo i Albæk i Skjern; f. 24. Oktober 1876.
a₂. *Niels Madsen*, f. 31. Juli 1901.
b₂. *Kristian Madsen*, f. 19. Februar 1903.
- c₁. *Christen Madsen*; f. 16. April 1874.

IV 3 c d₁.

d₁. *Margrethe Madsen*, f. 16. Oktober 1876.

- d. *Mads Christian Jensen*, f. 1. Juni 1838, † 8. Januar 1901; boede i en Udflyttergaard fra Astrup fra 1859;
- 1) g. 16. Oktober 1859 m. *Ane Kirstine Christensen*, Datter af Gaardmand Chr. Mikkelsen i Døbelmose i Borris; f. 7. Januar 1836, † 22. August 1896;
 - 2) g. 15. Oktober 1898 m. *Mette Madsen*, Datter af Gaardmand Mads Peder Andersen i Meldgaard i Faster; f. 2. August 1848.
- a₁. *Jens Jensen*, f. 23. August 1860; boede i Nedergaard i Bølling fra 1886 til 1900; siden 1900 i Rosbjerg i Bølling;
- g. 9. November 1886 m. *Maren Nielsen*, Datter af Gaardmand Kristian Nielsen, Fasterkjær (I 3 g a₁); f. 16. Oktober 1860.
- a₂. *Dorthea Marie Jensen*, f. 14. September 1887.
- b₂. *Ane Kirstine Jensen*, f. 21. Januar 1890.
- c₂. *Mads Christian Jensen*, f. 26. Maj 1892.
- d₂. *Kristian Kjær Jensen*, f. 30. Juli 1894.
- e₂. *Niels Kjærgaard Jensen*, f. 30. November 1896.
- f₂. *Mette Marie Jensen*, f. 5. Juli 1900.
- g₂. *Mathilde Frederikke Jensen*, f. 6. Oktober 1903.
- b₁. *Kristine Jensen*, f. 24. Marts 1862;
- g. 27. Oktober 1891 m. *Jens Kristian Andersen* (I 3 b g₁); f. 24. April 1854; bor i hendes Fødegaard.
- c₁. *Ane Kirstine Jensen*, f. 15. December 1863;
- g. 31. Maj 1888 m. *Peder Madsen* (Meldgaard), Søn af Gaardmand Mads Peder Andersen, Meldgaard i Faster; f. 17. Juni 1859; boende i Fædrengaarden siden 1888.
- a₂. *Ane Kirstine Madsen*, f. 22. Januar 1890.
- b₂. *Ane Kirstine Marie Madsen*, f. 4. September 1896.
- d₁. *Christence Amalie Jensen*, f. 8. Oktober 1865;
- g. 14. Oktober 1892 m. *Niels Mathias Jensen*, Søn af Jens Peder Jensen i Døbelmose i Borris; f. 3. Juli 1865; siden 1892 Ejer af Fødegaarden i Døbelmose.
- a₂. *Helene Katrine Jensen*, f. 2. Oktober 1894.
- b₂. *Ane Kirstine Jensen*, f. 29. December 1896.
- e₁. *Kirsten Marie Jensen*, f. 11. Novbr. 1866, † 19. Febr. 1867.
- f₁. *Christen Jensen*, f. 21. November 1869; fra 1898 Gaardmand i Klokmosen i Faster, fra 1. Marts 1906 i Kjærgaard i Stauning;
- g. 19. Oktober 1899 m. *Johanne Madsen Lunde* (I 8 f c₁); f. 16. Marts 1875.

- a₂. *Ane Kirstine Elise Jensen*, f. 27. Juli 1900.
 b₂. *Else Jenny Jensen*, f. 1. September 1902.
 c₂. *Mads Kristian Jensen*, f. 19. December 1903.
- g₁. *Mads Peder Jensen*, f. 4. August 1872; boede i Ny Toftgaard i Bølling 1901—06; siden i Handerup i Faster;
 g. 1. Juli 1904 m. *Mariane Pedersen* (III 3 e a₁); f. 16. Oktober 1880.
- h₁. *Kristian Jensen*, f. 14. August 1877.
- i₁. *Søren Jensen*, f. 1. September 1879; siden 1904 Gaardmand i Ikast.
- e. *Søren Jensen* (Vestergaard), f. 8. August 1840; boende i Vestergaard i Vester Klokmose i Faster fra 1865;
 g. 30. Marts 1865 m. *Dina Kirstine Christensen*, Datter af Gaardmand Christen Hansen (Vestergaard); f. 16. September 1841.
- a₁. *Maren Jensen*, f. 18. December 1865, † 25. Juni 1890.
- b₁. *Christen Jensen Vestergaard* (if. Bevilling 1905), f. 4. Novbr. 1867; Kroejer i Videbæk 4. Februar 1895 til 1. November 1896; Ølbrygger i Skjern 1896 til 17. Oktober 1898; derefter Hotelejer i Skanderborg til 17. Oktober 1900; derpaa boende i Skjern til 28. Marts 1901; siden den Tid Kroejer i Videbæk;
 g. 17. Februar 1895 m. *Kirsten Marie Pedersen*, Datter af Købmand P. Thomsen (Oldager) i Skjern; f. 3. Maj 1868.
- a₂. *Dina Kirstine Jensen Vestergaard*, f. 19. Decbr. 1896.
 b₂. *Søren Peder Jensen Vestergaard*, f. 1. Novbr. 1898.
 c₂. *Aksel Jensen Vestergaard*, f. 3. September 1903.
- c₁. *Jens Jensen Vestergaard*, f. 7. Oktober 1871; boende siden 1901 paa en Udflyttergaard fra Vestergaard i Faster;
 g. 5. September 1901 m. *Maren Andersen* (IV 3 a g₁); f. 16. December 1872.
- a₂. *Søren Jensen Vestergaard*, f. 1. Juli 1903, † 2. Juli 1903.
 b₂. *Søren Jensen Vestergaard*, f. 13. August 1904.
- d₁. *Kirstine Jensen*, f. 26. August 1869;
 g. 7. November 1895 m. *Jens Krog Østergaard* (IV 2 b b₁); f. 25. September 1865.
- e₁. *Dina Birkmose Jensen*, f. 5. August 1873;
 g. 25. Oktober 1901 m. *Søren Madsen* (IV 3 b f₁); f. 23. November 1873.
- f₁. *Hans Bjerrebo Jensen Vestergaard*, f. 19. November 1876.

IV 3 e g₁.

- g₁. *Mette Vestergaard Jensen*, f. 15. Januar 1881.
 h₁. *Mads Jensen Vestergaard*, f. 28. Maj 1883.
 i₁. *Mariane Jensen*, f. 12. November 1885.
- f. *Mariane Jensen*, f. 21. April 1844;
 g. 4. Juni 1891 m. *Anders Christensen* (Vestergaard) (se Side 120).
- g. *Jens Peder Jensen*, f. 1. Januar 1848, † 18. Oktober 1899;
 boende i Fædrengaarden siden 1876;
 g. 20. Oktober 1876 m. *Jakobine Kristiane Jakobsen*, Datter af
 Gaardmand Jakob Jensen, Stensig i Sædding; f. 1. Febr. 1854.
 a₁. *Jens Astrup Jensen*, f. 15. Oktober 1877.
 b₁. *Svend Stensig Jensen*, f. 14. Oktbr. 1879, † 23. Oktbr. 1879.
 c₁. *Svend Stensig Jensen*, f. 15. Marts 1881.
 d₁. *Jakob Jensen*, f. 4. Maj 1884.
 e₁. *Kristine Anine Jensen*, f. 1. Oktober 1888.
 f₁. *Christen Astrup Jensen*, f. 19. Januar 1891.
 g₁. *Anton Kristian Jensen*, f. 6. April 1896.
- h. *Kirsten Marie Jensen*, f. 1. December 1851;
 1) g. 27. Oktober 1874 m. *Christen Astrup Sørensen*, Søn af
 Søren Astrup; f. 22. Juli 1846 i Astrup, † 24. Maj 1886;
 Ejer af sin Fædrengaard fra 1874;
 2) g. 22. Marts 1888 m. *Mads Lodal Christensen*, Søn af
 Gaardmand Peder Christensen, Lodal i Faster; f. 8. De-
 cember 1860. Bor i Astrup.
 a₁. *Ane Sørensen*, f. 16. September 1875, † 12. April 1886.
 b₁. *Kirstine Sørensen*, f. 12. November 1876;
 g. 5. Juni 1902 m. *Mads Kristian Kristensen*, Søn af
 Gaardmand Peder Kristensen, Lodal i Faster; f. 21.
 April 1869; siden 1902 Gaardforvalter hos Købmand
 Hans Bank, Skjern.
 a₂. *Ane Kristensen*, f. 7. August 1903.
 c₁. *Sørense Petrine Sørensen*, f. 27. Oktober 1879;
 g. 27. April 1906 m. *Hans Christian Mortensen*, Søn af
 Boile Mortensen, Aarup i Hanning. Bor i Klokmose.
 d₁. *Christen Astrup Christensen*, f. 15. Maj 1890.
4. *Mariane Madsdatter*, f. 9. Januar 1808, † 5 Aar gl.
 5. *Ane Katrine Madsdatter*, f. 14. Febr. 1811, † 6. Decbr. 1896;
 g. 2. Juni 1833 m. *Jens Andersen* (Clausager), Søn af Anders
 Jensen, Bjergbo (se Side 51 og Slægtregister D); f. 18. Oktober
 1809, † 2. September 1885 i Clausager; Gaardmand i Clausager

i Sædding 1833—1868; Folketingsmand for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds (Skjern) 1849—1854, 1858—1861. Sogneraadsmlem i 12 Aar og Amtsraadsmedlem 1865—71. Han virkede meget for Engvanding samt Hede- og Moseopdyrkning.

a. *Anders Jensen Clausager*, f. 23. Juni 1834; boende i Kjærgaard (Hustruens Fødegaard) i Sædding 1861—1885; derefter paa Skjernbrogaard i Skjern; Folketingsmand for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds (Skjern) 1866—1878 og 1887—1890; Landstingsmand for 11te Landstingskreds 1878—1886: Amtsraadsmedlem

Ane Katrine Madsdatter.

1877—1883; Branddirektør siden 1885; Landvæsenskommissær siden 1879; Repræsentant i Landbygn. alm. Brandforsikring 1883—85;

g. 6. Oktober 1861 m. *Katrine Marie Jørgensen*, Datter af Gaardmand Jørgen Peder Hansen (Kjærgaard) i Sædding (I 7 b); f. 13. April 1837.

a₁. *Jørgen Peder Jensen Clausager*, f. 9. August 1862; boende i Fødegarden Kjærgaard i Sædding siden 1889; siden 1904 Formand for Bølling-Sædding Sogneraad;

g. 18. Oktober 1889 m. *Maren Grimstrup*, Datter af Ole Grimstrup i Sædding; f. 6. Januar 1864.

a₂. *Anders Jensen Clausager*, f. 18. November 1891.

IV 5 a b₁.

- b₁. *Karen Vendelbo Jensen Clausager*, f. 20. December 1863; bor ved Forlev Station;
 g. 14. April 1893 m. *Lars Andersen Madsen*, Søn af daværende Gaardejer Mads Larsen paa Ormidsløv Mark i Vemmelev Sogn, senere Møllejejer i Vemmelev; f. 17. Marts 1851, † 17. November 1900; 1890—95, Købmand i Tersløse ved Sorø, derefter Gaard- og Møllejejer i Vemmelev ved Slagelse.
- a₂. *Peder Martin Gottfred Madsen*, f. 6. Marts 1894, † 14. Maj 1894.
- b₂. *Axel Peder Clausager Madsen*, f. 31. Marts 1895.
- c₂. *Katrine Marie Clausager Madsen*, f. 13. April 1898.
- d₂. *Martin Clausager Madsen*, f. 25. August 1900.
- c₁. *Jens Jensen Clausager*, f. 22. Marts 1866; Ejer af Sofiedal i Sinding Sogn;
 g. 22. Oktober 1902 m. *Antonie Venø*, Datter af Kroejer P. Venø i Aulum; f. 18. December 1871.
- a₂. *Katrine Clausager*, f. 28. Maj 1904.
- d₁. *Ane Katrine Jensen Clausager*, f. 13. April 1868;
 g. 6. Oktober 1899 m. *Hans Andersen* (I 3 b j₁); siden 1902 Sognefoged i Skjern.
- e₁. *Margrethe Jensen Clausager*, f. 25. Februar 1872.
- f₁. *Hans Kragmoes Jensen Clausager*, f. 21. Marts 1874; Landbrugskandidat 1895; Lærer paa Dalum Landbrugsskole 1895—1899; Lærer paa Ødum Landbrugsskole ved Hadsten siden 1900; Gaardejer i Ødum siden 1901;
 g. 20. Oktober 1899 m. *Hansine Sørensen*, Datter af Gaardmand Christen Sørensen, Kirkegaard i Hanning; f. 28. Februar 1874.
- a₂. *Anders Clausager*, f. 11. Maj 1901.
- b₂. *Karen Margrethe Clausager*, f. 15. April 1903.
- g₁. *Søren Ogelvig Jensen Clausager*, f. 4. August 1876; tog dansk juridisk Eksamen 1898; rejste samme Aar til Morbroderen i Australien og vendte 1905 hjem med denne.
- h₁. *Jens Abildtrup Jensen Clausager*, f. 3. April 1879; rejste til Skotland 1903, kom tilbage sidst i 1904; købte i Foraaret 1905 Dyrbygaard, Gassum Sogn, Randers Amt.
- b. *Mads Clausager*, (Bevill. 8. Aug. 1905), f. 26. Marts 1836; boende siden 1862 i Stensæde i Sædding, en Udflyttergaard fra Føde-

gaarden; Sogneraadsformand i Bølling-Sædding 1880—82 og 1892—94; Sognefoged i Sædding siden 1888;

g. 25. Maj 1862 m. *Sidsel Andersen*, Datter af Gaardmand Anders Andersen (se Slægtregister D), Stengaard i Sædding, og Anne Andersdatter; f. 5. Oktober 1840.

a 1. *Ane Katrine Jensen*, f. 22. April 1863;

g. 28. Maj 1889 m. *Anders Knudsen*, Søn af Gaardmand Mads Knudsen, Fasterlund i Faster; f. 30. April 1863; siden 1889 Gaardmand i Ejstrup i Faster.

a 2. *Ida Katrine Knudsen*, f. 27. Maj 1890.

b 1. *Ane Jensen*, f. 23. September 1864;

g. 13. November 1890 m. *Jeppe Søndergaard* (Bevill. i Dechr. 1905), Søn af Gaardmand Christen Jepsen, Søndergaard i Sædding; f. 2. Marts 1838; boede i Søndergaard til 1885, i Stensig til 1892; Gaardmand i Skjern til 1894, i Hanning til 1900, i Dejbjerg til 1904; siden boende i Skjern By.

a 2. *Mathias Søndergaard*, f. 16. Juni 1892.

b 2. *Mads Clausager Søndergaard*, f. 24. Januar 1894.

c 2. *Albrekt Andreas Søndergaard*, f. 15. Februar 1896.

d 2. *Andrea Søndergaard*, f. 3. Juli 1900.

c 1. *Jens Clausager*, f. 26. Juni 1868; 1895—1905 Snedkermester ved Astrup Mølle i Faster, siden i Skjern;

g. 8. Maj 1896 m. *Sidsel Marie Pedersen*, Datter af Gaardmand Peder Halskov Pedersen i Finderup i Hanning; f. 20. Marts 1868.

a 2. *Mads Clausager*, f. 31. August 1897.

b 2. *Peder Halskov Clausager*, f. 3. Juni 1900.

d 1. *Margrethe Jensen*, f. 1. Marts 1876;

g. 18. April 1905 m. *Jens Mortensen*, Søn af Gaardmand Boile Mortensen, Aarup i Hanning; f. 4. April 1876. Bor i Aarup.

e 1. *Andrea Jensen*, f. 18. Februar 1874, † 4. December 1899.

f 1. *Anders Stengaard Clausager*, f. 14. September 1881.

c. *Margrethe Jensen*, f. 12. Marts 1838, † 17. Juni 1871.

d. *Mariane Jensen*, f. 11. Maj 1840, † 11. Januar 1878;

1) g. 25. Maj 1862 m. *Hans Kragmose Thomsen*, Søn af Gaardmand Thomas Jensen (Rosbjerg) i Gasdalgaard i Bølling; f. 28. Juli 1834; † 12. December 1873; Ejer af Gasdalgaard fra 1862;

IV 5 d a₁.

- 2) g. 23. Marts 1877 m. *Jeppe Christensen*, f. 13. Maj 1848 i Hvirvelgaard i Bølling; boede i Gasdalgaard indtil 1884; nu i Herborg. (Gift 2den Gang.)
- a₁. *Serine Marie Thomsen*, f. 15. Maj 1863, † 22. Febr. 1866.
- b₁. *Thomas Rosbjerg Thomsen*, f. 13. Juni 1864, † 15. Juni 1869.
- c₁. *Ane Katrine Thomsen*, f. 25. Januar 1866;
g. 6. April 1888 m. *Otto Nielsen* (Holk), Søn af Gaardmand Niels Holk, Klokmose i Faster; f. 21. April 1863; boede 1888—91 i Nybo i Nøvling, Gaardmand i Fasterkjær i Faster siden 1891.
- a₂. *Hansine Mariane Nielsen*, f. 27. December 1888.
- b₂. *Magdalene Marie Nielsen*, f. 22. April 1891, † 26. April 1893.
- c₂. *Peder Holk Nielsen*, f. 10. Januar 1894.
- d₂. *Niels Holk Nielsen*, f. 8. December 1895.
- e₂. *Hans Kragmose Nielsen*, f. 17. September 1897.
- f₂. *Magnus Johannes Nielsen*, f. 6. Maj 1899.
- g₂. *Jens Clausager Nielsen*, f. 14. April 1901.
- h₂. *Jens Marinus Nielsen*, f. 26. Februar 1903.
- i₂. *Julius Emil Nielsen*, f. 28. Juli 1905.
- d₁. *Serine Marie Thomsen*, f. 9. Januar 1868;
g. 1. November 1890 m. *Jens Stensig Jansen*, Søn af Gaardmand og Sognefoged Jan Lauridsen og Ane Katrine Andersdatter (se Slægtregister D), Aas i Faster; f. 24. Juli 1863; boende paa Fædrenegaarden siden 1887; Sognefoged og Lægdsmand i Faster siden 1888.
- a₂. *Anna Katrine Jansen*, f. 3. Juli 1891.
- b₂. *Mariane Jansen*, f. 3. Januar 1893.
- c₂. *Thomasine Jansen*, f. 7. Juli 1895.
- d₂. *Jan Lauridsen Jansen*, f. 13. Maj 1898.
- e₂. *Else Margrethe Jansen*, f. 8. April 1901.
- f₂. *Thora Jansen*, f. 5. Oktober 1903.
- g₂. *Sigrid Jansen*, f. 16. Februar 1906.
- e₁. *Thomasine Thomsen*, f. 7. Februar 1870, † 2. Januar 1885.
- f₁. *Thomas Rosbjerg Thomsen*, f. 15. September 1872; uddannet ved Mejerivæsenet 1887—93; Bestyrer af Nøvling Mejeri 1. Maj 1893 til 1. Maj 1896; derefter Købmand i Skjern; i 4 Aar Sodavandsfabrikant sammesteds; dernæst Købmand i 3 Aar i Nøvling, derpaa Landmand i Nøvling;
g. 17. Maj 1895 m. *Marie Katrine Christensen*, Datter af

Gaardmand Jens Chr. Christensen, Nøvlingskov; f. 21. April 1869.

a₂. *Hans Rosbjerg Thomsen*, f. 5. Marts 1896.

b₂. *Karoline Flø Thomsen*, f. 22. November 1897.

c₂. *Kristian Skov Thomsen*, f. 29. Januar 1900.

d₂. *Peder Rosbjerg Thomsen*, f. 5. Februar 1902.

e₂. *Mariane Clausager Thomsen*, f. 6. Oktober 1903.

f₂. *Viggo Rosbjerg Thomsen*, f. 11. Oktober 1905.

g₁. *Sidsel Marie Christensen*, f. 30. November 1877.

h₁. *Hans Christensen*, f. 1. December 1877, † 13. December 1877.

e. *Dorte Marie Jensen*, f. 18. December 1842, † 28. Januar 1843.

f. *Anders Bjergbo Jensen Clausager* (Bevill. 1905), f. 9. Januar 1845, boende i Fædrenegaard siden 1868; Folketingsmand for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds (Skjern) 1878—87, 1892—95; Amsraadsmedlem siden 1891; Sogneraadsformand i Bølling—Sædding 1874—76 og 1889—91;

g. 8. November 1868 m. *Maren Jansen*, Datter af Gaardmand, Sognefoged og Lægdsmand Jan Lauridsen, Aas i Faster, og Hustru Ane Katrine Andersdatter (se Slægtregister D); f. 9. Marts 1842.

a₁. *Ane Katrine Jensen*, f. 26. Novbr. 1869, † 26. Novbr. 1869.

b₁. *Ane Katrine Jensen*, f. 11. Januar 1871;

g. 18. April 1893 m. *Niels Sørensen* (Kirkegaard), Søn af Gaardmand Kristian Sørensen, Kirkegaard i Hanning; f. 17. August 1866; boende i Tylvad i Hanning fra 1893.

a₂. *Kristian Kirkegaard Sørensen*, f. 4. Marts 1894.

b₂. *Maren Kirkegaard Sørensen*, f. 28. Februar 1895.

c₂. *Anders Clausager Sørensen*, f. 17. September 1896.

d₂. *Jens Clausager Sørensen*, f. 3. Oktober 1900.

e₂. *Mariane Clausager Sørensen*, f. 25. November 1901.

c₁. *Jens Clausager Jensen*, f. 5. April 1873, † 30. Januar 1881.

d₁. *Ane Katrine Aaes Jensen*, f. 15. September 1875;

g. 6. April 1900 m. *Søren Ogelvig Sørensen* (Rabek), Søn af Morten Nielsen, Rabek i Skjern; f. 27. Februar 1870; Gaardmand i Langkjær i Stauning siden 1900.

a₂. *Mariane Clausager Sørensen*, f. 3. Juli 1901.

b₂. *Martin Rabæk Sørensen*, f. 5. Marts 1904.

e₁. *Hansine Mariane Kragmose Jensen*, f. 5. Januar 1878, † 21. April 1901.

IV 5 g.

- g. *Dorte Marie Jensen*, f. 3. Oktober 1847;
 g. 28. September 1871 m. *Laust Jansen*, Søn af Sognefoged Jan Lauridsen, Aas i Faster, og Ane Katrine Andersdatter (se Slægtregister D); f. 3. April 1847; boende i Dalgaard i Hanning 1871—1904; derefter paa Gadegaard Mark, Hanning; Vurderingsmand for Landbygningernes Brandforsikring, Taksationsmand for Kreditforeningen for Ejere af mindre Ejendomme paa Landet.
- a 1. *Ane Katrine Jansen*, f. 20. Juni 1872;
 g. 30. Oktober 1894 m. *Jens Laurids Jensen Bilbjerg* (Bevill. 1905), Søn af Christen Jensen (Bilbjerg) i Faster; f. 20. December 1870; Husmand i Sædding siden 1894. Formand for Hanning-Sædding Andelsmejeri; Bestyrelsesmedlem for Bølling-Nørre Herreders Landboforening.
- a 2. *Kristen Jensen Bilbjerg*, f. 26. August 1895.
 b 2. *Laurids Jensen Bilbjerg*, f. 17. December 1896.
 c 2. *Albert Leonhardt Jensen Bilbjerg*, f. 23. Juli 1899.
 d 2. *Teodor Marius Jensen Bilbjerg*, f. 6. September 1903.
 e 2. *Martin Ejnar Jensen Bilbjerg*, f. 26. Maj 1905.
- b 1. *Jan Aaes* (Bevill. i Novbr. 1905), f. 31. Marts 1874; boende i Hustruens Fødegaard, Klaptoft i Velling siden 1902; siden 1902 Formand for Vandsynsmændene;
 g. 22. April 1902 m. *Gunder Jakobsen*, Datter af Gaardmand Knud Jakobsen, Klaptoft i Velling; f. 8. Novbr. 1879.
- a 2. *Bodil Marie Aaes*, f. 7. Juni 1903.
 b 2. *Knud Aaes*, f. 27. November 1904.
- c 1. *Jens Clausager Dalgaard* (Bevill. 1905), f. 3. Maj 1877; boende i sin Fødegaard siden 1904;
 g. 29. September 1904 m. *Ane Kirstine Jensen*, Datter af Gaardmand Jens Jensen (Kirk), Hebeltoft i Velling; f. 28. Oktober 1879.
- a 2. *Laurids Jansen Dalgaard*, f. 13. November 1905.
- d 1. *Jensine Katrine Jansen*, f. 5. November 1882;
 g. i Oktober 1905 m. *Kresten Jakobsen*, Søn af Gaardejer Jakob Jakobsen i Hanning; f. 11. Maj 1878; bor i sin Fødegaard siden 1905.
- h. *Ane Jensen*, f. 10. August 1850;
 g. 26. Oktober 1875 m. *Søren Larsen Gammeljord* (Bevill. 19. December 1905), Søn af Lars Gammeljord: f. 12. Januar 1849

i Gammeljord i Sædding; Ejer af Fødegaarden siden 1875; Sogneraadsmlem 1889—95 og siden 1904.

- a₁. *Dorthea Marie Larsen*, f. 6. Juli 1876;
g. 8. April 1904 m. *Lars Peder Otto Hansen*, Søn af Smed Chr. Hansen i Valby Sogn, NV. f. Hillerød; f. 13. Oktober 1880; boende i sit Fædrenehjem Vokstrup, Esbønderup Sogn.
 - b₁. *Ane Katrine Larsen*, f. 26. September 1876;
g. 26. Oktober 1900 m. *Jens Laurids Jensen Bilbjerg*, Søn af Chr. Jensen (Bilbjerg) i Faster; f. 1. April 1874; Ejer af Fødegaarden siden 1900.
 - a₂. *Abelone Bilbjerg*, f. 26. Januar 1902.
 - b₂. *Kristen Jensen Bilbjerg*, f. 8. September 1903.
 - c₂. *Søren Gammeljord Bilbjerg*, f. 16. Januar 1906.
 - c₁. *Mariane Margrethe Larsen*, f. 2. Marts 1881.
 - d₁. *Lars Gammeljord*, f. 30. Juli 1883.
 - e₁. *Jensine Larsen*, f. 27. Oktober 1885.
 - f₁. *Jens Clausager Larsen*, f. 26. Marts 1889, † 8. Febr. 1894.
 - g₁. *Niels Albertsen Larsen*, f. 10. Maj 1892, † 1. Febr. 1894.
 - h₁. *Jens Clausager Gammeljord*, f. 30. Oktober 1894.
6. *Mariane Madsdatter*, f. 4. August 1814, † 29. Maj 1873;
g. 20. Maj 1839 m. *Peder Miltersen* (III 3).
7. *Kjersten Madsdatter*, f. 10. Juli 1817, † 4. April 1883;
g. 18. September 1841 m. *Mads Miltersen* (III 4).

- V. *Svenning Vilhelm Madsen*, f. 1783, Daaben konfirmeret i Faster Kirke 29. Juni 1783, † 11. Juni 1836; Forvalter og Gaardmand i Nørby, Ny Sogn paa Holmsland;
g. 3. Maj 1818 m. *Karen Christensdatter Bank*, f. ca. 1793. De havde mindst følgende Børn:
- 1. *Mads Peder Svenningsen*, f. 31. Oktober 1818, † 14. Febr. 1839.
 - 2. *Hans Christian Svenningsen*, f. 30. August 1820.
 - 3. *Ingeborg Marie Svenningsdatter*, f. 30. August 1820, † 13. Maj 1864;
g. 26. Oktober 1856 m. *Christen Jansen* fra Vedersø, f. ca. 1827, † 4. Oktober 1885 paa Lem Fattiggaard. Boede bl. a. paa Dudal Mark i Lem. (Gift 2den Gang med Maren Enevoldsen.)

V 4.

4. *Hansine Pertrine Svenningsdatter*, f. 9. Maj 1827, † 20. Februar 1859;
 - g. 24. Oktober 1852 m. Husmand og Møllebygger *Jens Christensen*, f. ca. 1828 i Vedersø.
 - a. *Christian Vilhelm Jensen*, f. 18. Juli 1853, † 4. Juli 1860.
 - b. *Karen Marie Jensen*, f. 22. September 1856.
 - c. *Carl Peder Jensen*, f. 21. Juni 1858, † 17. Februar 1860.

D.

Efterkommere af Jens Povelsen, Vium Kirkegaard.

Jens Povelsen, boede ved Matrikelsforandringen 1788 som Fæstebonde i Kirkegaard i N. Vium tillige med Peder Andersen.
Børn bl. a.:

- A. *Niels Jensen*, den ældre; nævnes i Vium Kirkebog 1710, 1714, 1715, 1717 og 1720.
- B. *Kirsten Jensdatter*; nævnes 1712, 1715 og 1717.
- C. *Niels Jensen*, den yngre; nævnes som Fadder fra 1714; gift 22. Oktober 1738 med *Maren Christensdatter* fra Nørre Bjørsløv (trolovet 11. September); de boede i Vium Kirkegaard.
- I. *Anne Nielsdatter*, f. 24. Oktober 1739; blev ligget ihjæl 19. Januar 1740. Forældrene stod i den Anledning »aabenbar Skrifte« 3. Søndag efter Paaske s. A.
 - II. *Maren Nielsdatter*, f. 6. Decbr. 1740, † 28. Decbr. 1740.
- III. *Jens Nielsen*, f. Natten imellem 17. og 18. December 1741; overtog Fødegaarden i Fæste; † i Vium Kirkegaard; gift 1. Oktober 1771 med *Ane Katrine Madsdatter* (fra Fiskbæk eller Herborg(?)).
1. *Mads Jensen*, f. 2. Oktober 1772, † 2. Januar 1773.
 2. *Niels Jensen*, f. 19. Juli 1774.
 - a. *Jens Nielsen (Ejstrup)*, boede i Ejstrup i Faster.
 - b. *Ellen Katrine Nielsdatter*.
 - c. *Ane Katrine Nielsdatter*.
 3. *Mads Jensen*, f. 27. August 1775, boede i Astrup i Faster, † 7. Maj 1838;

gift 6. Oktober 1799 med *Dorthe Marie Madsdatter* fra Fastergaard, f. 1777, † 27. Juli 1840. Om dette Par og deres Efterkommere se Side 115 ff.

4. *Simon Jensen*, f. 27. Marts 1777, boede i Fødegaarden.
 - a. *Jens Simonsen*, f. 21. November 1822; boede i Fødegaarden.
 - b. *Ane Simonsdatter*, f. 20. November 1833.
5. *Maren Jensdatter*, f. 7. Januar 1779.
6. *Niels Jensen*, f. 10. September 1780, † 4. Februar 1787.
7. *Margrethe Jensdatter*, f. 16. Marts 1782; var som ung Pige hos Broderen i Astrup;

gift 2. Oktober 1808 med *Anders Jensen*, Bjergbo i Sædding.

 - a. *Jens Andersen* (Clausager), f. 18. Oktober 1809; boede i Clausager i Sædding, Folketingsmand for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds (Skjern) 1849—54 og 1858—61; † 2. September 1885;

gift 2. Juni 1833 med *Ane Katrine Madsdatter* fra Astrup, f. 14. Februar 1811, † 6. December 1896. (Deres Efterkommere se Side 126 ff.)
 - b. *Jens Chr. Andersen*, f. 13. Januar 1811, boede i Østerby i Bølling.
 - c. *Anne Andersdatter*, f. 11. Jan. 1813, gift med *Anders Andersen*, Stengaard i Sædding.
 - d. *Niels Andersen* (Bjergbo), f. 30. Marts 1815, boede i Videbæk.
 - e. *Anne Katrine Andersdatter*, f. 7. August 1817, gift med Sognefoged *Jan Lauridsen*, Aas i Faster.
 - f. *Svend Andersen*, f. 4. Januar 1819, boede i Stensig i Sædding.
 - g. *Severine Caroline Andersdatter*, f. 30. Marts 1820, † ugift.
 - h. *Marie Katrine Andersdatter*, f. 15. December 1821, bor endnu ugift i et Hus ved Bjergbo.
 - i. *Mariane Andersdatter*, f. 8. Januar 1823, gift med *Hans Christensen* fra Vestergaard i Faster; har boet i Bjergbo, hvor han endnu lever som Aftægtsmand.
8. *Lauritz Jensen*, f. 17. Februar 1784, boede i Albæk i Skjern; havde ingen Børn.
9. *Oluf Jensen*, f. 1. November 1785; boede i Fasterlund.
 - a. *Christen Olesen*.
 - b. *Ane Katrine Olesen*.
 - c. *Kristine Olesen*.
 - d. *Jens Olesen*.

- e. *Peder Feierskov Olesen.*
- f. *Niels Kjærgaard Olesen.*
- g. *Laust Olesen.*

10. *Niels Jensen*, f. 1789, boede Dejbjerg Kjærgaard fra 1820, † 9. Juni 1831;
gift 8. Oktober 1820 med *Ane Kirstine Hansdatter* fra Dejbjerg Kjærgaard, f. 1795, † 13. September 1840. (Se deres Efterkommere Side 68 ff.)

IV. *Christen Nielsen*, døbt 9. Februar 1744.

V. *Lauritz Nielsen*, døbt 26. Februar 1747, trolovet 17. Januar og gift 20. April 1779 med *Anne Christensdatter* af Skjærbæk.

VI. *Maren Nielsdatter*, døbt 24. August 1749, trolovet 17. Januar og gift 20. April 1779 med *Sven Christensen* af Skjærbæk.

E.

Efterkommere af Niels Thomsen og Edel Christensdatter.

Niels Thomsen, Søn af Thomas Nielsen af Bøgild, Ikast: boede i Ildskov i Sunds; trolovet 11. Oktober 1682 og gift 3. Juni 1683 med **Edel Christensdatter** fra Ildskov.

- A. *Kjersten*, døbt 11. April 1686. Blandt Fadderne »Johan Milters«.
- B. *Thomas*, døbt i Maj 1687; bl. Fadderne »Johanne Ildskov«; † i Skjern 1730.
- C. *Niels*, døbt 13. April 1689; bl. Fadderne Johanne Ildskov. Boede i Aanum i Skjern; † 1773; gift med *Maren Svendsdatter*, Datter af *Svend Christensen* og Hustru *Lene* af Linaa, Sunds; døbt 23. Februar 1687, † 1773.
- I. *Lene*, døbt 3. November 1715.
 - II. *Niels*, døbt 17. Februar 1718.
 - III. *Eddel*, døbt 10. April 1721.
 - IV. *Svend*, døbt 1. Januar 1724, † 24. Marts 1813. Gaardmand i Aanum i Skjern; gift med *Else Bendtsdatter*, Datter af *Bendt Ejstrup*; døbt 1738, † 12. August 1814.
1. *Jesper*, døbt 6. Oktober 1765; gift 7. Oktober 1798 med *Birgithe Marie Poulsdatter*.
 - a. *Anna Else Jespersdatter*, f. 23. Februar 1800.
 - b. *Niels Jespersen*, f. 4. September 1802, levede ugift i Faster som Tækkemand.
 2. *Helene Marie*, døbt 1. Februar 1767.
 3. *Edel*, døbt 10. April 1768, † 1768.

4. *Maren*, døbt 10. April 1768.
5. *Niels*, døbt 16. Juli 1769, † 1770.
6. *Edel*, f. 7. Marts 1771, † 1771.
7. *Anne*, f. og døbt 22. April 1775, † 25. April 1775.
8. *Niels*, f. 12. Juli 1776, † i Krig i det 19. Aarh. Begyndelse.
9. *Bent*, f. 29. August 1779, † 28. Januar 1869. Gaardmand i Faster-Kirkegaard i Faster;
gift med *Johanne Mortensdatter* fra Holmsland, f. 1792, † 21. Juni 1870.
 - a. *Svend*, f. 8. Juli 1814, † 10. November 1902; Gaardmand i Ravnsbjerg i Brejning;
gift med *Mette Lauridsdatter*, Datter af Laurids Hansen, Egeris i N. Vium.
 - b. *Kirsten Margrethe*, f. 14. Marts 1817;
gift med *Knud Jensen*, Gaardmand i Tolsgaard i Herborg.
 - c. *Hans*, f. 6. November 1819, † 2. Juli 1903; Gaardmand i Klokmose i Faster;
gift med *Mette Jensdatter (Vestergaard)*.
 - d. *Morten*, f. 15. Marts 1823, † 6. April 1904; boede i Lille Sudergaard i Bølling;
gift med *Kirsten Vestergaard Sørensen*, Stifdatter af Hans Bendtsen.
 - e. *Mariane*, f. 23. Marts 1826;
gift med *Niels Pedersen*, Gaardmand i Søndergaard i Faster (se Side 116).
 - f. *Else*, f. 3. December 1829; bor ved Faster Kirke;
gift med *Peder Jensen (Mølle)*; boede i Knorborg i Faster.
 - g. *Mads*, f. 3. September 1833, † 8. August 1898. Gaardmand i Fødegaarden;
gift med *Dina Madsen*, Stifdatter af Svend Bendtsen.
 - h. *Niels*, f. 19. Marts 1838; Skolelærereksamen 1862; Skolelærer i Bølling;
gift med *Dorthe Marie Madsen* (se Side 110).
10. *Morten*, f. 29. August 1779.
Børn bl. a.:
Ane Else, gift med *Søren Karstensen*, hvis Søn *Morten* er gift med *Maren Pedersen* fra Handerup (se Side 107).

V. *En Datter*, døbt 28. November 1727.

- D. *Cidzel*, døbt 24. Oktober 1691.
- E. *Jakob*, døbt 28. August 1694.
- F. *Kjersten*, døbt 26. Maj 1696. Blandt Fadderne Milter Christensen.
- G. *Karen*, døbt i Februar 1699. Baaren af Johanne Milters. Blandt Fadderne Jens Miltersen.
- H. *Citzel*, døbt Pinsedag 1700. Baaren af Johanne Milters. Blandt Fadderne Milter, Jens Miltersen, Kirsten Miltersdatter.
- I. *Jakob*, døbt i August 1702. Blandt Fadderne Kjersten Miltersdatter og Niels Nielsen.
- J. *Karen*, døbt i September 1704. Blandt Fadderne »Jens Milters« og »Kjersten Milters«.
- K. *Karen*, døbt 11. September 1707. Blandt Fadderne Kjersten Miltersdatter og Jens Milters.
- L. *Et Barn*, f. 27. November 1708, begr. 13. December s. A.
- M. *Bole*, døbt 13. Juli 1710.

Tilføjelser og Rettelser.

Til Side 26 (øverst) og 61:

Niels Aastrup, med hvem *Ingeborg Katrine Miltersdatter* blev gift den 5. Juli 1777 i Døstrup Kirke, Nordvest for Hobro, boede paa Tulstrup i Grynderup Sogn (noget længere mod Nordvest). Her blev den 18. Oktober 1778 deres eneste »Søns Daab konfirmeret, som d. 5. næst afvigte var indedøbt, og kaldet Jens«. *Niels Aastrup* eller — som han egentlig hed — *Niels Christensen* var den 18. December 1776 bleven Enkemand; han var dengang Forpagter af den lille Herregaard Aastrup i Roum Sogn, hvis Forpagtning han havde overtaget efter sin Fader.

Sønnen *Jens Aastrup* kom 1792 til Christiansfeld, hvor han døde 1838. Han var to Gange gift og havde 5 Børn i hvert Ægteskab; af Sønnerne har een været Præst i Christiansfeld, en anden er Præst i Herrnhut i Sachsen; en Datter blev gift med cand. theol. *Lindemann* i Christiania. Af Efterkommerne lever nu ingen i Christiansfeld.

Til Side 64:

2 b. *Ole Pedersen Krog* har boet i Lysgaard i Vildbjerg og haft 9 Børn; af disse er en Datter gift med *Kristen Pedersen*, St. Ahle (14 d; se Side 82).

Til Side 71:

13 b d₁ b₂. *Mads Madsen Nygaard* er Bestyrelsesmedlem i Aktieselskabet Horsens Dagblad og i Tørring og Omegns Landboforening, Formand for Husmandsudvalget (i Tørring), Tørring Andelsmejeri og Tørring og Omegns Kontrolforening.

Til Side 83:

14 d b₁ c₂. *Kirstine Marie Møller's* Fødselsaar er ved en Fejlrettelse angivet til 1893 i St. f. 1894.

Til Side 96:

18 e. *Jens Peder Sørensen* er født den 3. Juni i St. f. 13.

DIS-Danmark

1 1 0 7 1 5